

Математика

Иш дептери

2

«Окуу китеби» басма үйү
Бишкек-2025

Бул иш дептерин кантип колдонуу керек?

Бул иш дептери кызыктуу жана жөнөкөй көнүгүүлөр аркылуу окутуу менен математикалык концепцияларды түшүнүүгө жардам берүү үчүн жазылган.

Иш дептерде төмөнкү өзгөчөлүктөр бар:

Тапшырмалар

Иш дептердеги көнүгүүлөр аркылуу түшүнүктөрдү жана көндүмдөрдү өздөштүрөсүң.

Көнүгүүлөр үч деңгээлде берилет:

1-деңгээл негизги математикалык түшүнүктөрдү эске түшүрүүгө багытталган.

2-деңгээл математикалык түшүнүктөрдү ар түрдүү кырдаалдарда колдонууну шарттайт.

3-деңгээл стандарттуу эмес, күнүмдүк жашоодогу маселелерди камтып, сынчыл жана чыгармачыл ой жүгүртүүгө түрткү болот.

1-БӨЛҮМ **100гө чейинки сандар**

1А тапшырмалары

100гө чейин саноо, окуу жана жазуу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. Төмөнкүлөрдү сана жана жаз.

а)

б)

2. Ар бир гүлдү тиешелүү гүл челекке дал келтир.

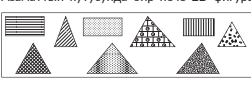

он үч токсон элүү он беш он төрт кырк жыйырма он эки

8

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

2. а) Азаматтын кутусунда бир нече 2D фигуралар бар.

Үч бурчтуктар көпүлү же төрт бурчтуктарбы?

Ал көзүн жумуп туруп, бир фигураны алып чыгат.
Ал _____ же _____ алып чыгышы мүмкүн.

б) Азамат көзүн жумуп туруп, куту бошогончо фигураларды алып чыкты.
Азамат _____ фигурасын караганда көбүрөөк алып чыкты.

3. Менин бир нече байпагым бар.
Мен ар бир жуп байпакты канча жолу алганымды жаздым.

Таңдалган байпактын түсү	кара	ак
Канча жолу таңдалган	8	6

Жыйынтыктарды түшүндүр.

68

Концепцияларды жакшыраак түшүнүүгө жана маселелерди чечүүгө жардам берүү үчүн кеңештер берилет.

4. Мыйзам ченемдүүлүктү кара.

а) Кийинки желе турган фигуранын сүрөтүн тарт.

б) Мыйзам ченемдүүлүктү сүрөттө.

Мыйзам ченемдүүлүктөрдү сандардан, тамгалардан же сүрөттөрдөн түзсө болот.

5. Акылай телефонуна сандардан турган сыр сөз койду. Кийинчерээк ал сыр сөзүн унутуп калды. Анын сыр сөзү 5 цифрадан турган мыйзам ченемдүүлүктү түзөрүн эстеди.

Мыйзам ченемдүүлүктөгү цифралар 10дон кичине.
Мыйзам ченемдүүлүк Одон башталып, 8 менен аяктайт.
Мыйзам ченемдүүлүктөгү ар бир сан ортосундагы айырма бирдей.
Акылайдын сыр сөзү кандай?

66

Бул суроолор аркылуу билимиңди тереңдет.

Математикалык ой жүгүртүү жана иштөө (МОЖИ) көндүмдөрүнө машыгасың.

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм	Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
2D фигураларды сүрөттөгөндү, бөлүштүргөндү, атаганды жана чийгенди;		Окуу китеби 7А Кел, окуп үйрөнөбүз
тегеректин борборун тапканды;		Окуу китеби 7Б Кел, окуп үйрөнөбүз
2D фигуралардан симметрия сызыгын тапканды;		Окуу китеби 7В Кел, окуп үйрөнөбүз
3D фигураларды сүрөттөгөндү, бөлүштүргөндү жана атаганды;		Окуу китеби 7Г Кел, окуп үйрөнөбүз
объекттерден 2D жана 3D фигураларды тапканды.		Окуу китеби 7Д Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Бир 3D фигурасын ойло. Бул фигураны сүрөттөп, табышмак ойлоп тап. Фигураны чий жана ата.

Табышмактын мисалы: Мен бир фигураны ойлоп жатам. Анын ийри беттери жок жана бардык беттери барабар. Мен кайсы фигураны ойлоп жатам?

85

Мен эми эмнени аткара алам?

Түшүнүгүңдү талдоо жана баалоо үчүн жыйынтык таблицаны жана математикалык журналды колдон. Бул сага билимиңдеги жетишсиздикти аныктоого жана аларды жоюуга өбөлгө болот.

Математика изилдөөчүсү бол

Интернетти колдонуп, математикадагы негизги түшүнүктөрдүн келип чыгышын жана башка предметтерде колдонулушун изилде. Бул ишмердүүлүк 21-кылымдын көндүмдөрүн, мисалы: кызматташуу, команда менен иштөө жана предметтер аралык ой жүгүртүү жөндөмүн өнүктүрүүгө жардам берет.

Мээрим жана Жоомарт менен бирге социалдык жана эмоционалдык көндүмдөр жөнүндө көбүрөөк бил. Ички дүйнөңдү жакшыраак түшүнүп жана ар түрдүү адамдар менен баарлашууда өзүңдү туура алып жүрүүгө үйрөнөсүң.

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм	Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
жуп жана так сандарды таанууну;		Окуу китеби 8А Кел, окуп үйрөнөбүз
100гө чейинки сандардын мыйзам ченемдүүлүгүн сүрөттөгөндү жана түзгөндү.		Окуу китеби 8Б Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Суммасы 100гө барабар болгон эки жуп сан жаз. Суммасы 100гө барабар болгон эки так сан жаз. Суммасы 100гө барабар болгон эки жуп жана эки так сан жаз.

Эгер сенин жообуң парталашыңдыкынан айырмаланса — эч нерсе эмес. Силер бири бириңерден үйрөнсөңөр болот.

92

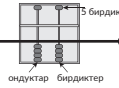
Математика изилдөөчүсү бол

Мурда Кытайда адамдар эсептөө үчүн абакус (санак тактасын) колдонушкан. Абакус — бул таякчалардан жана мончоктордон турган алкак.

Абакусту кантип колдонуу керек?

1. Классташың менен 3 таякча, жип жана мончокторду колдонуп абакус жаса.
2. Баштоо үчүн алгач мончокторду төмөндө көрсөтүлгөндөй кылып жылдырып ал.
3. Сананган сайын мончокторду ортоңку таякчага карай жылдыр.

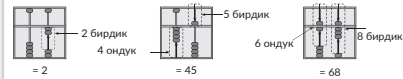
Баштапкы абал:

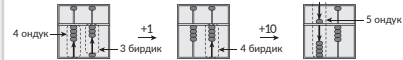
Биринин бирининдин ойлоуларды урматтагыла

Мисалдар:

$$43 + 11 = ?$$

Өзүңдүн абакусуңду колдонуп кошууну аткар.

- а) $52 + 12 =$ _____ б) $64 + 21 =$ _____
 в) $37 + 40 =$ _____ г) $25 + 14 =$ _____

63

Мээрим

Жоомарт

Мазмуну

1-БӨЛҮМ. 100гө чейинки сандар

А 100гө чейин саноо, окуу жана жазуу	8
Б 100гө чейин алдыга жана артка саноо	11
В Сандарды көрсөтүү жана атоо	14
Г 100гө чейинки сандарды чамалоо	16
Мен эми эмнени аткара алам?	20
Математика изилдөөчүсү бол	21

2-БӨЛҮМ. Разряддык маани

А Разряддык маани	22
Б Сандарды түзүү, ажыратуу жана кайра топтоштуруу	26
В Сандарды салыштыруу жана иреттөө	29
Г Сандарды эң жакынкы ондукка чейин тегеректөө	32
Мен эми эмнени аткара алам?	35

3-БӨЛҮМ. Акча

А Акчанын маанисин табуу	36
Б Акчаларды майдалоо жана ирилөө	39
Мен эми эмнени аткара алам?	42

4-БӨЛҮМ. Иреттик сандар

А Иреттик сандарды колдонуу	43
Мен эми эмнени аткара алам?	46

5-БӨЛҮМ. 100 ичиндеги сандарды кошуу жана кемитүү

А Кошуу менен кемитүүнүн байланышы	47
Б 20ны түгөй сандардан куроо	50
В 100 ичиндеги сандарды түгөй сандардан куроо	53
Г 100 ичиндеги кошуу	56
Д 100 ичиндеги кемитүү	59

Мен эми эмнени аткара алам?	62
Математика изилдөөчүсү бол	63

6-БӨЛҮМ. Мыйзам ченемдүүлүк жана ыктымалдуулук

А Туруктуу жана кокустук мыйзам ченемдүүлүктөрдү түшүнүү	64
Б Ыктымалдуулукту изилдөө	67
Мен эми эмнени аткара алам?	70
Математика изилдөөчүсү бол	71

7-БӨЛҮМ. 2D жана 3D фигуралар

А 2D фигураларын сүрөттөө, бөлүштүрүү, атоо жана чийүү	72
Б Айлана жана тегерек	75
В Симметрия сызыгын табуу	77
Г 3D фигураларды сүрөттөө, бөлүштүрүү жана атоо	79
Д Объекттерден 2D жана 3D фигураларды табуу	82
Мен эми эмнени аткара алам?	85

8-БӨЛҮМ. Сандык мыйзам ченемдүүлүктөр

А Жуп жана так сандар	86
Б 100гө чейинки сан удаалаштыгы	89
Мен эми эмнени аткара алам?	92

9-БӨЛҮМ. Көбөйтүү

А Бирдей топторду кошуу аркылуу көбөйтүү	93
Б Матрицаларды түзүү	96
В 1ге, 2ге, 5ке жана 10го көбөйтүү жадыбалы	99
Мен эми эмнени аткара алам?	102

10-БӨЛҮМ. Бөлүү

А Бирдей бөлүктөргө бөлүү	103
Б Топтоштуруу жолу менен бөлүү	106
В Бирдей топторду кемитүү жолу менен бөлүү	109
Г Көбөйтүү жана бөлүүнүн байланышы	112
Мен эми эмнени аткара алам?	116
Математика изилдөөчүсү бол	117

11-БӨЛҮМ. Маалыматты чагылдыруу

А	Маалыматты бөлүштүрүү	118
Б	Тизмелерди, таблицаларды жана санак таблицаларын окуу жана түзүү	121
В	Венн жана Кэрролл диаграммаларын окуу жана түзүү	125
Г	Блок-диаграмманы жана пиктограмманы окуу жана түзүү	128
	Мен эми эмнени аткара алам?	131

12-БӨЛҮМ. Изилдөө

А	Изилдөөнү пландаштыруу	132
Б	Маалыматты жазуу жана чагылдыруу	135
В	Маалыматты сүрөттөө жана суроолорго жооп берүү	138
	Мен эми эмнени аткара алам?	142

13-БӨЛҮМ. Жарымды жана чейректи табуу

А	Фигуранын $\frac{1}{4}$ ин табуу	143
Б	Көптүктүн $\frac{1}{4}$ ин табуу	146
В	Бөлүү аркылуу $\frac{1}{2}$ ди жана $\frac{1}{4}$ ди табуу	149
Г	Фигуранын жана көптүктүн $\frac{3}{4}$ үн табуу	152
	Мен эми эмнени аткара алам?	154

14-БӨЛҮМ. Үлүштөрдү бириктирүү

А	Үлүштөрдү салыштыруу	155
Б	Үлүштөрдү бириктирүү	158
	Мен эми эмнени аткара алам?	161
	Математика изилдөөчүсү бол	162

15-БӨЛҮМ. Убакыт

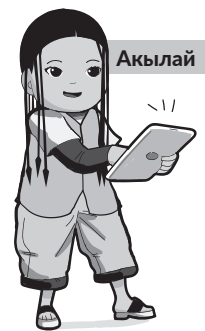
А	Жыл санак	163
Б	Убакыт бирдиктерин иреттөө жана салыштыруу	166
В	Убакытты аныктоо	169
	Мен эми эмнени аткара алам?	172

16-БӨЛҮМ. Буруу, кыймыл жана чагылуу

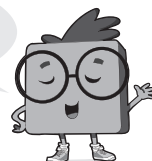
А	Бурууга жараша бурчтарды аныктоо	173
Б	Фигураларды жана объекттерди айландыруу	177
В	Кыймылдарды сүрөттөө	179
Г	Фигуралардын чагылуусу	182
	Мен эми эмнени аткара алам?	184

17-БӨЛҮМ. Узундук, масса жана сыйымдуулук

А	Узундукту чамалоо жана өлчөө	185
Б	Түз сызыктарды чийүү	189
В	Массаны чамалоо жана өлчөө	191
Г	Сыйымдуулукту чамалоо жана өлчөө	194
	Мен эми эмнени аткара алам?	197

Билим дүйнөсүнө кызыктуу саякатты биз менен бирге баштоого даярдан!

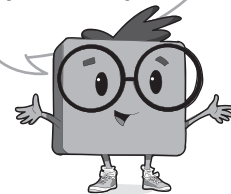

1А тапшырмалары

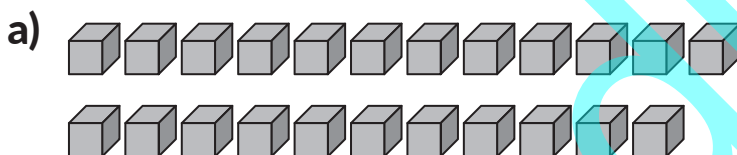
100гө чейин санао, окуу жана жазуу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

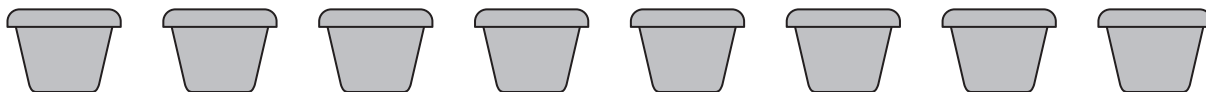
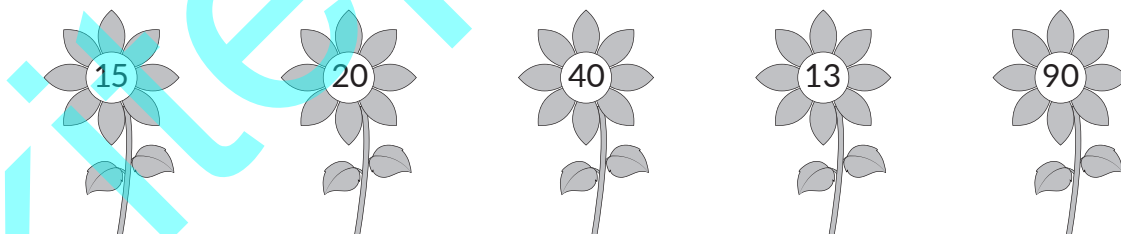
Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 11-14-беттерин кара.

1. Төмөнкүлөрдү сана жана жаз.

2. Ар бир гүлдү тиешелүү гүл челекке дал келтир.

он үч

токсон

элүү

он беш

он төрт

кырк

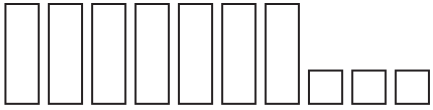
жыйырма

он эки

3. Алгач сана, анан сан түрүндө жана сөз түрүндө жаз.

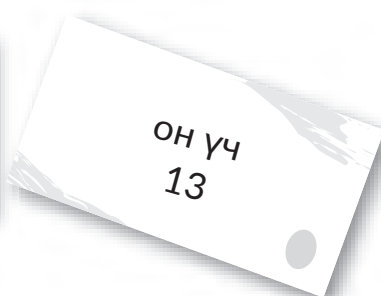
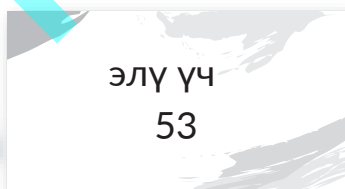
Сүрөт тартып көрсөт.

10ду билдирет. 1ди билдирет.

	Сан түрүндө	Сөз түрүндө
а) 		
б)	32	
в)	50	

4. а) Катаны тегеректе.

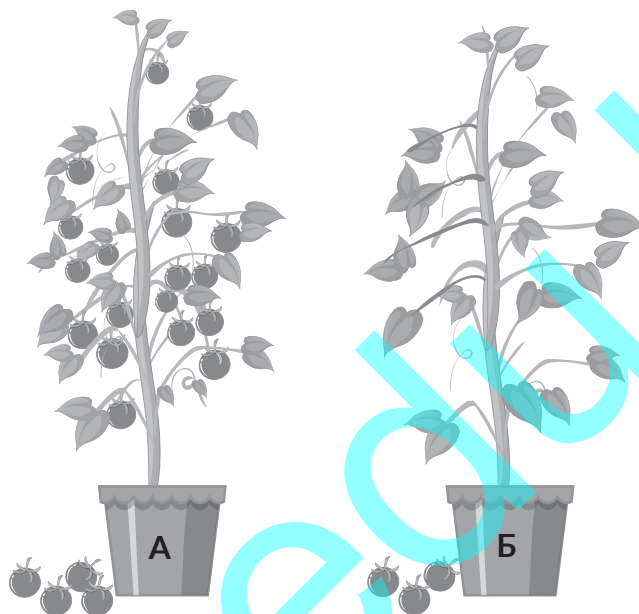
б) Туура сөздөрдү жаз. _____

5. Бардыгы 36 помидор.

Бир нече помидор жерге түшүп калды.

- а) Б челегиндеги калган помидордун санын көрсөтүү үчүн сүрөтүн тарт.

- б) Жообун кантип таптың?

Санактан
жаңылсаң
кабатыр болбо,
кайрадан
аракеттен!

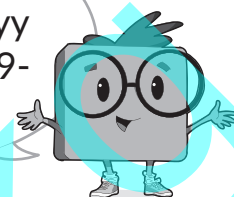

1Б тапшырмалары

100гө чейин алдыга жана артка санао

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 15–19-беттерин кара.

1. Сезим жана Белек санап жатканда, сан картасында көрсөтүлгөн мөмөнү алышат.

алма	апельсин	манго	банан	алмурут	алча	коон	лимон	киви	шабдалы
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39

- а) Сезим 30дан баштап, экиден алдыга санай баштады.

Ал кантип санаганын жебелерди тартып көрсөт.

Сезим алган мөмөлөрдү ата.

Алма, _____

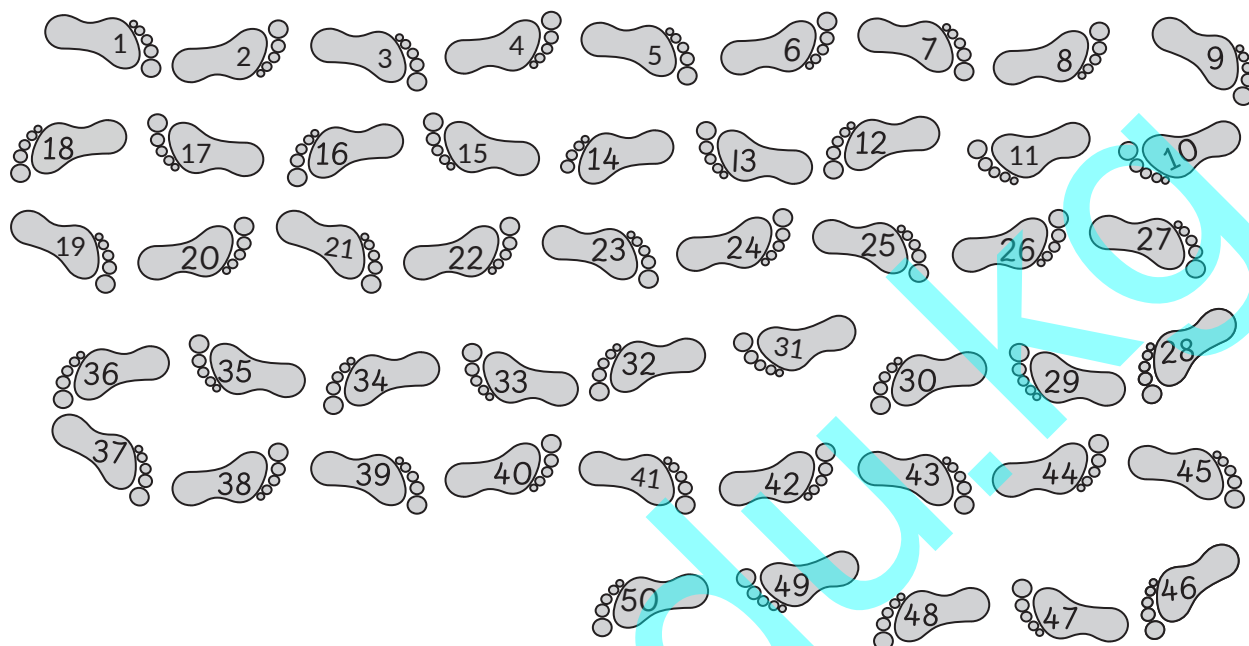
- б) Белек 36дан баштап, экиден артка санай баштады.

Ал кантип санаганын жебелерди тартып көрсөт.

Белек алган мөмөлөрдү ата.

Коон, _____

2. Сайра сейил бакта чуркап жүрөт.

а) 2-кадамдан башта.

Сайранын экиден алдыга санап жаткан кадамдарын сары түскө боё.

б) 5-кадамдан башта.

Сайранын бештен алдыга санап жаткан кадамдарын тегеректе.

в) 50-кадамдан башта.

Сайранын ондон артка санап жаткан кадамдарын сызып чык.

г) Кайсы кадамдар тегеректелди жана сызылды?

3. а) Айым санақты 25тен баштады.

Ал бештен үч жолу алдыга санады.

Андан кийин экиден беш жолу артка санады.

Ал кайсы санга жетти? _____

25тен баштап
бештен үч жолу
алдыга санасак
30, 35, 40 болот.

б) Илим экиден алты жолу алдыга санап жатат.

Ал 38ге жеткенде токтоду.

Илим санақты кайсы сандан баштаган? _____

в) Эрмек санақты 70тен баштап, 80ден токтоткон.

Ал 5тен жана 10дон гана алдыга жана артка санаган.

Эрмек алдыга жана артка кантип санады?

1В тапшырмалары

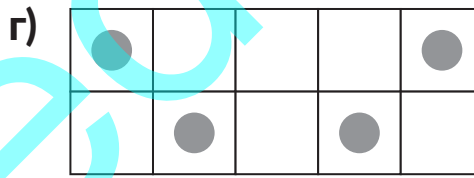
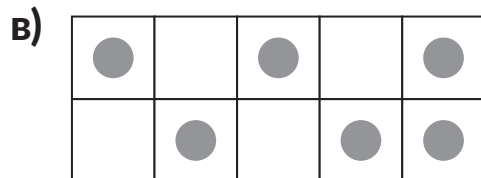
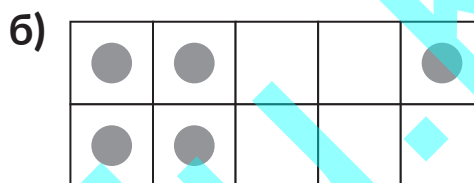
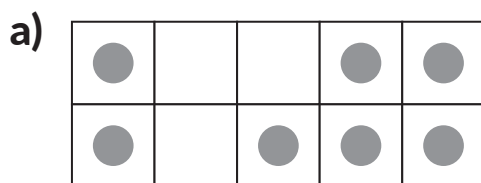
Сандарды көрсөтүү жана атоо

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 20-22-беттерин кара.

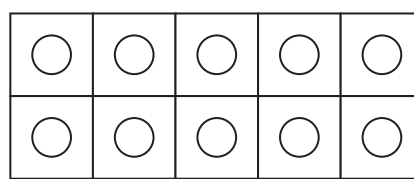
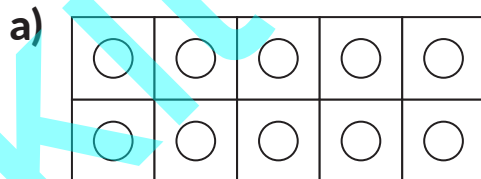

1. Ар бир сүрөткө туура келген санды жаз.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

2. 4 тегерекчени эки башка жол менен боё.

6 тегерекчени эки башка жол менен боё.

б)

○	○	○	○	○
○	○	○	○	○

○	○	○	○	○
○	○	○	○	○

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. 8 санын эки жол менен көрсөтүү үчүн дагы көбүрөөк тегерекчелерди боё.

а)

●	○	○	○	●
○	○	○	●	○

●	○	○	○	●
○	○	○	●	○

5 санын эки жол менен көрсөтүү үчүн дагы көбүрөөк тегерекчелерди боё.

б)

○	○	○	○	●
●	○	○	○	○

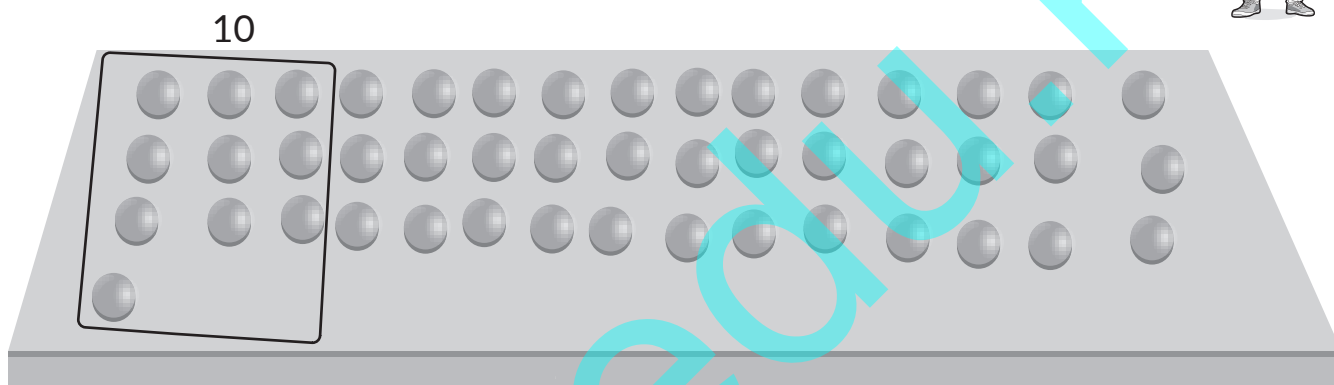
○	○	○	○	●
●	○	○	○	○

1Г тапшырмалары

100гө чейинки сандарды чамалоо

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1.

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 23-25-беттерин кара.

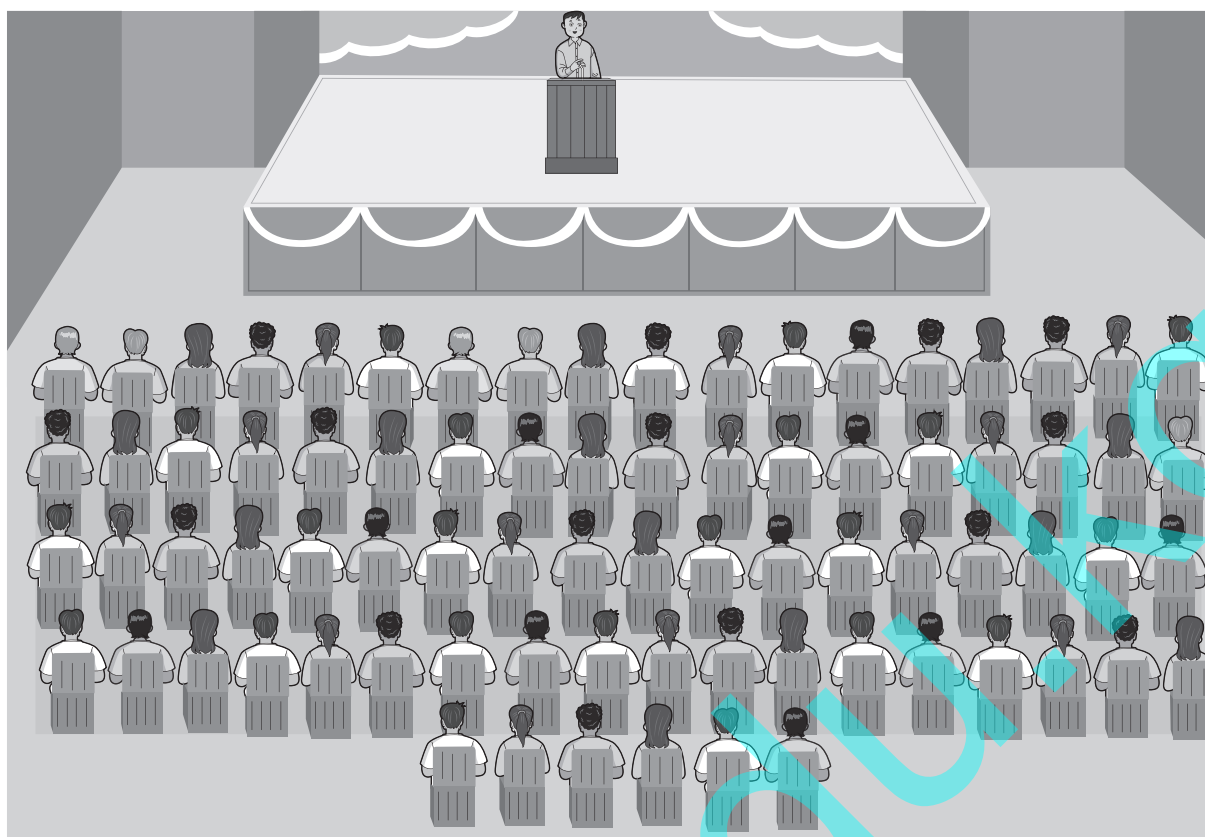

а) Магниттердин жалпы санын чамала.

б) Магниттерди сана.

Бардыгы _____ магнит бар.

2.

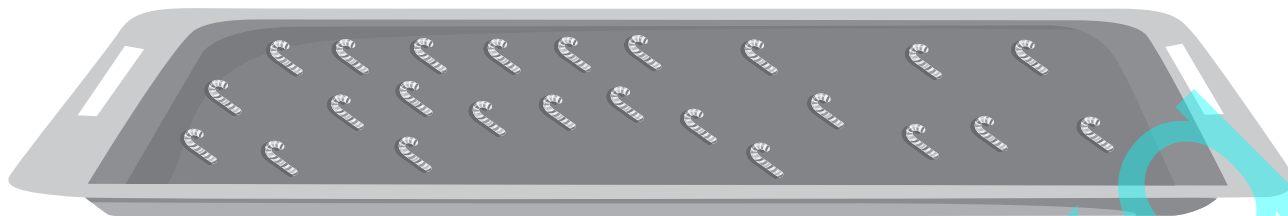

а) Адамдардын жалпы санын чамала.

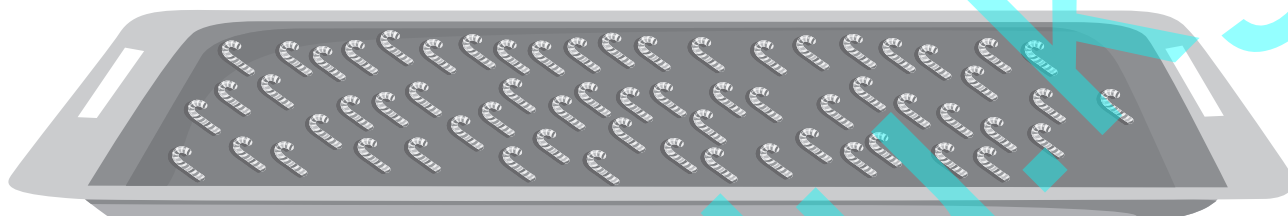
б) Адамдардын санын тап. _____

в) Сенин чамалооң чыныгы санга жакын болдубу?

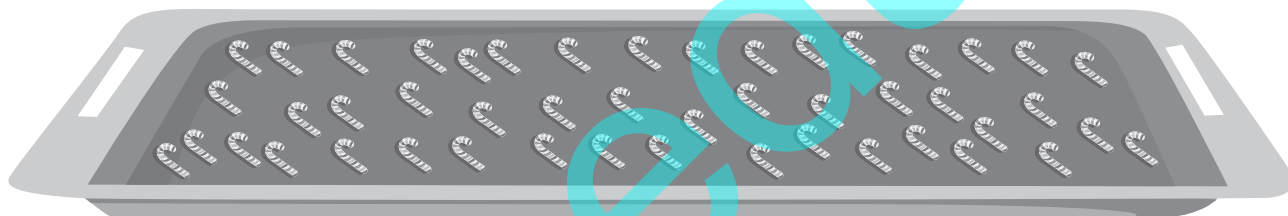
3. Берметке 60 чакты момпосуй керек.

А

Б

В

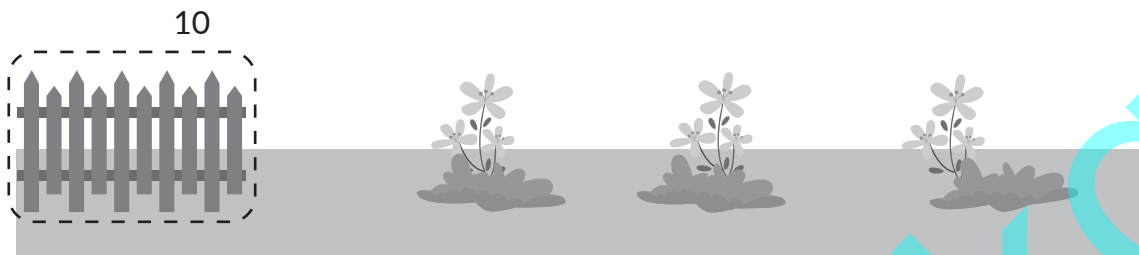
а) Бермет _____ табагын алышы керек.

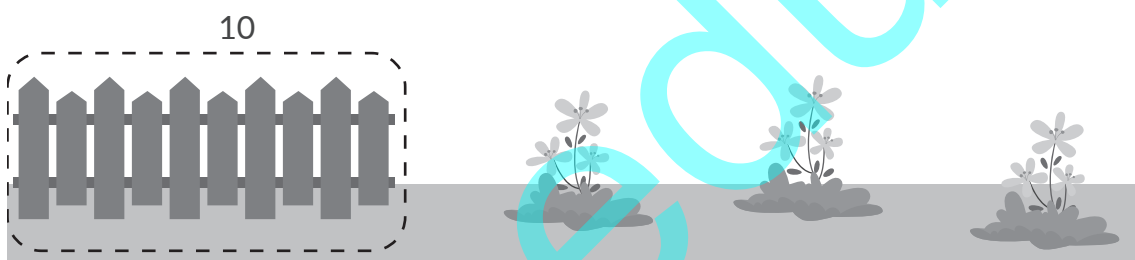
б) Кантип таптың?

Жообуңду негиздеп бер.

4. Баймырза бакчасын жыгач тактайлар менен тосуп жатат.

а) Баймырзага канча жыгач тактай керектигин чамала.

б) Ал жазы тактайларды колдонгусу келди.
Бул керектелүүчү тактайлардын санын кандайча өзгөртөт?

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
Одөн 100гө чейинки сандарды санаганды, окуганды жана жазганды;			Окуу китеби 1А Кел, окуп үйрөнөбүз
100гө чейинки сандарды 1ден, 2ден, 5тен жана 10дон алдыга жана артка санаганды;			Окуу китеби 1Б Кел, окуп үйрөнөбүз
сандарды ар түрдүү ыкмалар менен көрсөтүп жана айтып бергенди;			Окуу китеби 1В Кел, окуп үйрөнөбүз
100гө чейинки сандарды чамалаганды.			Окуу китеби 1Г Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Сен чач кыпчыткычтардын санын кантип чамалайсың?

Чач кыпчыткычтарды саноонун 2 жолун сунушта.

Математика изилдөөчүсү бол

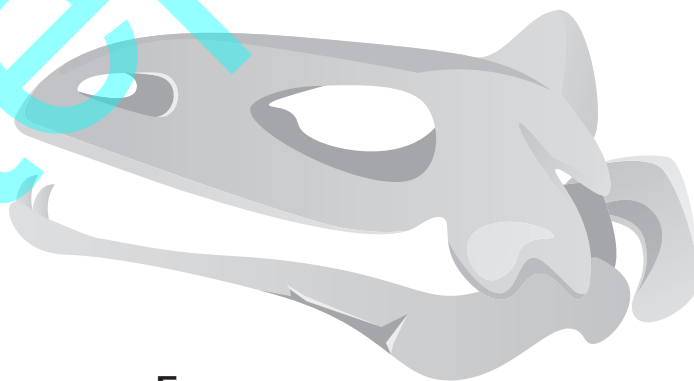
А сүрөтү

а) А сүрөтүндөгү динозаврдын тиштеринин санын чамалап көрчү? Кантип чамаладың?

б) А сүрөтүндөгү динозаврдын тиштерин сана.

Сан түрүндө жаз: _____

Сөз түрүндө жаз: _____

Б сүрөтү

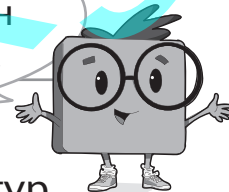
в) Керемет Б сүрөтүндөгү динозаврдын 34 тишин көрүп жатат. Жетпей калган тиштеринин сүрөтүн тарт.

2А тапшырмалары

Разряддык маани

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 29–31-беттерин кара.

1. Ондон бириктирип тегеректе, бош орундарды толтур.

a)

	ондук	бирдик

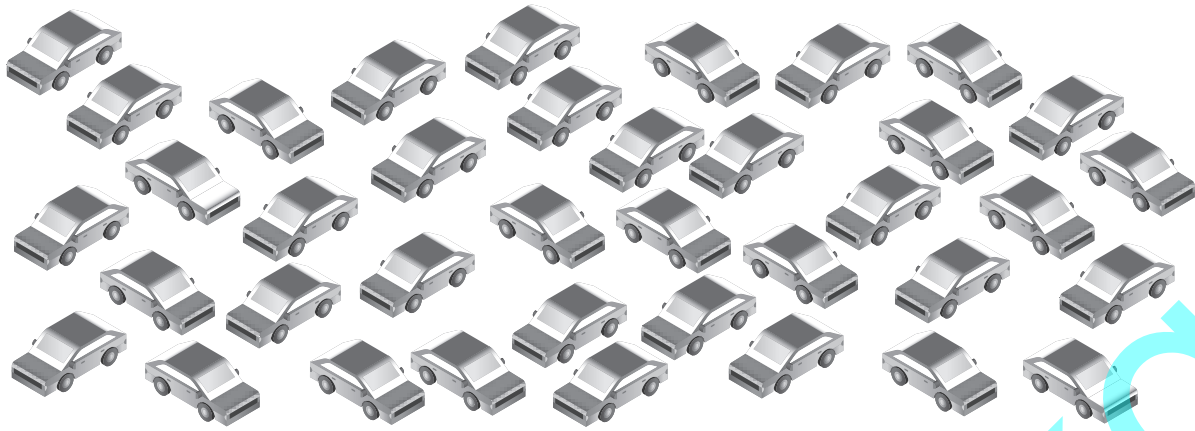
б)

	ондук	бирдик

в)

	ондук	бирдик

2.

Бул жерде канча оюнчук машина бар?
Туура жоопту көрсөтүү үчүн блокторду боё.
Калтырылган боштуктарды толтур.

ондук	бирдик
<input type="text"/>	<input type="text"/>

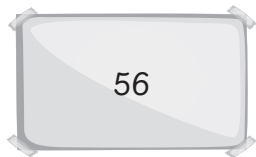
_____ цифрасы ондуктар разрядында турат.

Анын мааниси _____.

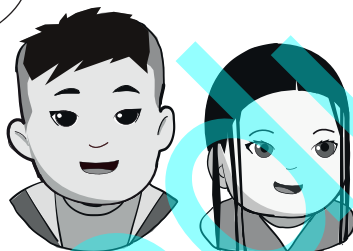
_____ цифрасы бирдиктер разрядында турат.

Анын мааниси _____.

3. Бакыт менен Акылай төмөндөгү баракчалардагы сандардан бирден тандашты.

Мен тандаган сандын ондук разрядында эң чоң цифра турат.

Мен тандаган сандын бирдик разрядында эң чоң цифра турат.

Ар бир бала кайсы санды тандаган?

Бакыт _____ Акылай _____.

4. Сандарды цифралар менен жаз.

а) 6 ондук = _____

б) 5 ондук 6 бирдик = _____

в) 8 ондук 3 бирдик = _____

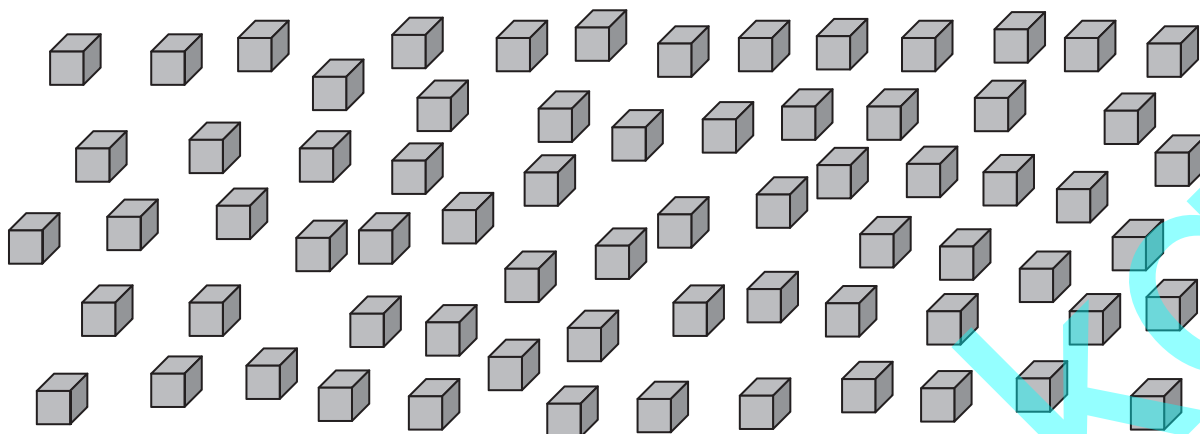
г) 10 ондук = _____

д) 3 ондук = _____

е) 4 ондук 7 бирдик = _____

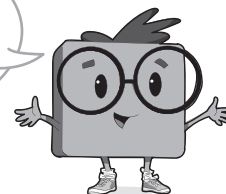
5.

Белек кубиктерди пайдаланып, 2 орундуу үч сан алды.

Сандардын бирдик
разряддагы
цифралары ар башка.

Сен кубиктерди
ондон тегеректеп,
өзүңө жардам берсең
болот.

Сандардын ондук
разряддагы цифралары
бирдей.

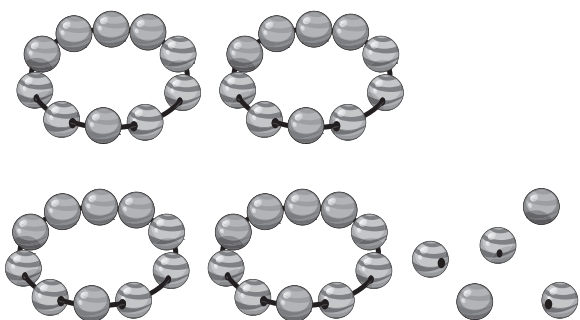
Булар кайсы үч сан?
Торчолорду толтур.

2Б тапшырмалары

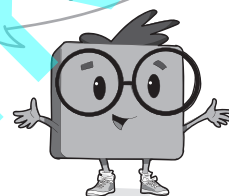
Сандарды түзүү, ажыратуу жана кайра топтоштуруу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1.

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 32-34-беттерин кара.

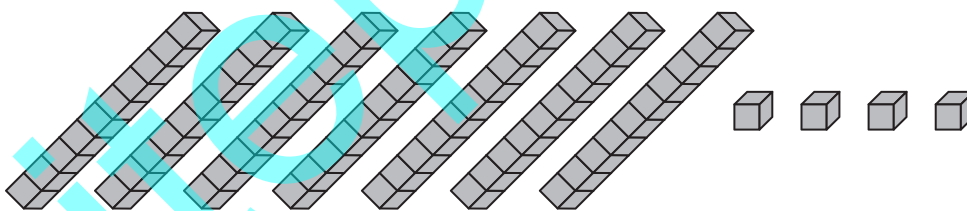

Бул жерде канча мончок бар? _____

$$40 + \underline{\quad\quad} = \underline{\quad\quad}$$

$$45 = \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad}$$

2.

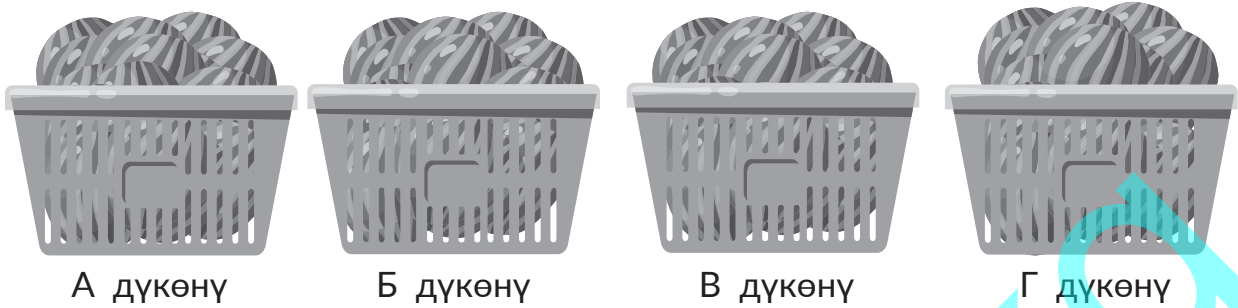
$$74 = \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad}$$

$$74 = 40 + \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad}$$

$$74 = \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad}$$

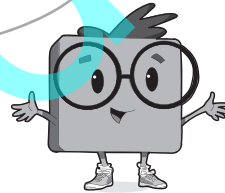
6. Жүк ташуучу 100 дарбызды 4 жемиш дүкөнүнө жеткирди.

Ар бир жемиш дүкөнү ар түрдүү санда дарбыз алат.

Ар бир жемиш дүкөнү 10дон кем эмес дарбыз алат.

«10дон кем эмес» деген
10 же андан көп дегенди
билдирет.

Ар бир жемиш дүкөнү канча дарбыз аларын божомолдоп көр.

А дүкөнү: _____ Б дүкөнү: _____

В дүкөнү: _____ Г дүкөнү: _____

2В тапшырмалары

Сандарды салыштыруу жана иреттөө

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 35–37-беттерин кара.

1. Боштуктарды толтур.

А саны		Б саны	
ондуктар	бирдиктер	ондуктар	бирдиктер
☐	☐	☐	☐

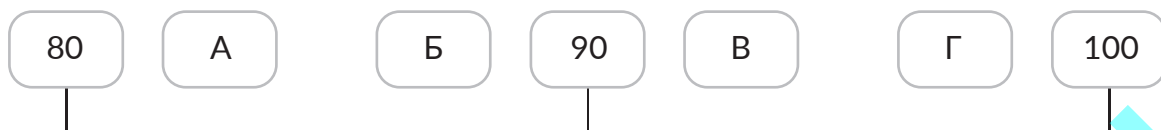
а) А санынын мааниси канча? _____

б) Б санынын мааниси канча? _____

в) Кайсынысы чоң, А саныбы же Б саныбы?

Кантип билдиң?

2. Боштуктарды толтур.

а) 88ди _____ жайгаштырса туура болот.

б) 97ни _____ жайгаштырса туура болот.

в) 92ни _____ жайгаштырса туура болот.

3. Боштуктарды толтур.

а) Ар бир иреттик орун үчүн санды жаз.

P: _____ C: _____

Ж: _____ K: _____

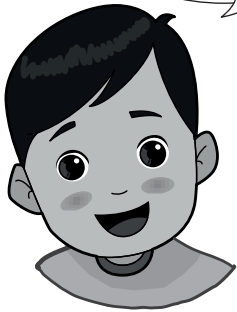
б) C тамгасына жазылган жообунду түшүндүр.

4. Төрт сан баракчасы бар.

Алия, Айдин, Кайрат жана Дилбар – ар бири бирден сан баракчасын алышты.

Мендеги сан
эң кичине
эмес.

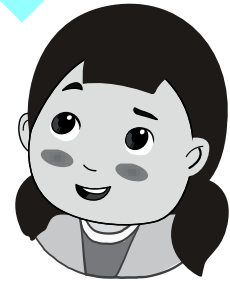
Айдин

Мендеги сан
Дилбардагы
сандан чоң.

Кайрат

Мендеги сан
70ке караганда
80ге жакыныраак.

Алия

а) Ар бир бала кайсы санды алган?

Алия Айдин Кайрат Дилбар

б) Дагы башка жооп болушу мүмкүнбү? _____

Эмне үчүн андай деп ойлойсуң?

Алия Айдин Кайрат Дилбар

2Г тапшырмалары

Сандарды эң жакынкы ондукка чейин тегеректөө

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо,
окуу китебинин 38–40-
беттерин кара.

1. Боштуктарды толтур.

а) 34 саны 30 жана 40тын арасында жайгашкан.

34 саны _____ караганда _____ жакыныраак.

34 санын эң жакынкы ондукка тегеректегенде _____ болот.

б) 37 саны 30 жана 40тын арасында жайгашкан.

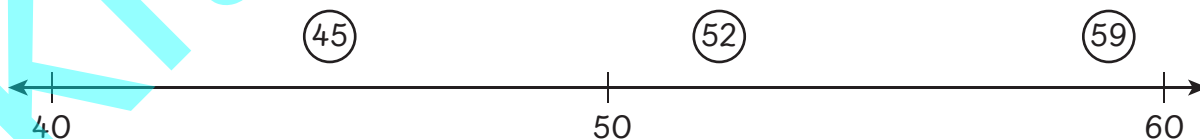
37 саны _____ караганда _____ жакыныраак.

37ни эң жакынкы ондукка тегеректегенде _____ болот.

в) 35 саны _____ менен _____ ортосунда жайгашкан.

35ти эң жакынкы санга тегеректегенде _____ болот.

2. Боштуктарды толтур.

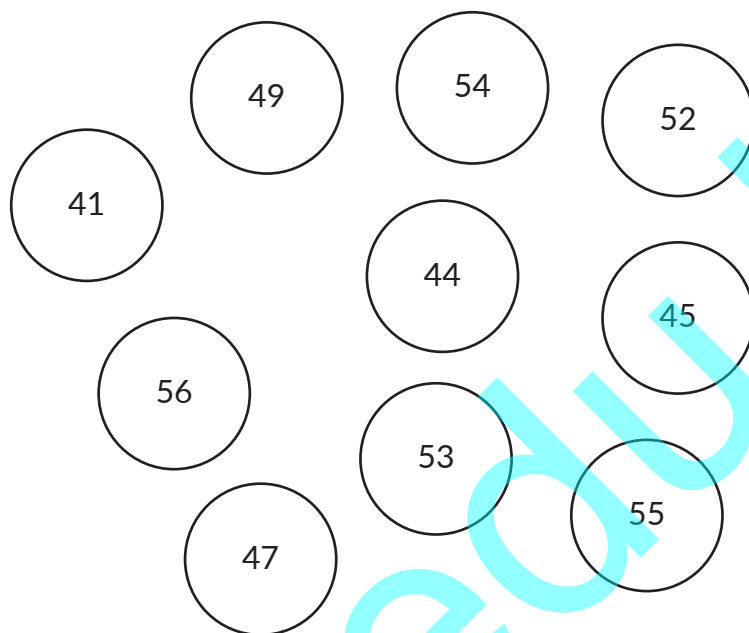
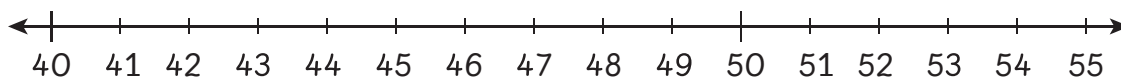

а) 45ти эң жакынкы ондукка тегеректегенде _____ болот.

б) 59ду эң жакынкы ондукка тегеректегенде _____ болот.

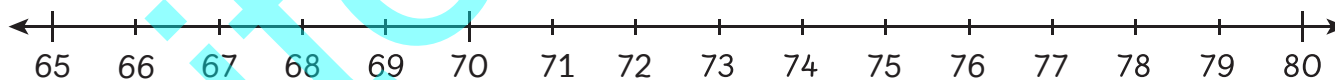
в) 52ни эң жакынкы ондукка тегеректегенде _____ болот.

3. а)

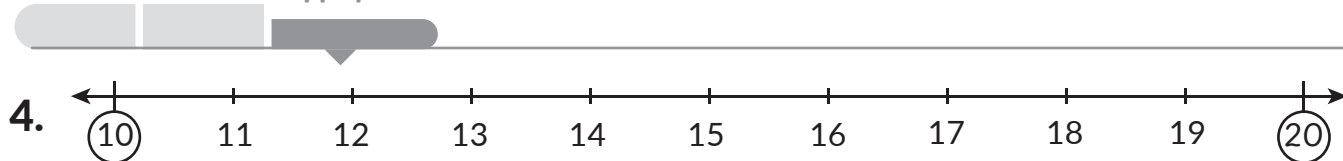
Эң жакынкы ондукка тегеректегенде 50 боло турган сандарды боё.

б)

Эң жакынкы ондукка тегеректегенде 70 боло турган 9 сан бар. Булар кайсы 9 сан?

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

4.

а) 10 менен 20нын арасындагы бир санды ойло.

Ал санга 5ти кош.

Жоопту эң жакынкы ондукка чейин тегеректе.

Кайсы сан болду?

Чечүү жолун көрсөт.

б) Эгер башка санды тандасаң, жооп башкача болобу?

Эмне үчүн андай деп ойлойсуң?

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
сандагы цифралардын разряддык маанисин аныктаганды;			Окуу китеби 2А Кел, окуп үйрөнөбүз
сандарды түзүү, ажыратуу жана кайра топтоштурууну;			Окуу китеби 2Б Кел, окуп үйрөнөбүз
100гө чейинки сандарды салыштырганды жана иреттегенди;			Окуу китеби 2В Кел, окуп үйрөнөбүз
сандарды эң жакынкы ондукка чейин тегеректегенди.			Окуу китеби 2Г Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

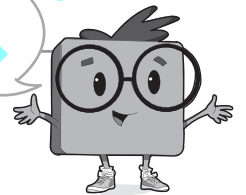
Санды түзүүнү, ажыратууну жана кайра топтоштурууну көрсөт.

3А тапшырмалары

Акчанын маанисин табуу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 44-46-беттерин кара.

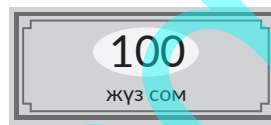
1. Боштуктарды толтур.

а)

_____ ТЫЙ.

б)

_____ С

в)

_____ ТЫЙ.

г)

_____ С

д)

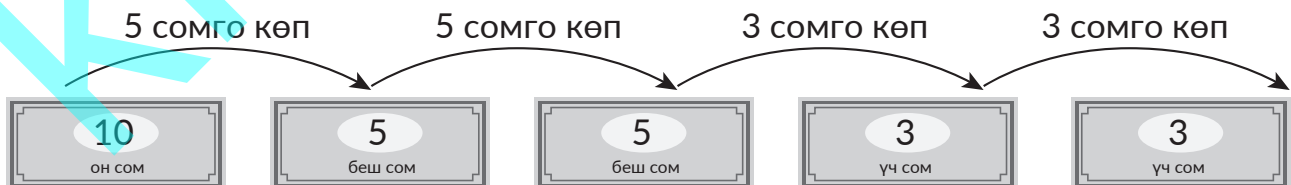
_____ С

е)

_____ ТЫЙ.

2. Алдыга сана жана боштуктарды толтур.

10 с,

15 с,

_____,

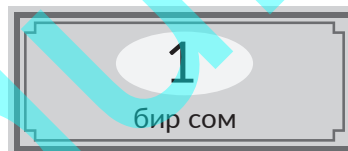
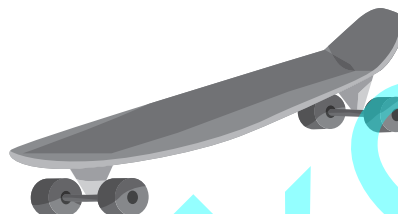
_____,

Жалпы _____ сом бар.

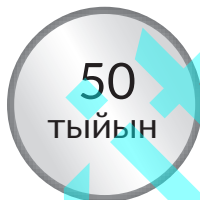
3. а) Оюнчук скейтборддун баасы 35 с.

Төлөө үчүн керек болгон купюралардын моделин көрсөт.

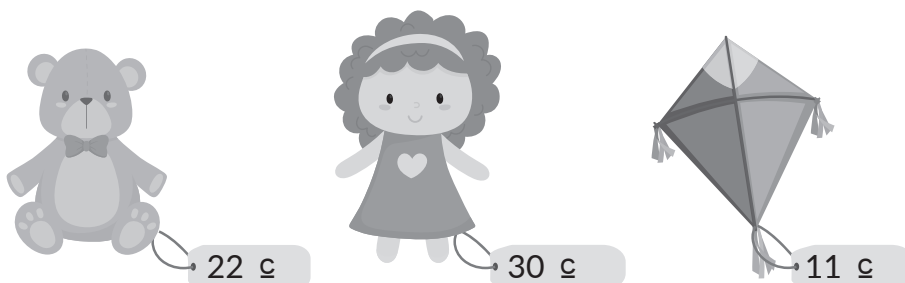

б) Бир топчу 88 тый. турат.

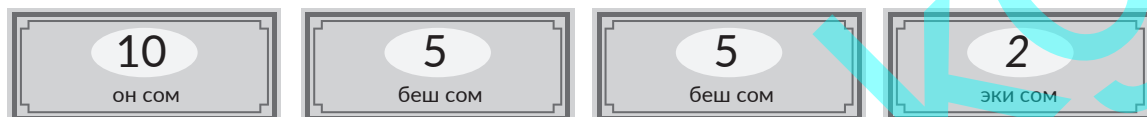
Төлөө үчүн колдонуучу тыйындарды көрсөт.

4.

а) Айдай ойноп жатат. Ал 1 оюнчукту сатып алуу үчүн бир нече купюра моделдерин берет.

Ал кайсы оюнчукту сатып алат? _____

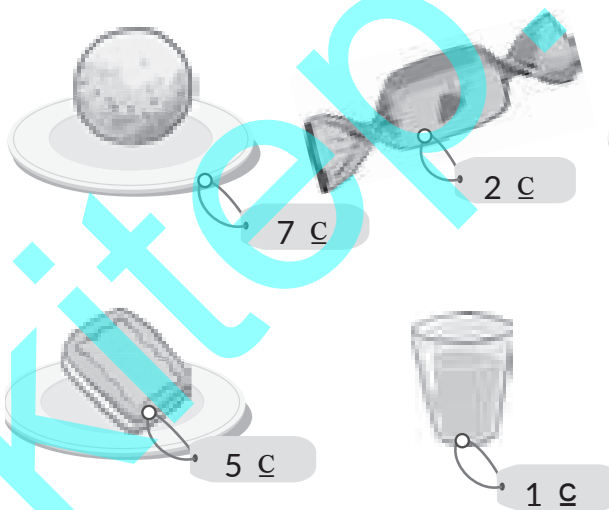
б) Рахат ошол эле купюралардын моделин пайдаланып, батперек сатып алды.

Ал канча батперек сатып алат? _____

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5. Бактияр бир нече тамак-аш сатып алууга 18 ₮ жумшады.

Эгерде тамак-аштар тобу жоопко туура келбесе, аларды башкача топтоп көр.

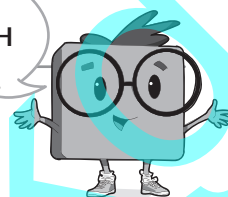
Ал эмне сатып алат? Ал 1 курут, _____ печенье, _____ момпосуй, _____ стакан суу сатып алат.

3Б тапшырмалары

Акчаларды майдалоо жана ирилөө

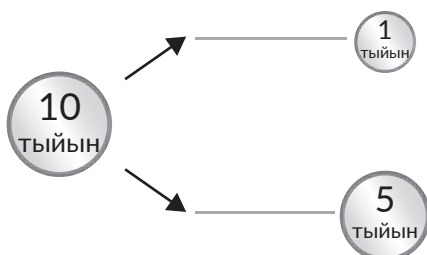
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 47-49-беттерин кара.

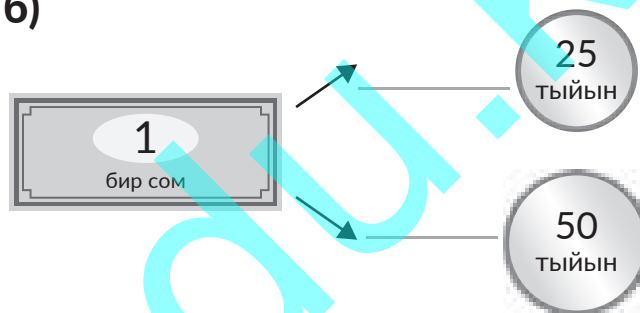

1. Боштуктарды толтур.

а)

б)

2. Тыйындарды тегеректөө менен 1 € алуунун 2 жолун көрсөт.

1-жол	50 ТҮЙҮН	50 ТҮЙҮН	25 ТҮЙҮН	25 ТҮЙҮН	25 ТҮЙҮН	25 ТҮЙҮН
2-жол	50 ТҮЙҮН	50 ТҮЙҮН	25 ТҮЙҮН	25 ТҮЙҮН	25 ТҮЙҮН	25 ТҮЙҮН

Бул монеталардан 1 € алуунун дагы башка жолу барбы?

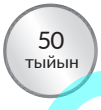
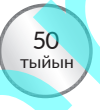

3. а) Балдар ойноп жатышат.

Ынтымак төлөй турган акчалардын бир топтомун көрсөт. Ал баскетбол тобун сатып алгысы келди.

Ынтымак баскетбол тобун сатып алуу үчүн төлөй турган акчалардын бир топтомун көрсөт.

 <p>10 ₮</p>	
	

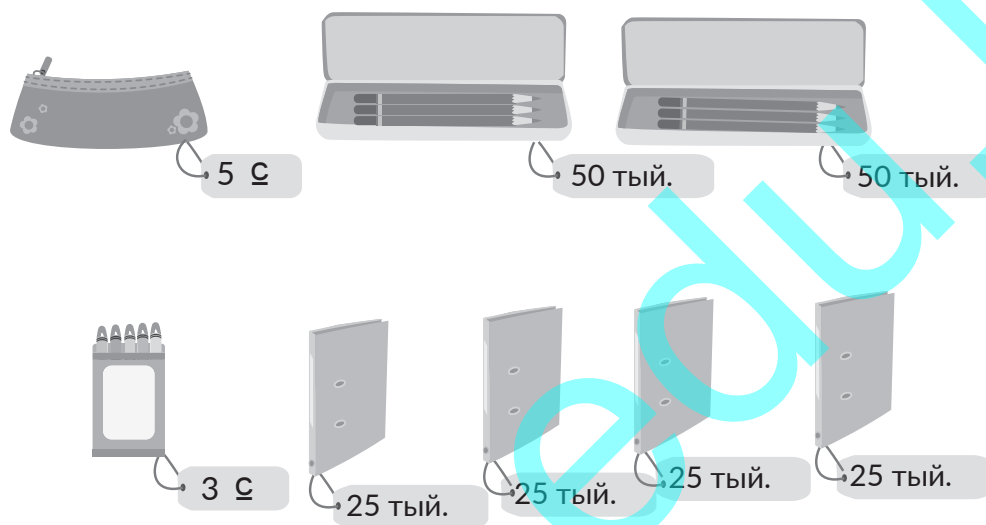
б) Сезим куурчактын көйнөгү үчүн төлөй турган акчаларды эки ыкма менен топтоп, көрсөт.

 <p>33 ₮</p>	
	
	

4. Сезим ойноп жатат. Ал төмөндөгү кээ бир буюмдарды сатып алат.

а) Ал 2 сомдук купюра модели менен 50 тыйындык монеталарды бирдей санда колдонот.

Сезим канча 2 сомдук купюра моделин жана 50 тыйындык монета колдонот?

Ал _____ 2 сомдук купюра моделин жана _____ 50 тыйындык монета колдонот.

б) Сезим төлөй ала турган жолдорду көрсөтүү үчүн купюралар модели менен монеталардын сүрөтүн тарт.

Бул буюмдардын жалпы баасы канча?

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
акчанын маанисин табуу үчүн санаганды;			Окуу китеби 3А Кел, окуп үйрөнөбүз
1 сомду ар кандай жолдор менен майдалаганды; бирдей маанидеги акча үчүн ар кандай комбинацияларды жазууну.			Окуу китеби 3Б Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

50 тый.

25 тый.

Жакшылык ойноп жатат.

Жакшылыктын оюнчук акчалары бар.

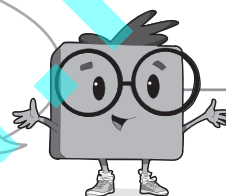
Ал _____ сэндвич менен _____ пирог сатып ала алат.

4А тапшырмалары _____

Иреттик сандарды колдонуу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 52-54-беттерин кара.

1.

- а) Элдар 12-белекти алды. Анын белегин боё.
- б) Бакыт 11-белекти алды. Анын белегин тегеректеп көрсөт.
- в) Сезим кайсы белекти алды? _____

2. Дал келтир.

жыйырманчы •

он алтынчы •

он биринчи •

он төртүнчү •

•11-

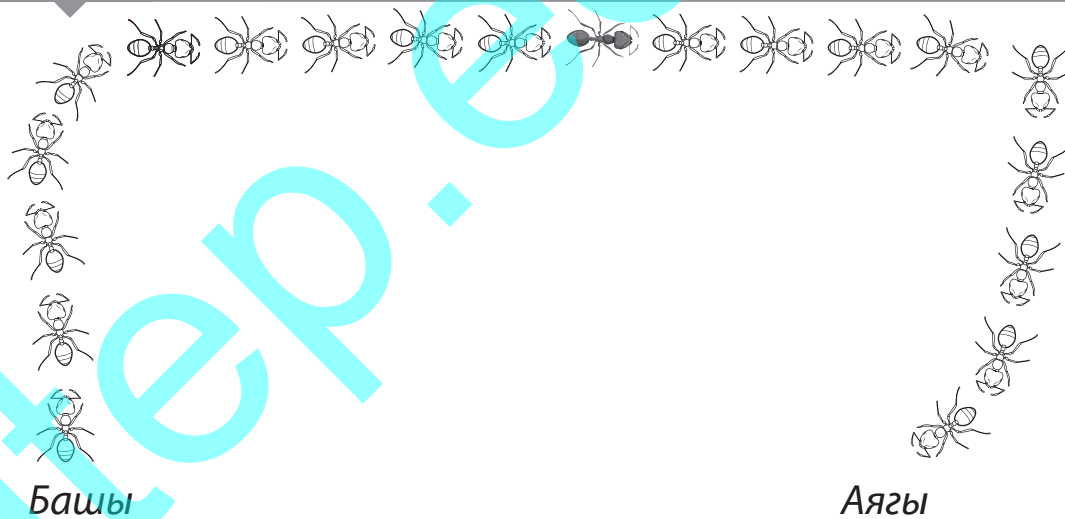
•14-

•16-

•20-

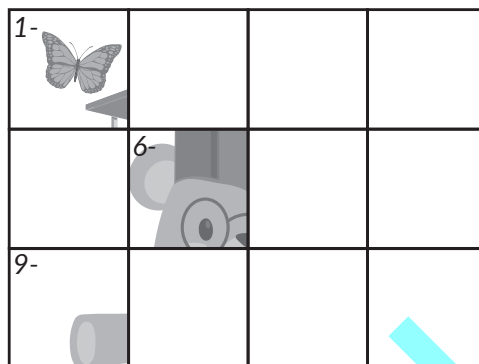
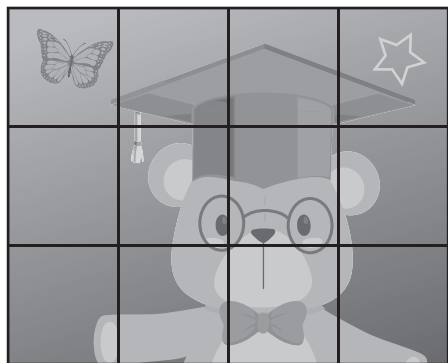
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3.

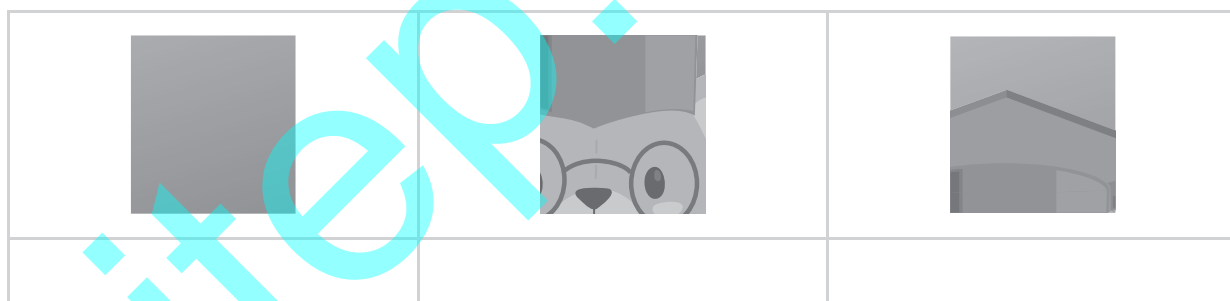

- Башынан санаганда 18-кумурсканы тегеректеп көрсөт.
- Боёлгон кумурска башынан санаганда _____.
- Боёлгон кумурска аягынан санаганда _____.
- Аягынан санаганда 15-кумурсканы боё.

4.

Пазлдын бөлүктөрүн туура келген орундарга кой.
Боштуктарды толтур.

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
1ден 20га чейинки иреттик орундарды атаганды.			Окуу китеби 4А Кел, окуп үйрөнөбүз

Математикалык журнал

Али кезекте 17-турат.

Анын артында 4 окуучу бар.

Кезектеги акыркы окуучунун иреттик орду канчанчы болот?

Жоопту кантип табасың?

Жообуңду классташтарыңдын жообу менен салыштыр.

Кайсы ыкма жакшыраак?

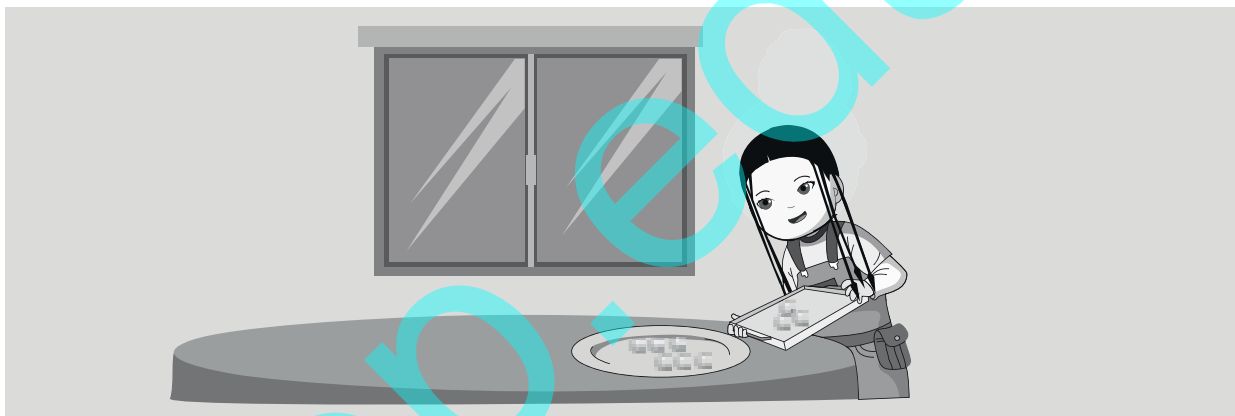
100 ичиндеги сандарды кошуу жана кемитүү

5А тапшырмалары _____

Кошуу менен кемитүүнүн байланышы

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1.

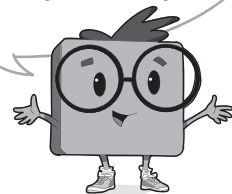

а) $6 + 3 = \underline{\quad}$
Жалпы $\underline{\quad}$ курут.

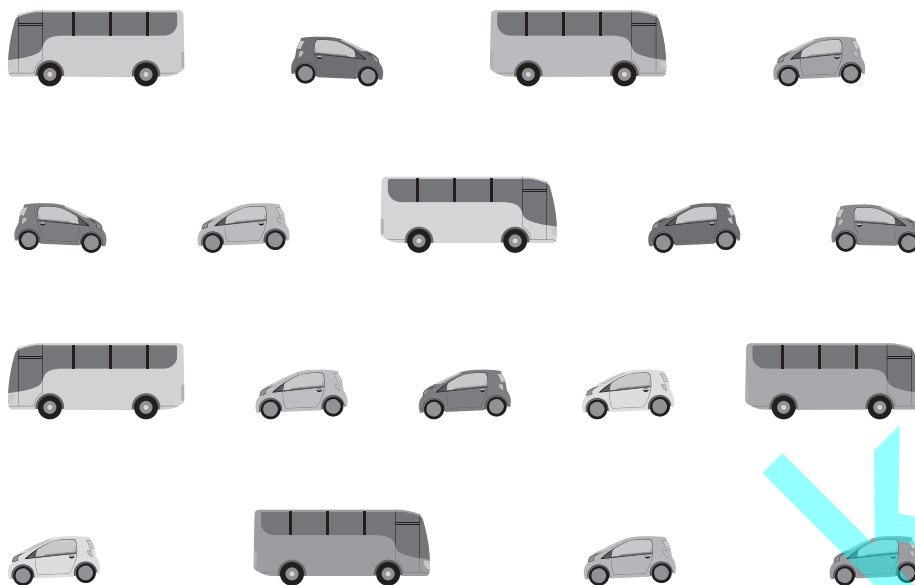
б) $9 - 3 = \underline{\quad}$
Табакта $\underline{\quad}$ курут.

в) $9 - 6 = \underline{\quad}$
Тактайда $\underline{\quad}$ курут.

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 58-60-беттерин кара.

2.

а) $12 + \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

Жалпы $\underline{\hspace{2cm}}$ оюнчук.

б) $18 - 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

Жалпы $\underline{\hspace{2cm}}$ оюнчук машина.

в) $\underline{\hspace{2cm}} - 12 = \underline{\hspace{2cm}}$

Жалпы $\underline{\hspace{2cm}}$ оюнчук автобус.

1-дөңгөөл 2-дөңгөөл 3-дөңгөөл

3. а) Боштуктарга «Сезимдин» же «Акылайдын» деген сөздөрдү жаз.

Акылайдын чаптамасы Сезимдикинен аз.

$\underline{\hspace{2cm}}$ чаптама китеби.

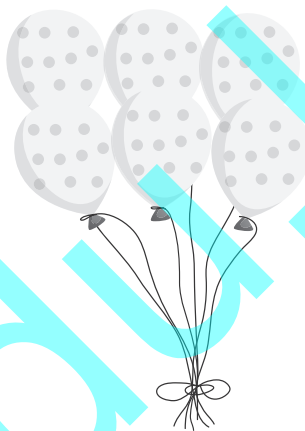
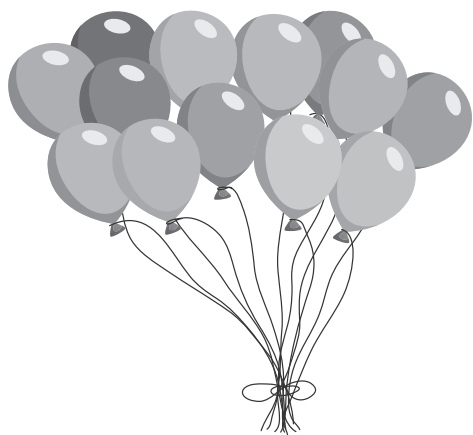

$\underline{\hspace{2cm}}$ чаптама китеби.

б) Сүрөттү колдонуп, кошууга эки туюнтма жана кемитүүгө эки туюнтма жаз.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

4.

а) Берилген туюнтманы колдонуп, кошууга карата маселе түзүп жаз.

$$13 + 6 = 19$$

б) Берилген туюнтманы колдонуп, кемитүүгө карата маселе түзүп жаз.

$$19 - 13 = 6$$

20ны түгөй сандардан куроо

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 61-63-беттерин кара.

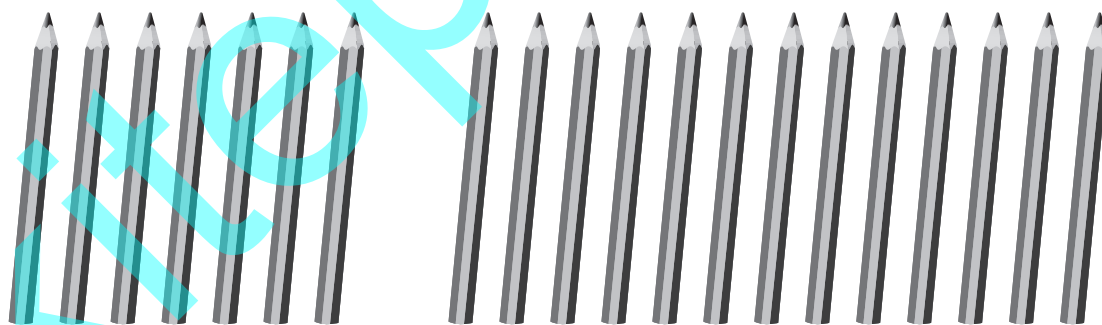

1. Боштуктарды толтур.

a)

б)

2.

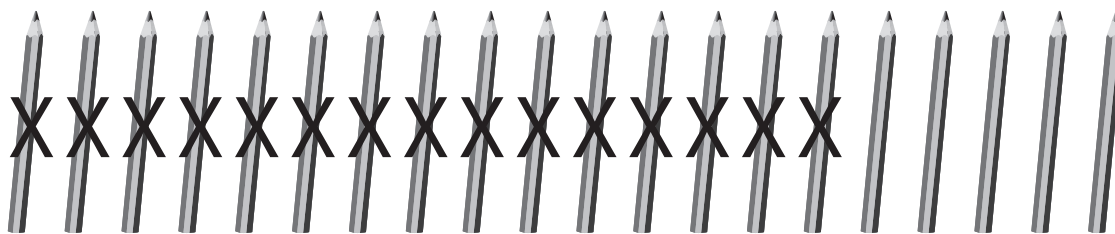

а) Акматта канча калем бар?

_____ + _____ = _____

Акматта _____ калем бар.

б) Акмат 15 калемин байкесине берди.

Өзүндө канча калем калды?

_____ - _____ = _____

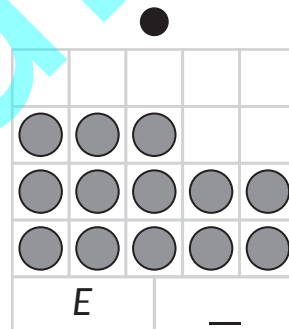
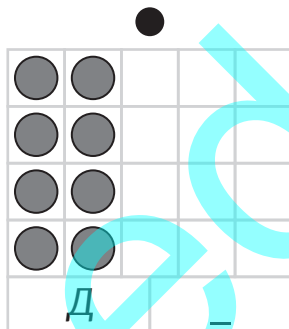
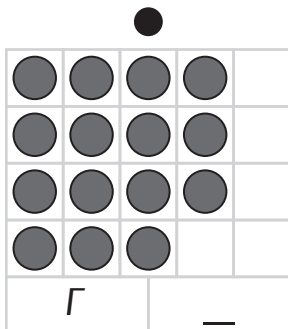
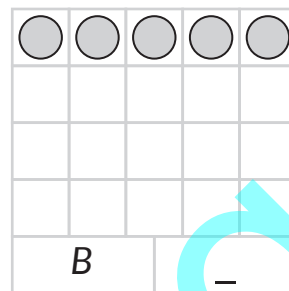
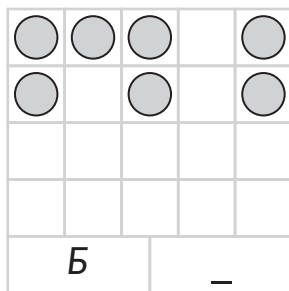
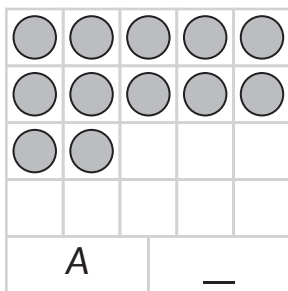
Өзүндө _____ калем калды.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. 20 санын түзгөн түгөй сандарды туташтыр.

4. Санап чык. Андан соң боштуктарды толтур.
20 санын түзгөн түгөйлөрдү туташтыр.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5. 20 санын түзгөн түгөй сандарды тап.

а) Бирдей эки сан: _____ жана _____.

б) Ар башка эки сан, бирок бирдик разряддагы цифралары бирдей:

_____ жана _____

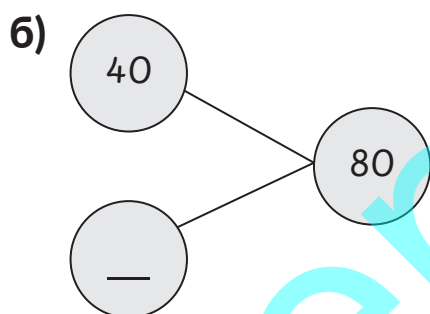
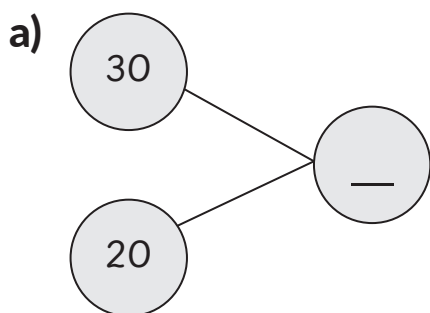
Жообуңду түшүндүр.

5В тапшырмалары

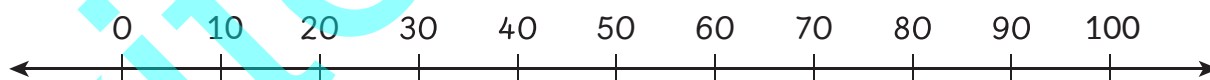
100 ичиндеги сандарды түгөй сандардан куроо

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. Боштуктарды толтур.

2. Боштуктарды толтур.

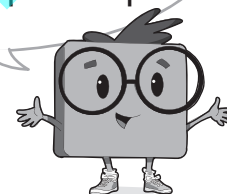
а) $10 + 40 =$ _____

б) $20 + 60 =$ _____

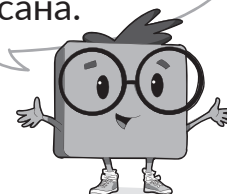
в) $30 - 20 =$ _____

г) $70 - 50 =$ _____

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 64-66-беттерин кара.

Кошуу үчүн алдыга сана. Кемитүү үчүн артка сана.

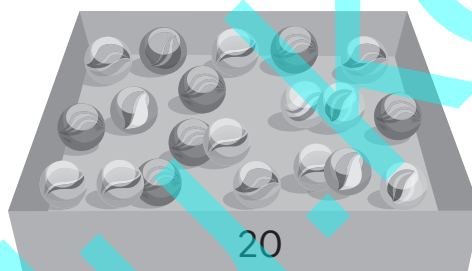
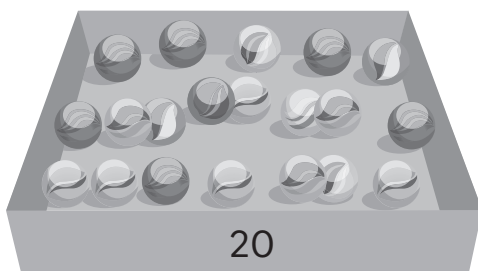
3. 50 бала жана 40 кыз бар.

Бардыгы канча окуучу?

$$50 \bigcirc 40 = \underline{\hspace{2cm}}$$

Бардыгы $\underline{\hspace{2cm}}$ окуучу.

4.

а) Алияда бардыгы болуп канча шарик бар?

$$\underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

Алияда бардыгы $\underline{\hspace{2cm}}$ шарик бар.

Алия 30 шарикти досуна берди.

б) Алияда канча шарик калды?

$$\underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

Алияда $\underline{\hspace{2cm}}$ шарик калды.

5. Боштуктарды толтур.

а) $10 + 50 = \underline{\hspace{2cm}}$

б) $70 + 30 = \underline{\hspace{2cm}}$

в) $60 - 30 = \underline{\hspace{2cm}}$

г) $80 - 20 = \underline{\hspace{2cm}}$

д) $10 + \underline{\hspace{2cm}} = 50$

е) $90 - \underline{\hspace{2cm}} = 80$

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

6. Эки идиште жалпы 30 жумуртка бар.

А идишинде Б идишине караганда жумурткалардын саны 10го көп.

а) Ар бир идиште канчадан жумуртка бар?

Көрсөтүү үчүн сүрөтүн тарт.

А

Б

б) Эки сан туюнтмасын жаз.

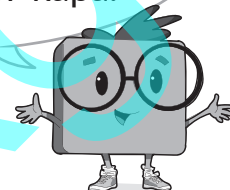
$\underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

100 ичиндеги кошуу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 67-70-беттерин кара.

1. Боштуктарды толтур.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

а) $1 + 3 + 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

б) $1 + 2 + 3 + 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

в) $1 + 2 + 1 + 2 + 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. Сумманы чамала.

Андан кийин кошууну аткар.

а) Чамалоо: $62 + 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$\begin{array}{r} + \quad 6 \quad 2 \\ \quad \quad 7 \\ \hline \end{array}$$

б) Чамалоо: $56 + 42 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$\begin{array}{r} + \quad 5 \quad 6 \\ \quad \quad 4 \quad 2 \\ \hline \end{array}$$

в) Чамалоо: $38 + 20 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$\begin{array}{r} + \quad 3 \quad 8 \\ \quad \quad 2 \quad 0 \\ \hline \end{array}$$

г) Чамалоо: $73 + 14 = \underline{\hspace{2cm}}$

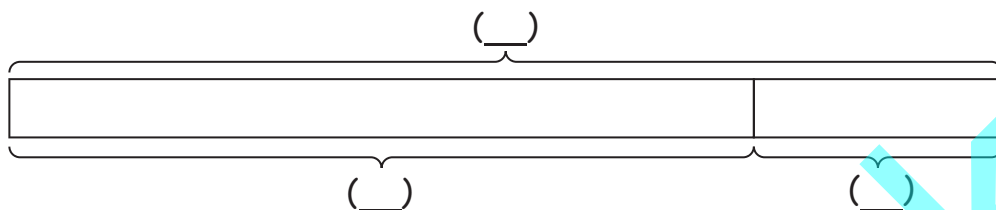
$$\begin{array}{r} + \quad 7 \quad 3 \\ \quad \quad 1 \quad 4 \\ \hline \end{array}$$

3. Боштуктарды толтур.

а) $23 + 42 = \underline{\hspace{2cm}}$

б) $70 + 18 = \underline{\hspace{2cm}}$

4. 16, 61 жана 77 сандары менен боштуктарды толтур.

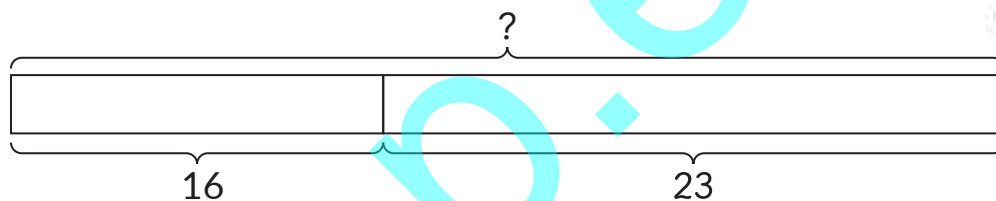
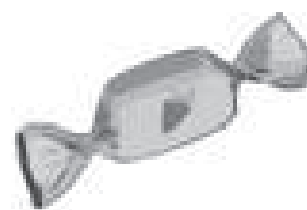

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5. Айпериде 16 момпосуй бар.

Досу ага 23 момпосуй берди.

Азыр анда канча момпосуй болду?

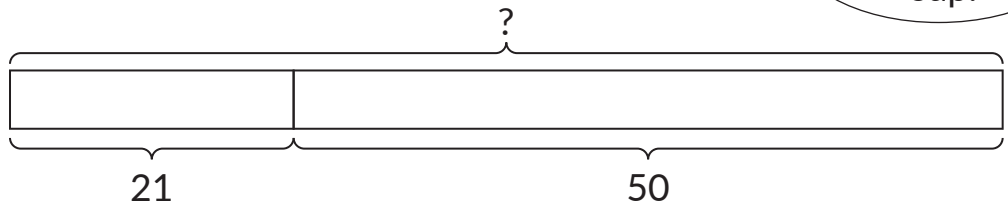
$16 + 23 = \underline{\hspace{2cm}}$

Азыр анда $\underline{\hspace{2cm}}$ момпосуй болду.

6. Бакытта 21 монета бар.
Апасы ага 50 монета берди.

Менде азыр
26 монета
бар.

Бакыт туура айттыбы?
Эмне үчүн ошондой деп ойлойсуң?

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

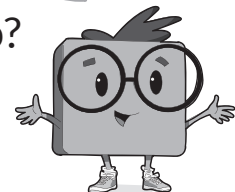
7. А дүкөнүндө 33 футболка бар.

Б дүкөнүндө А дүкөнүнө караганда
футболкалар 21ге көп.

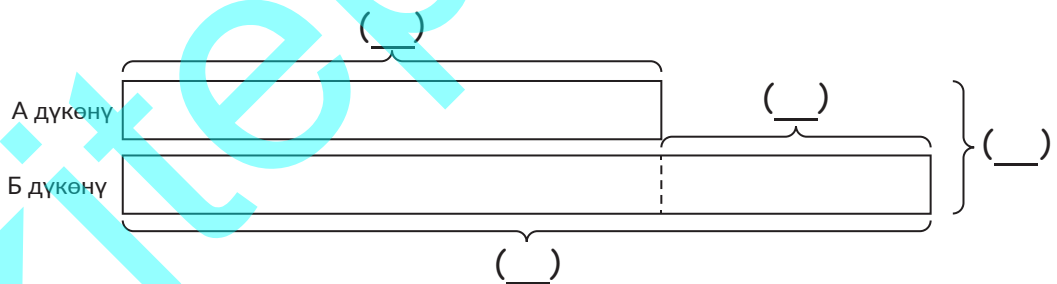
Жоопту
табуудан мурда,
чамалап көр.

А жана Б дүкөндөрүндө жалпы канча футболка бар?

Чамалоо менен: _____

Төмөнкү схеманы жардам катары колдон.

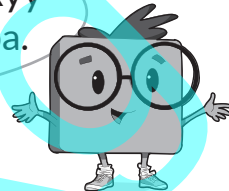
Жалпы _____ футболка бар.

5Д тапшырмалары

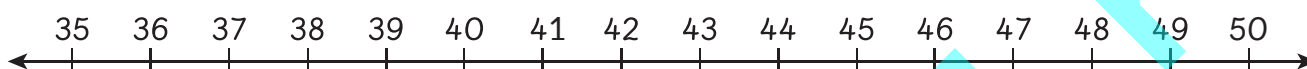
100 ичиндеги кемитүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 71-73-беттерин кара.

1. Боштуктарды толтур.

а) $48 - 4 =$ _____

б) $47 - 6 =$ _____

Сен кемиткенде алдыга санайсыңбы же артка санайсыңбы?

2. Айырманы чамала.

Андан кийин кемитүүнү аткар.

а) Чамалоо: $85 - 25 =$ _____

$$\begin{array}{r} 85 \\ - 25 \\ \hline \end{array}$$

б) Чамалоо: $37 - 23 =$ _____

$$\begin{array}{r} 37 \\ - 23 \\ \hline \end{array}$$

в) Чамалоо: $76 - 31 =$ _____

$$\begin{array}{r} 76 \\ - 31 \\ \hline \end{array}$$

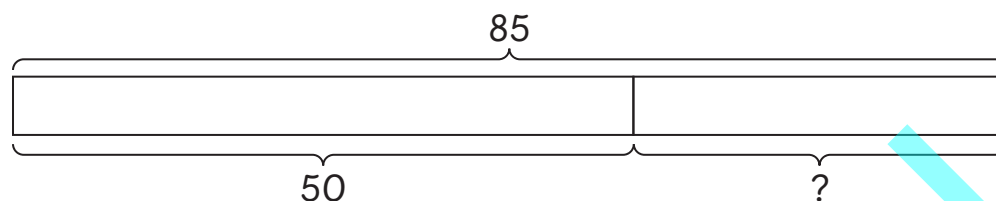
г) Чамалоо: $64 - 13 =$ _____

$$\begin{array}{r} 64 \\ - 13 \\ \hline \end{array}$$

3. Сатуучуда 85 баштык ун бар.

Ал 50 баштыгын сатты, калганын кайрымдуулукка берди.

Ал кайрымдуулукка канча баштык ун берди?

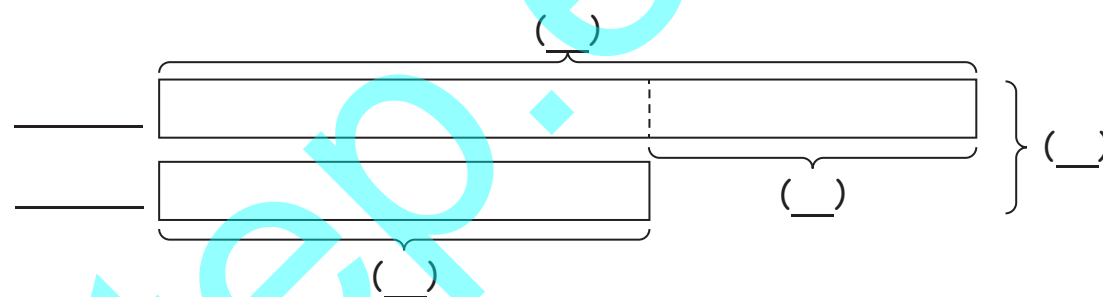
$85 - 50 = \underline{\hspace{2cm}}$

Ал кайрымдуулукка $\underline{\hspace{2cm}}$ баштык ун берди.

4. Мугалимде 47 өчүргүч бар.

Өчүргүч сызгычтан 16га көп.

Төмөнкү схемадагы боштуктарды толтур.

а) Мугалимде канча сызгыч бар? $\underline{\hspace{2cm}}$

б) Анда жалпы канча өчүргүч жана сызгыч бар?

$\underline{\hspace{2cm}}$

5.

Ынтымак математикадан
97ден аз упай алды.

Математика ?/100

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

Ал англис тилинен
70тен көп упай алды.

Англис тили ?/100

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

Упайлардын ортосундагы айырма – 23.

Ынтымак математика жана англис тилинен канчадан упай алышы мүмкүн?

Математика	Айырма	Англис тили	Текшерүү

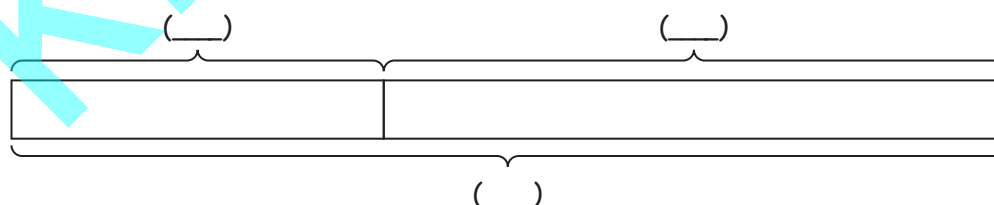
Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
кошуу менен кемитүүнүн байланышын түшүндүм;			Окуу китеби 5А Кел, окуп үйрөнөбүз
сан түгөйлөрүн колдонуп 20ны түзгөндү;			Окуу китеби 5Б Кел, окуп үйрөнөбүз
10дук түгөйлөрдү колдонуп 100дү түзгөндү;			Окуу китеби 5В Кел, окуп үйрөнөбүз
100 ичиндеги кошууну;			Окуу китеби 5Г Кел, окуп үйрөнөбүз
100 ичиндеги кемитүүнү.			Окуу китеби 5Д Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

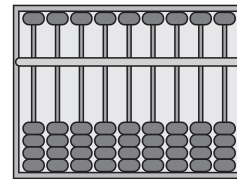
Схеманы колдонуп, суроо жаз.

Бул суроого парталашың жооп берсин.

Математика изилдөөчүсү бол

Мурда Кытайда адамдар эсептөө үчүн абакус (санак тактасын) колдонушкан.

Абакус — бул таякчалардан жана мончоктордон турган алкак.

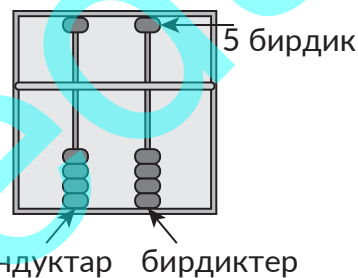
Абакусту кантип колдонуу керек?

1. Классташың менен 3 таякча, жип жана мончокторду колдонуп абакус жаса.
2. Баштоо үчүн алгач мончокторду төмөндө көрсөтүлгөндөй кылып жылдырып ал.
3. Санаган сайын мончокторду ортоңку таякчага карай жылдыр.

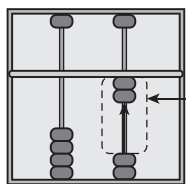
Бири бириңердин ойлоруңарды урматтагыла.

Баштапкы абал:

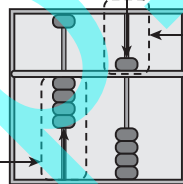

Мисалдар:

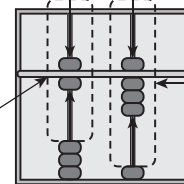
2 бирдик
4 ондук

= 2

5 бирдик

= 45

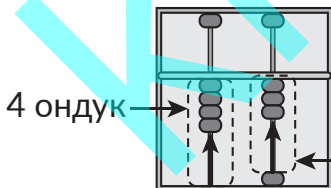

6 ондук

8 бирдик

= 68

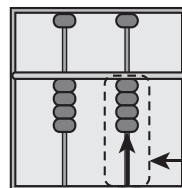
$43 + 11 = ?$

4 ондук

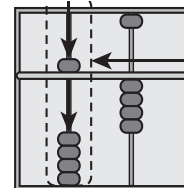
3 бирдик

+1

+10

4 бирдик

5 ондук

Өзүңдүн абакусуңду колдонуп кошууну аткар.

а) $52 + 12 = \underline{\hspace{2cm}}$

б) $64 + 21 = \underline{\hspace{2cm}}$

в) $37 + 40 = \underline{\hspace{2cm}}$

г) $25 + 14 = \underline{\hspace{2cm}}$

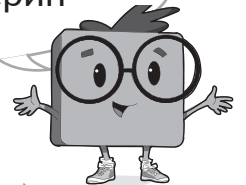
Мыйзам ченемдүүлүк жана ыктымалдуулук

6А тапшырмалары

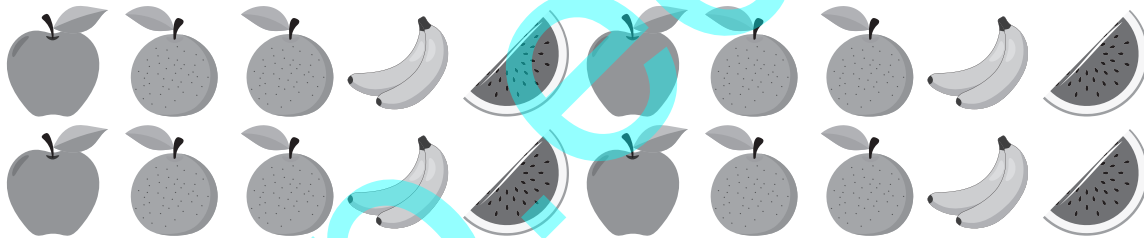
Туруктуу жана кокустук мыйзам ченемдүүлүктөрдү түшүнүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо,
окуу китебинин 77-79-беттерин
кара.

1. Сезим жемиштерден мыйзам ченемдүүлүк түздү.

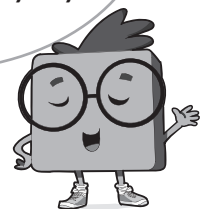

а) Ар бир эки _____ кийин банан келет.

б) Ар бир _____ мурда банан келет.

в) Бул туруктуу/кокустук
мыйзам ченемдүүлүк.

Эсинде болсун,
мыйзам
ченемдүүлүктөр
туруктуу же
кокустук болушу
мүмкүн.

2. Белек мыйзам ченемдүүлүк түздү.

А П Р П А Р П А Р А П Р А П

- а) Ар бир үчүнчү тамга — _____.
- б) П тамгасы дайыма/кээде/эч качан Р тамгасынан мурун турбайт.
- в) Бул туруктуу/кокустук мыйзам ченемдүүлүк.

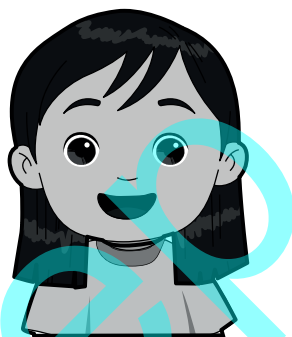
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. Бермет бир нече чаптамалар менен мыйзам ченемдүүлүк түздү.

☺ ☺☺ ☺☺☺ ☺☺☺☺

а)

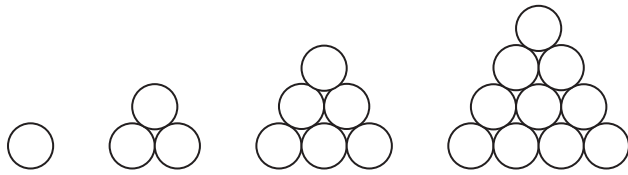
Мыйзам ченемдүүлүктү түзүү үчүн дагы 2 чаптама кош.

Бермет туура айттыбы? Түшүндүрүп бер.

- б) Мен бул мыйзам ченемдүүлүктөгү кийинки элементти алдын ала айта алам/айта албайм.
- в) Бул туруктуу/кокустук мыйзам ченемдүүлүк.
- г) Мыйзам ченемдүүлүктөгү кийинки элементти тарт.

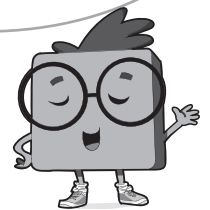
4. Мыйзам ченемдүүлүктү кара.

а) Кийинки келе турган фигуранын сүрөтүн тарт.

б) Мыйзам ченемдүүлүктү сүрөттө.

Мыйзам ченемдүүлүктөрдү сандардан, тамгалардан же сүрөттөрдөн түзсө болот.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5. Акылай телефонуна сандардан турган сыр сөз койду.

Кийинчерээк ал сыр сөзүн унутуп калды.

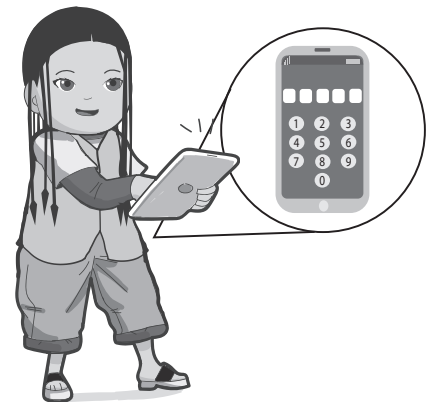
Анын сыр сөзү 5 цифрадан турган мыйзам ченемдүүлүктү түзөрүн эстеди.

Мыйзам ченемдүүлүктөгү цифралар 10дон кичине.

Мыйзам ченемдүүлүк Одөн башталып, 8 менен аяктайт.

Мыйзам ченемдүүлүктөгү ар бир сан ортосундагы айырма бирдей.

Акылайдын сыр сөзү кандай?

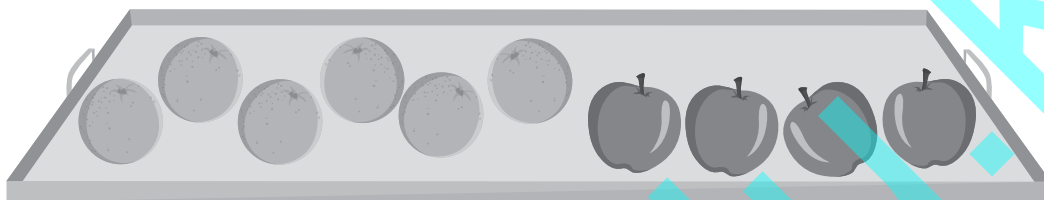
Ыктымалдуулукту изилдөө

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 80–82-беттерин кара.

1. а) Алия табактан 1 жемиш алат.

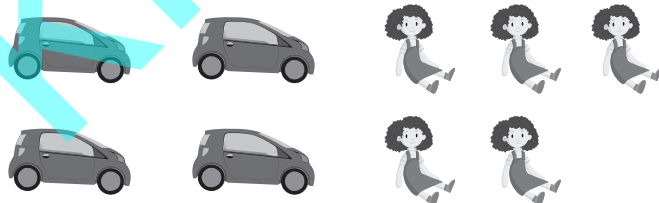
Ал _____ же _____ алышы мүмкүн.

б) Улук шкафтан көйнөк алып чыгат.

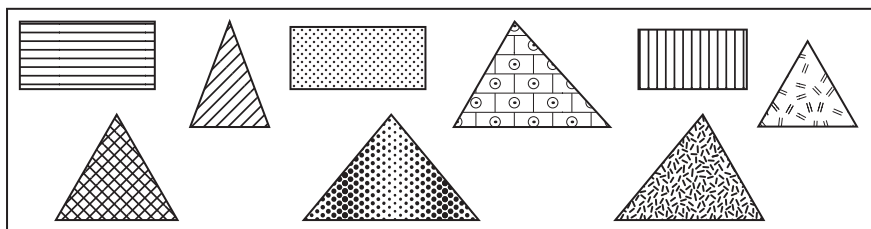
Ал _____ же _____ көйнөк алып чыгышы мүмкүн.

в) Алтынай өз коллекциясынан оюнчук алып чыгат.

Ал _____ же _____ алып чыгышы мүмкүн.

2. а) Азаматтын кутусунда бир нече 2D фигуралар бар.

Үч бурчтуктар көппү же төрт бурчтуктарбы?

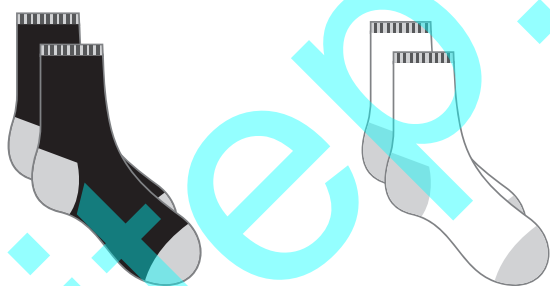
Ал көзүн жумуп туруп, бир фигураны алып чыгат.

Ал _____ же _____ алып чыгышы мүмкүн.

б) Азамат көзүн жумуп туруп, куту бошогончо фигураларды алып чыкты.

Азамат _____ фигурасын _____ фигурасына караганда көбүрөөк алып чыкты.

3. Менин бир нече байпагым бар.

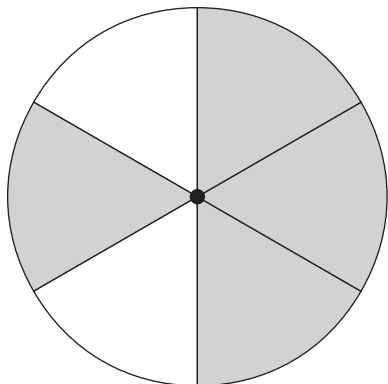
Мен ар бир жуп байпакты канча жолу алганымды жаздым.

Тандалган байпактын түсү	кара	ак
Канча жолу тандалган	8	6

Жыйынтыктарды түшүндүр.

4.

Спиннер бирдей бөлүктөргө бөлүнгөн. Бул түстөрдүн тандалуу ыктымалдуулугу бирдей болот дегенди билдиреби?

Бул спиннерде алты тандалуу мүмкүндүгү бар.

Бул спиннерде эки тандалуу мүмкүндүгү бар.

Кимисиники туура? Эмне үчүн андай деп ойлойсуң?

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
туруктуу жана кокустук мыйзам ченемдүүлүктү табууну;			Окуу китеби 6А Кел, окуп үйрөнөбүз
мүмкүн болгон эки жыйынтыкка келе турган иш-аракетти аткарып, жыйынтыктарын көрсөтүп жана сүрөттөп берүүнү.			Окуу китеби 6Б Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Монетаны он жолу өкчө.
Жыйынтыктарын таблицага жаз.

Монетанын көрүнгөн бети	сан бети	герб бети
Канча жолу		

Жыйынтыктарды сүрөттө.
Өз жыйынтыктарыңды парталашыңдын жыйынтыгы менен салыштыр.

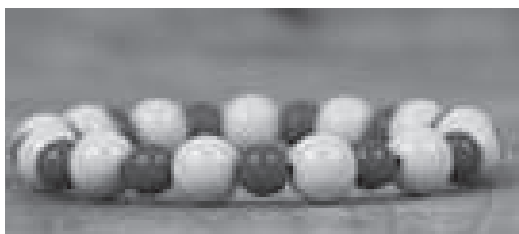

Классташың сүйлөп жатканда, ук.

Математика изилдөөчүсү бол

Өзүңдүн билеригиңди жаса!

Бул билериктерге кара. Кандайдыр бир мыйзам ченемдүүлүктү байкадыңбы?

Интернетти колдонуп, туруктуу же кокустук мыйзам ченемдүүлүктөгү башка дизайнерды тап. Андан кийин өзүңдүн билеригиңди ойлоп таап, жасап көр!

Керектүү материалдар: 3 түрдүү түстөгү мончоктор, чоймо жип, кайчы.

1-кадам: Билегиңдин өлчөмүн чене, андан бир аз узунураак кылып чоймо жипти кесип ал.

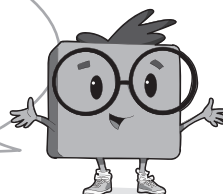
2-кадам: Мончокторду чоймо жипке тизип, туруктуу мыйзам ченемдүүлүк түз.

3-кадам: Билерик даяр болгончо мончокторду кошо бер.

4-кадам: Акырында чоймо жипти түйүп, ашыкчасын кесип сал.

1-4-кадамдарды кайрадан кайтала да, кокустук мыйзам ченемдүүлүк менен дагы бир билерик жаса.

Билериктердин бардыгын чогултуп, кутуга сал. Андан кийин туруктуу же кокустук мыйзам ченемдүүлүктөрү бар билерикти алып чыгуу ыктымалдуулугун изилде.

Билеригиңди досуң менен алмаш! Бул сенин достугуңдун белгиси.

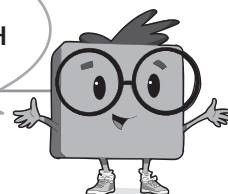

7А тапшырмалары

2D фигураларды сүрөттөө, бөлүштүрүү, атоо жана чийүү

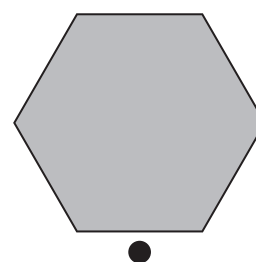
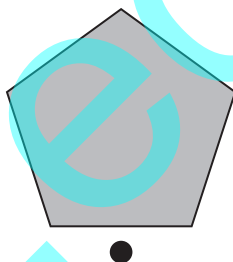
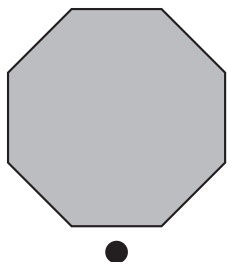
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 86-90-беттерин кара.

1. Сүйлөмдөрдөгү боштуктарды толтур.

Андан кийин аларды көп бурчтуктар менен дал келтир.

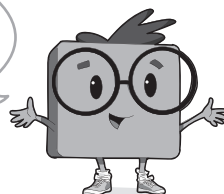

6 бурчтуктун
 _____ жагы жана
 _____ чокусу бар.

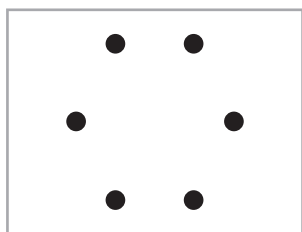
8 бурчтуктун
 _____ жагы жана
 _____ чокусу бар.

5 бурчтуктун
 _____ жагы жана
 _____ чокусу бар.

Көп бурчтуу фигура — бул үч же андан көп түз жагы бар фигура.

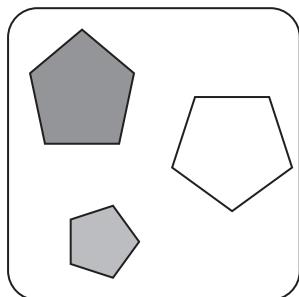
2. а) Айжанга табышмакты табууга жардам бер.
Чекиттерди туташтырып фигура түз.

Менин 6 жагым бар.
Мен кайсы фигурамын?
Мен _____.

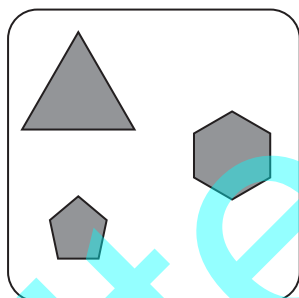
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. а) Алтынай 2D фигураларды эки топко бөлүштүрдү.

А тобу

Ал 2D фигураларды _____ жана
_____ саны боюнча бөлүштүрдү.

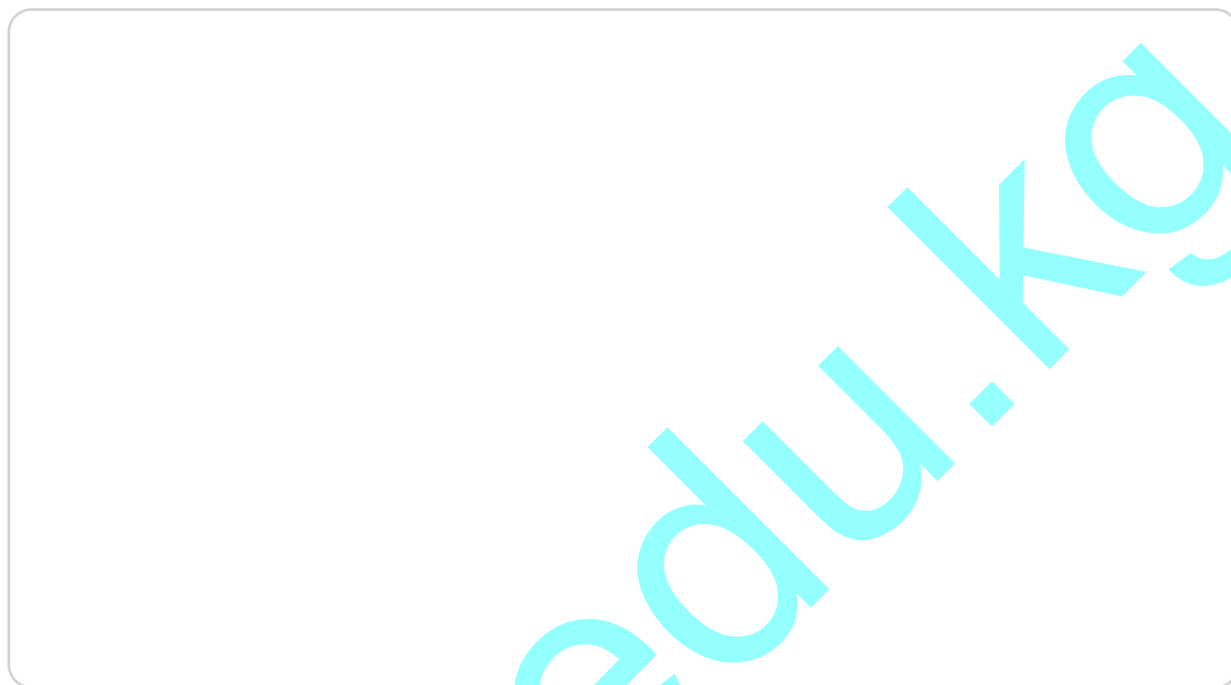

Б тобу

Ал 2D фигураларды
_____ боюнча бөлүштүрдү.

- б) Б тобунан А тобуна жайгаштыра турган фигура барбы?
Ал кайсы фигура? Түшүндүр.

4. Эки түрдүү 2D фигуралардан колдонуп, боштук калтырбай чийимди түз.

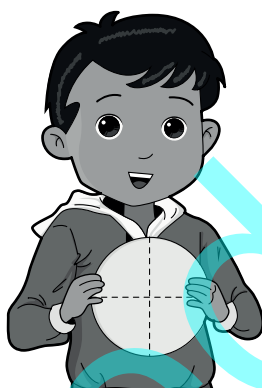

Эмне үчүн бул фигуралардан боштук калбай мыкты мыйзам ченемдүүлүк түзүлдү деп ойлойсуң?

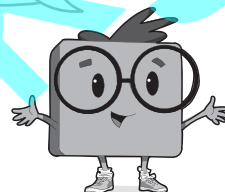
Айлана жана тегерек

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. Адилет тегеректи төрт бирдей бөлүккө бүктөп, андан кийин тегеректи ачты.

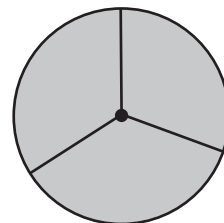
Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 91-93-беттерин кара.

- а) Бүктөөлөр бир чекитте кесилишет.
Бул чекит тегеректин _____ деп аталат.
- б) Тегеректин борборун белгиле.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

2. Бакыт тегеректин борбору аркылуу үч сызык чийди.
Бул үч сызык барабарбы? Эмне үчүн?

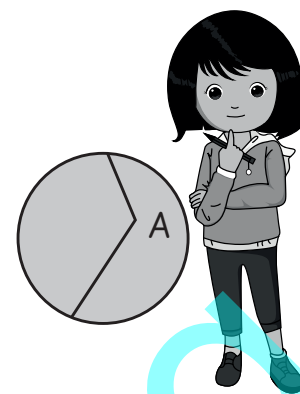

3. Асел тегерекке эки сызык чийди.

А чекити тегеректин борбору болобу?

Эмне үчүн ошондой деп ойлойсуң?

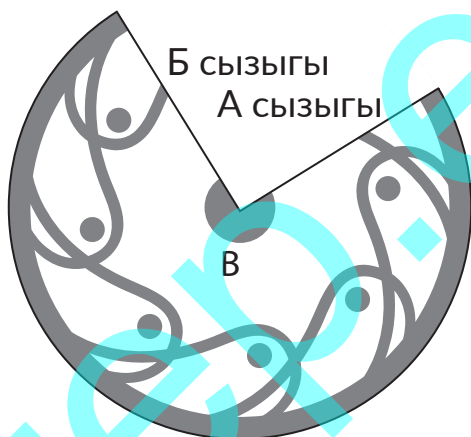

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

4. Динара төмөнкү тегеректен фигура кесип алды.

В чекити тегеректин борборунда жайгашкан.

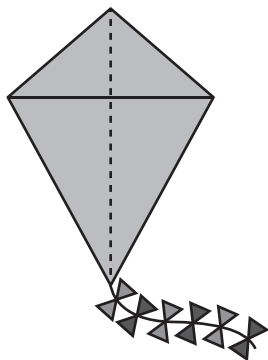

А сызыгы менен В сызыгынын узундугу жөнүндө эмне айта аласың? Эмнеге андай ойлойсуң?

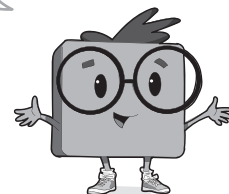
Симметрия сызыгын табуу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. Алтынай батперегин тең эки бөлүккө бүктөдү.

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 94-96-беттерин кара.

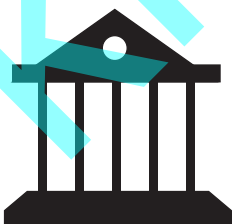

а) Үзүк сызык _____ сызыгы деп аталат.

б) Үзүк сызыктын эки жагындагы бөлүктөрдөн эмнени байкадың?

2. Бакыт эки имарат тартты.

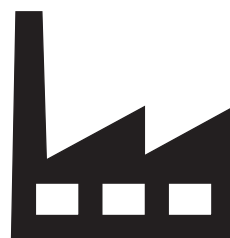
Кайсы имаратта симметрия сызыгы бар?

А имараты

_____ имаратында симметрия сызыгы бар.

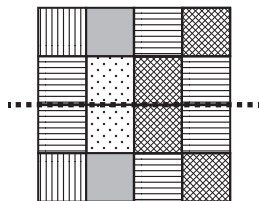
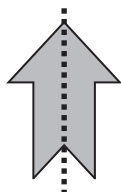
_____ имаратында симметрия сызыгы жок.

Б имараты

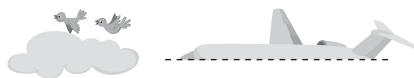
3. Сезим сүрөттөгү эки фигурага симметрия сызыгын чийди.

Сезим эмне үчүн симметрия сызыгын ушундай сызды?
Түшүндүр.

4. Белек төмөндөгүдөй бир нече сүрөттөрдү тартты.

а) Үйдүн вертикалдык симметрия сызыгы бар.

Учактын горизонталдык симметрия сызыгы бар.

Белекке сүрөттү тартып бүтүрүүгө жардам бер.

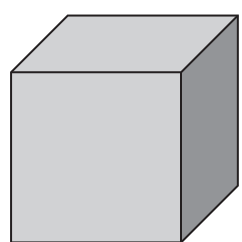

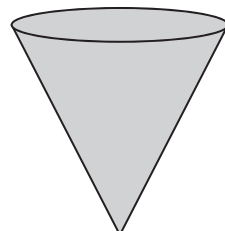
б) Дарактар симметриялуубу? Эмнеге андай деп ойлойсуң?

3D фигураларды сүрөттөө, бөлүштүрүү жана атоо

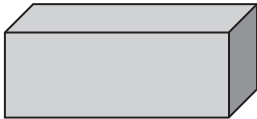
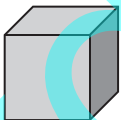

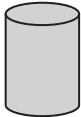
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 97-101-беттерин кара.

1. Ынтымакта бир нече 3D фигуралар бар.

<p>а)</p> 	<p>б)</p>
<p>Кубдун _____ бети, _____ кыры _____ чокусу бар.</p>	<p>Кубоиддин _____ бети, _____ кыры _____ чокусу бар.</p>
<p>в)</p> 	<p>г)</p>
<p>Цилиндрдин _____ жалпак бети, _____ чокусу жана _____ ийри бети бар.</p>	<p>Конустун _____ жалпак бети, _____ чокусу жана _____ ийри бети бар.</p>

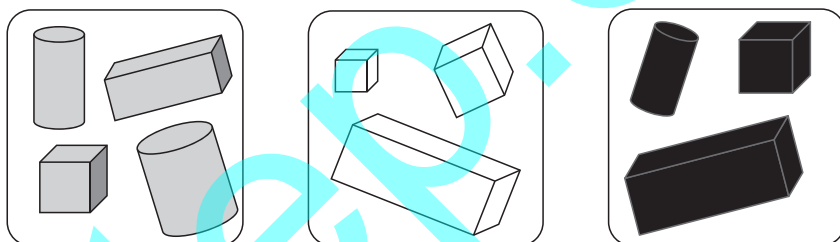
2. Ар бир 3D фигуранын атын билүү үчүн тамгаларды иретке келтир. Андан кийин дал келтир.

у б к	○	●	●	
_____	●	●	●	
ирдцнли	○	●	●	
_____	●	●	●	
бидоку	○	●	●	
_____	●	●	●	
сокун	○	●	●	
_____	●	●	●	

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. Динара 3D фигураларды топторго бөлүштүрдү.

а) Ал фигураларды _____ боюнча топторго бөлүштүрдү.

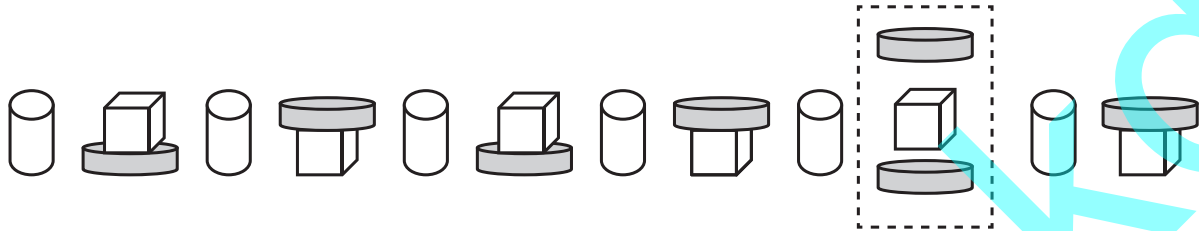
б) Динара биринчи топко ак конусту кошкосу келди.

Бек бул туура эмес болот деди. Эмне үчүн?

в) Дагы кандай жолдор менен бул 3D фигураларын бөлүштүрүүгө болот?

4. Мыйзам ченемдүүлүктү кара.

Мыйзам ченемдүүлүк бузулбагандай кылып, үзүк сызыктагы фигураларды тегеректе.

Мыйзам ченемдүүлүк кандай кайталанарын түшүндүрүп бер.

7Д тапшырмалары

Объекттерден 2D жана 3D фигураларды табуу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

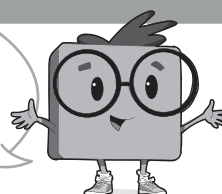
1. Бакыт, Белек жана Сезим бөлмөдөгү фигураларды карашууда.

Бош орундарга ар бир фигуранын аталышын жаз.

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 102-104-беттерин кара.

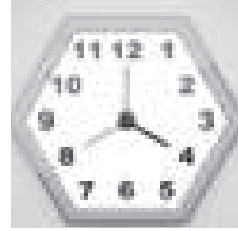
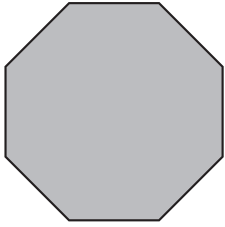

Фигуранын жактарын, беттерин жана чокуларын санап көр, бул сага фигуранын аталышын табууга жардам берет.

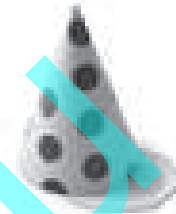
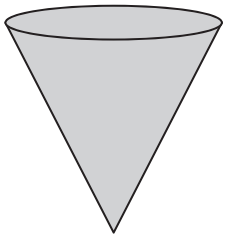

2. Сол жактагы фигуранын формасын көрсөткөн объектни белгиле.

a)

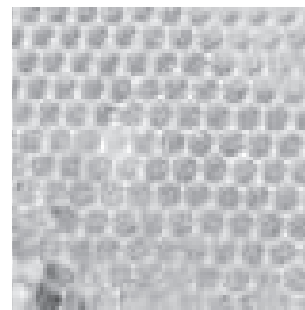
б)

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. Сүрөттөрдү кара.

Эки сүрөттө кандай окшоштук бар?

4. Атай объекттерди 3 топко бөлүштүрдү.

а) Атай ар бир топтогу биринчи объекттин атын жазды. Ар бир топтун аталышын жазып, таблицаны толтур.

	Беттери жалпак жана ийилген	
Пирамида	Балмуздак вафлиси	Топ

б) Атай объекттерди эки топко бөлүштүргүсү келди. Ал объекттерди кандай бөлүштүрө алат?

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

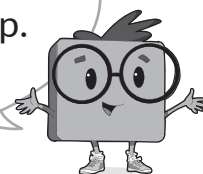
Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
2D фигураларды сүрөттөгөндү, бөлүштүргөндү, атаганды жана чийгенди;			Окуу китеби 7А Кел, окуп үйрөнөбүз
тегеректин борборун тапканды;			Окуу китеби 7Б Кел, окуп үйрөнөбүз
2D фигуралардан симметрия сызыгын тапканды;			Окуу китеби 7В Кел, окуп үйрөнөбүз
3D фигураларды сүрөттөгөндү, бөлүштүргөндү жана атаганды;			Окуу китеби 7Г Кел, окуп үйрөнөбүз
объекттерден 2D жана 3D фигураларды тапканды.			Окуу китеби 7Д Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Бир 3D фигурасын ойло.
Бул фигураны сүрөттөп,
табышмак ойлоп тап.
Фигураны чий жана ата.

Табышмактын мисалы:
Мен бир фигураны ойлоп
жатам. Анын ийри беттери жок
жана бардык беттери барабар.
Мен кайсы фигураны ойлоп
жатам?

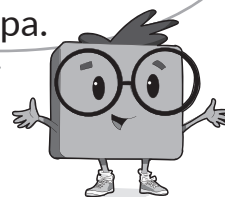

8А тапшырмалары

Жуп жана так сандар

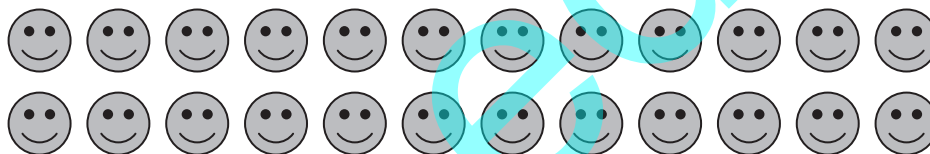
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 108-110-беттерин кара.

1. а) Аяна 24 чаптаманы бирдей эки топко бөлгүсү келет.

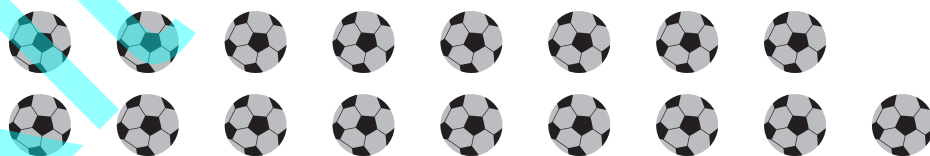
Ага жардам берип тегеректе.

Ал чаптамаларды бирдей эки топко бөлө алат/бөлө албайт. Демек, 24 саны жуп сан/так сан.

- б) Санжар 17 топту бирдей эки топко бөлгүсү келди.

Ага жардам берип, топторду тегеректе.

Ал топторду бирдей эки топко бөлө алат/бөлө албайт. Демек, 17 саны жуп сан/так сан.

2. Кубанычка төмөнкү сандарды эки топко бөлүүгө жардам бер.

83

99

72

43

67

54

32

34

79

45

91

88

52

71

44

жуп сандар

так сандар

3. Берилген сандардан бардык жуп сандарды боё. Мышык балыкка жетүүсү үчүн тегерекчелерди бириктирип, жардам бер.

40

21

33

23

25

51

76

48

28

39

73

31

81

21

52

56

44

65

69

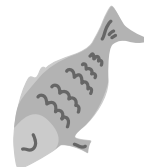
27

67

59

90

42

4. а) Боштуктарга цифраларды коюп, эки орундуу жуп сандарды түз.

3 _ 5 _ 7 _ 8 _

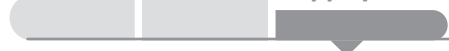
Так сандардагы бирдиктер разрядында кайсы цифралар турат?

- б) Боштуктарга цифраларды коюп, эки орундуу так сандарды түз.

9 _ 3 _ 1 _ 2 _

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5. Ынтымактын бир нече цифра баракчалары бар.

- а) Эки цифра баракчасын колдонуп, эң кичине 2 орундуу жуп сан түз.

- б) Эки цифра баракчасын колдонуп, эң кичине 2 орундуу так сан түз.

- в) Эки цифра баракчасын колдонуп, эң чоң 2 орундуу жуп сан түз.

- г) Эки цифра баракчасын колдонуп, эң чоң 2 орундуу так сан түз.

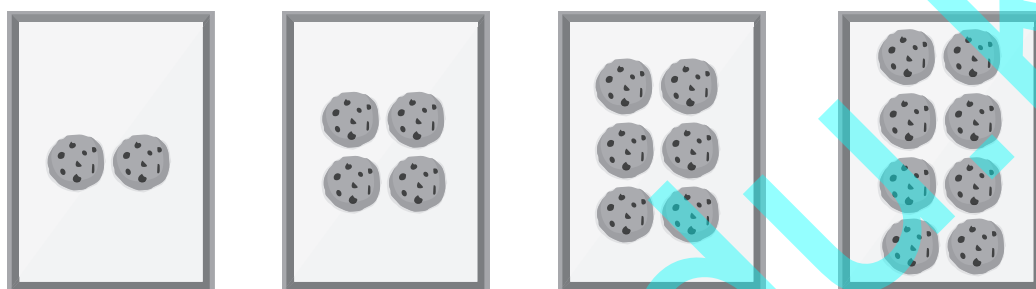
100гө чейинки сан удаалаштыгы

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгерде жардам керек болсо, окуу китебинин 111-113-беттерин кара.

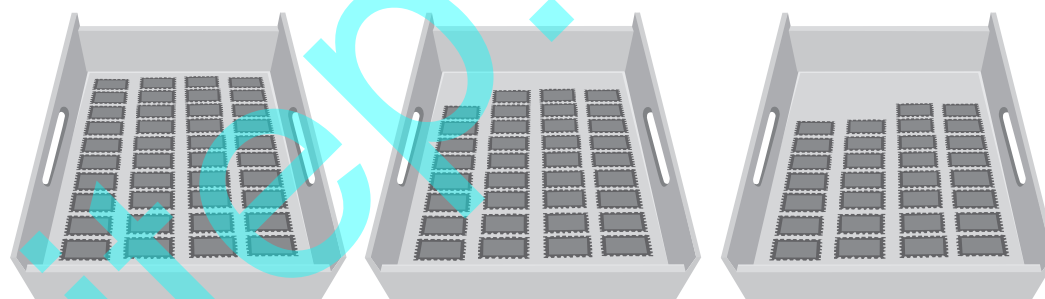
1. а) Айдана төмөнкү сүрөттөгүдөй удаалаштык түздү.

Бул удаалаштыктагы кийинки төрт сан кайсылар:

2, 4, 6, 8, _____, _____, _____, _____

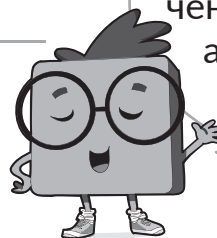
б) Санжар төмөнкү сүрөттөгүдөй удаалаштык түздү.

Удаалаштыктагы кийинки төрт сан кайсылар?

40, 35, 30, _____, _____, _____, _____

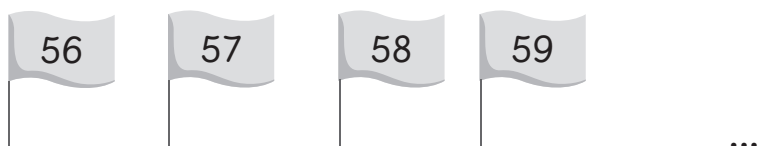
Эсинде болсун, мыйзам ченемдүүлүктөрдө ар дайым бир эреже бар!

2. Сандык мыйзам ченемдүүлүктөргө көңүл бур.

а)

Сандар ар бир жолу _____ чоңоюп жатат.

Кийинки эки сан: _____ жана _____.

б)

Сандар ар бир жолу _____ чоңоюп жатат.

Кийинки эки сан: _____ жана _____.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. Табышмактын жообун табуу үчүн бош орундарды толтур.

а) 9, 7, 5, 3, _____

с

б) 53, 43, 33, _____

а

в) 28, 23, _____, 13, 8

н

г) _____, 10, 15, 20, 25

а

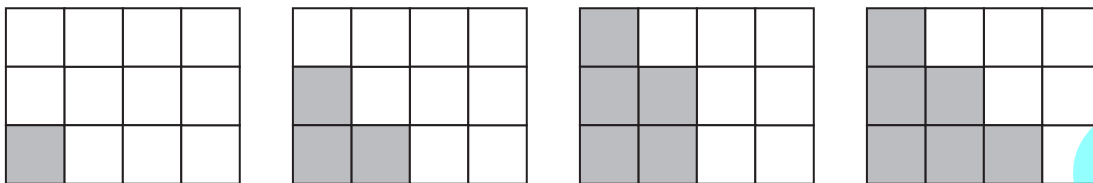
д) 10, _____, 30, 40, 50

м

_____ — бул жердин үстүндөгү чексиз мейкиндик.

23 1 20 5 18

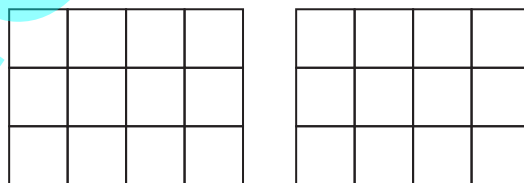
4. Акылай төмөндөгү торчолорду боёп, сандык мыйзам ченемдүүлүк түздү.

а) Белек Акылайдын катасын байкады.
Бул мыйзам ченемдүүлүктөгү ката кайсы?

б) Жообуңду түшүндүрүп бер.

в) Төмөнкү торчолорду боёп, жогорудагы мыйзам ченемдүүлүктүн кийинки эки элементин көрсөт.

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
жуп жана так сандарды таанууну;			Окуу китеби 8А Кел, окуп үйрөнөбүз
100гө чейинки сандардын мыйзам ченемдүүлүгүн сүрөттөгөндү жана түзгөндү.			Окуу китеби 8Б Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Суммасы 100гө барабар болгон эки жуп сан жаз.

Суммасы 100гө барабар болгон эки так сан жаз.

Суммасы 100гө барабар болгон эки жуп жана эки так сан жаз.

Эгер сенин жообуң парталашыңдыкынан айырмаланса — эч нерсе эмес. Силер бири бириңерден үйрөнсөңөр болот.

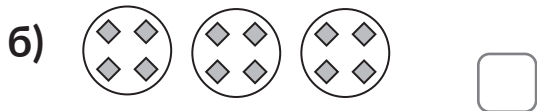
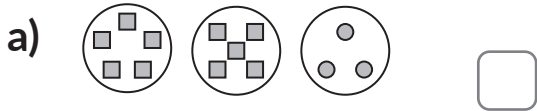

9А тапшырмалары

Бирдей топторду кошуу аркылуу көбөйтүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

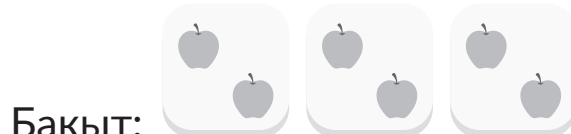
1. Бирдей топторду белгиле ().

Барабар топтордо эмнелер бирдей?

Жоопту түшүндүрүп бер.

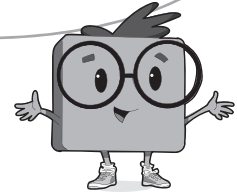
2. Сезим менен Бакыт экөөндө тең 2ден 3 бирдей топтом бар деп ойлошот.

Кимисиники туура эмес?

Эмне үчүн түшүндүрүп бер.

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 117-119-беттерин кара.

3. Төмөндөгү сүрөттөрдү кара. Элементтердин жалпы санын ар кандай төрт ыкма менен көрсөт.

а)

Бул жерде _____ топтом бар.

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

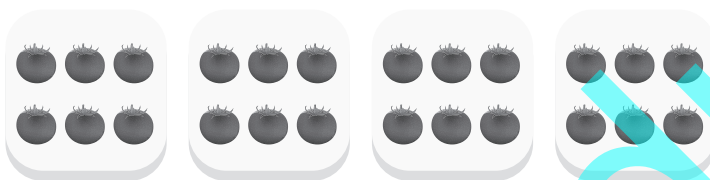
Экиден _____ жолу = _____

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Ынтымак мындай деди:
«Бул $3 + 3 = 6$ деп да жазылат». Ынтымак туура айттыбы? Эмне үчүн ошондой деп ойлойсуң?

б)

Бул жерде _____ топтом бар.

$$\underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

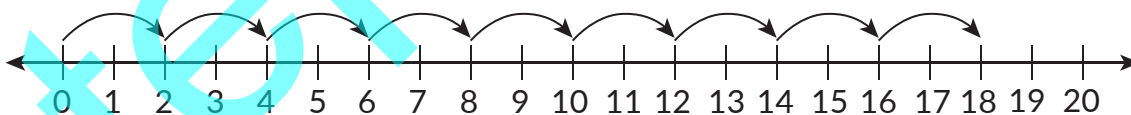
Алтыдан _____ жолу = _____

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

4. Ар бир сан түз сызыгын кара.

Калтырылган боштуктарды толтур.

а)

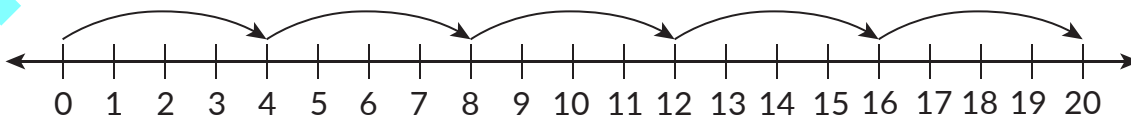

$$2 \times 9 = \underline{\quad}$$

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

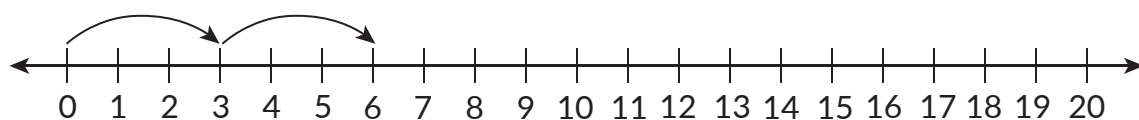

б)

$$\underline{\quad} \times 5 = 20$$

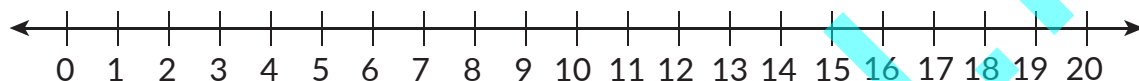
в)

$$\underline{\quad\quad} \times 2 = 6$$

г) 3×5 канча болот?

Өзүңө жардам катары сан түз сызыгына секириктерди тарт.
Андан кийин боштукту толтур.

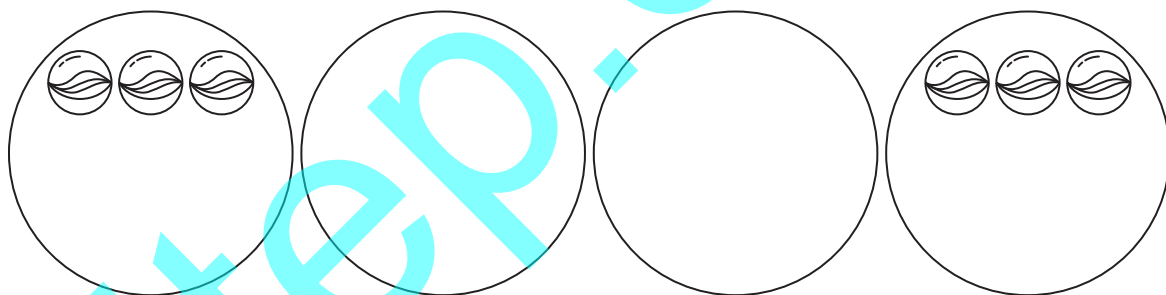

$$3 \times 5 = \underline{\quad\quad}$$

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5. Санжарда ар биринде 8ден шарик болгон 4 топтому бар.
Сүрөттү толуктап тарт.

а) Сүрөттү кантип толуктаганыңды түшүндүр.

б) Бош орундарды толтур.

$$\underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad} + \underline{\quad\quad} = \underline{\quad\quad}$$

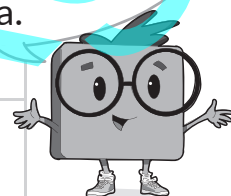
$$\underline{\quad\quad} \times \underline{\quad\quad} = \underline{\quad\quad}$$

Матрицаларды түзүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. а) Матрицаларды белгиле (✓).

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 120–122-беттерин кара.

<p>А</p>	
<p>Б</p>	
<p>В</p>	
<p>Г</p>	
<p>Д</p>	
<p>Е</p>	

б) а тапшырмасында белгилеген матрицаларды кара.

Алардын кандай окшоштугу бар? Жообунду түшүндүр.

2. а) Көбөйтүү туюнтмасына туура келген матрицаны дал келтир.

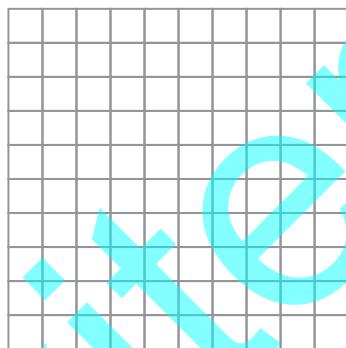

б) Кантип дал келтиргениңди түшүндүр.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

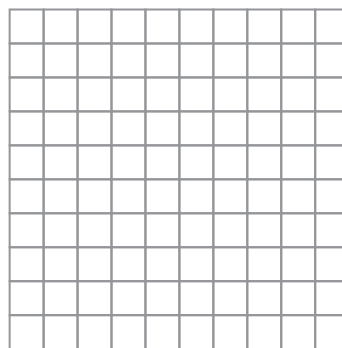
3. Берилген туюнтмалар боюнча чарчыларды боё.

а)

$5 \times 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

б)

$2 \times 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

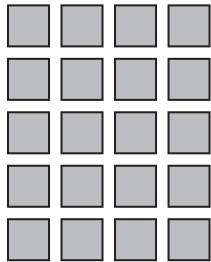
в) Канча торчо боёо керектигин кантип билдиң? Түшүндүр.

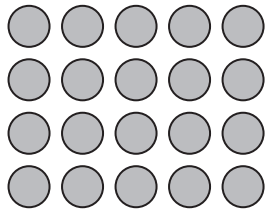
4. Каныкей менен Салтанат 20 санын көрсөтүү үчүн бир канча матрицаларды түзүштү. Матрицалар эмнеси менен окшош жана кандай айырмалары бар?

Жообунду түшүндүр.

Каныкей

Салтанат

Кээде бир нерсени көрсөтүүнүн бир нече жолу болот. Ар кимде ар башкача ой болушу мүмкүн.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5. а) 12 санын көрсөтүү үчүн мүмкүн болушунча көп матрица түз.

б) Канча түрдүү матрица түзө алдың? _____

в) Матрицаларды кантип түздүң? Түшүндүр.

9В тапшырмалары

1ге, 2ге, 5ке жана 10го көбөйтүү жадыбалы

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 123-129-беттерин кара.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

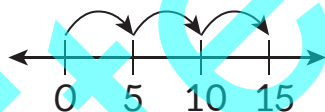
1. Ар бир сүрөттү көбөйтүү туюнтмасы менен дал келтир.

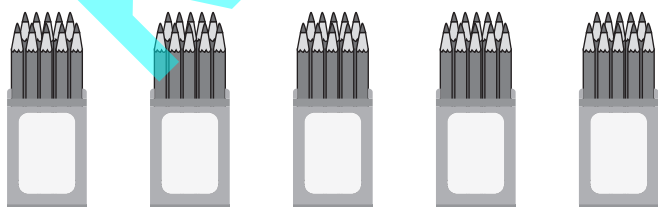
• $5 \times 3 = 15$

• $2 \times 4 = 8$

• $5 \times 6 = 30$

• $10 \times 5 = 50$

2. Боштуктарды толтур.

2	×		=	
×				×
				5
=				=
10	×		=	30

	×		=	10
	×		=	
	×	4	=	20

3. а) Боштуктарды толтур.

 	
Эки эселенген 2 = эки жерде _____ = _____.	Эки эселенген 5 = эки жерде _____ = _____.

б) Жогорудагы үлгүлөрдү колдонуп, 10дун эки эсесин тап.

в) Башка сандардын эки эсесин кантип табасың?
Түшүндүрүп бер.

4. Көбөйтүү жадыбалын үйрөнүп жатып, Бакыт сандарды тамгалар менен көрсөтүүнүн кызыктуу жолун тапты. Тамгалар кайсы сандарды билдирет?

1	А	3	Б	В	Г	7	Д	9	Е
А	Б	Г	Д	Е	12	14	16	18	Ж
В	Е	15	Ж	25	Н	35	И	45	К
Е	Ж	Н	И	К	60	70	80	90	100

А		Г		Ж		К	
Б		Д		Н			
В		Е		И			

Сандардан кандай мыйзам ченемдүүлүктөрдү байкадың?

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
бирдей топторду түзүүнү жана кайталап кошуу аркылуу көбөйтүүнү;			Окуу китеби 9А Кел, окуп үйрөнөбүз
матрицаларды колдонуп көбөйткөндү;			Окуу китеби 9Б Кел, окуп үйрөнөбүз
1дин, 2нин, 5тин жана 10дун көбөйтүү жадыбалын.			Окуу китеби 9В Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Көбөйтүү туюнтмасына көңүл бур.

$$2 \times 5 = \underline{\quad}$$

Бул көбөйтүү туюнтмасын ар кандай жолдор менен кантип көрсөтсө болорун парталашың менен талкуула.

Сүрөт тартып көрсөт.

Матрицаларды үйрөнүү үчүн парталашың менен чогуу иште. Бири бириңерге жардам бергиле.

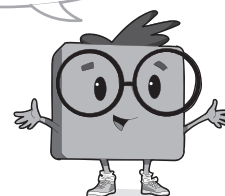

10А тапшырмалары

Бирдей бөлүктөргө бөлүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 133-135-беттерин кара.

1. Азамат 16 кексти 2 кутуга бирдей бөлүп салды.
Ар бир кутуда канчадан кекс бар?

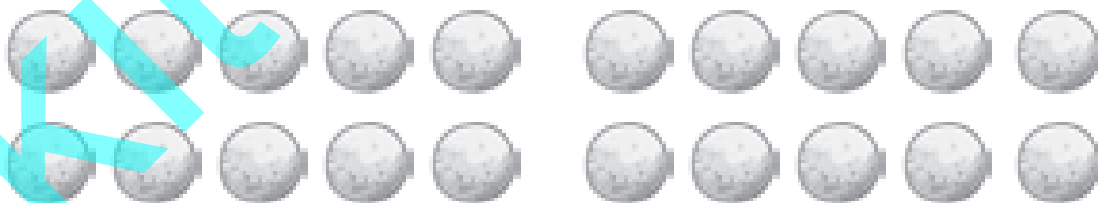

$$16 \div 2 = \underline{\quad}$$

Ар бир кутуда _____ кекс бар.

2. Назира 20 курутту 4 досуна бирдей бөлүп берди.

Ар бири канчадан курут алды?

$$20 \div 4 = \underline{\quad}$$

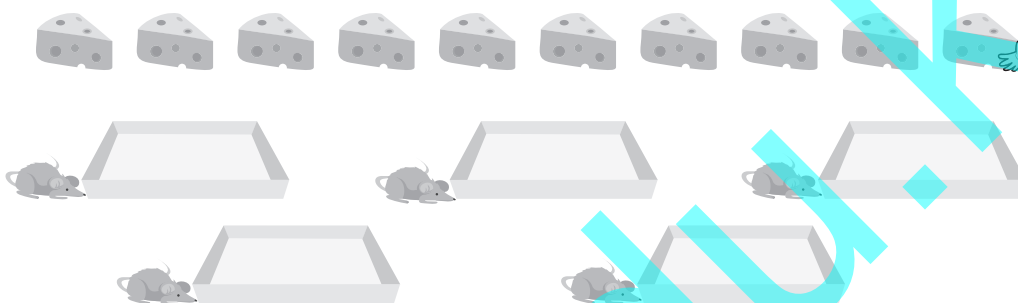
Ар бири _____ курут алды.

3. Сырдын кесимдерин чычкандарга бирдей бөлүштүр.
Ар бир чычкан канча кесимден сыр алат?

Сүрөт тарт жана боштуктарды толтур.
Бөлүүгө туюнтма жаз.

Кутуларга
1ден сырдын
сүрөтүн тарт.

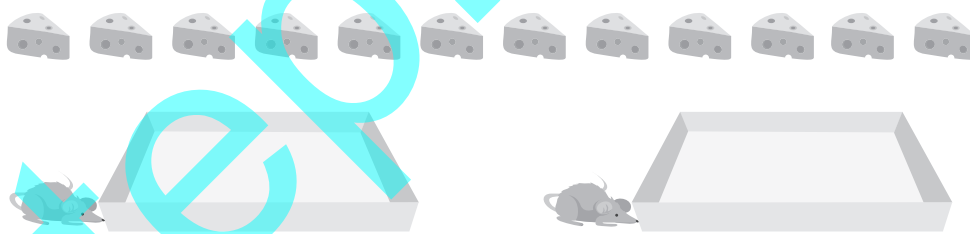
а)

$$\underline{\quad\quad} \bigcirc \underline{\quad\quad} = \underline{\quad\quad}$$

Ар бир чычкан $\underline{\quad\quad}$ кесим сыр алат.

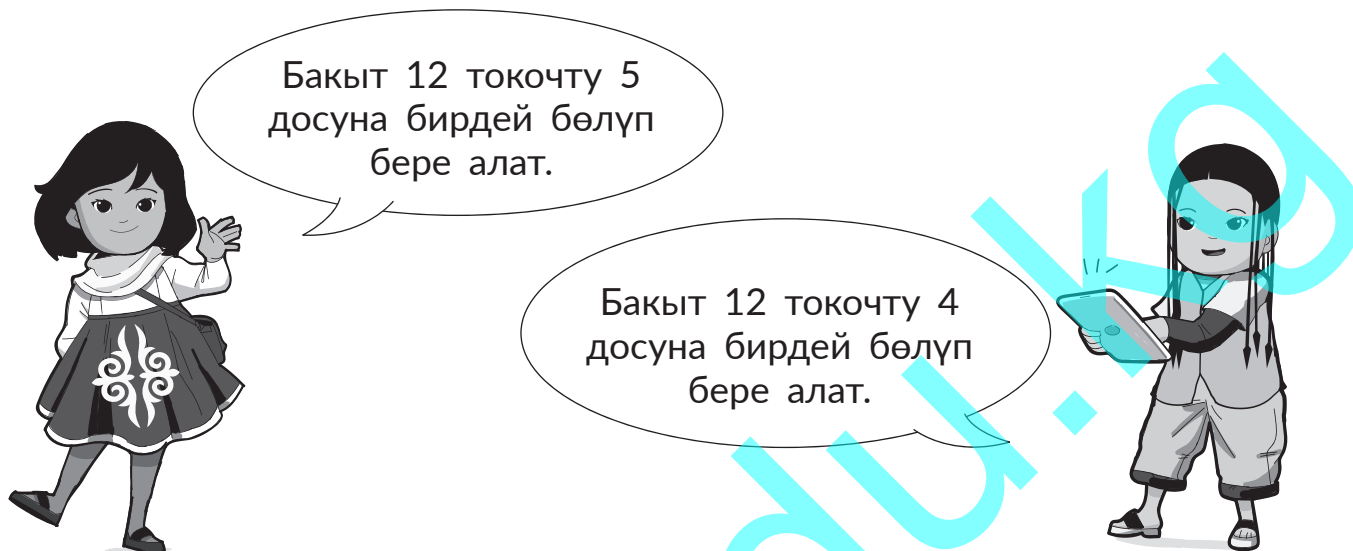
б)

$$\underline{\quad\quad} \bigcirc \underline{\quad\quad} = \underline{\quad\quad}$$

Ар бир чычкан $\underline{\quad\quad}$ кесим сыр алат.

4. Бакыттын 12 токочу бар.

- а) Кимиси туура айтып жатат? Сезимби же Акылайбы?

Сүрөт менен көрсөт.

- б) Бакыт токочторун досторуна тең бөлүп берди.
Досторунун саны 4кө көп.

Ар бири 1ден көп токоч алды.

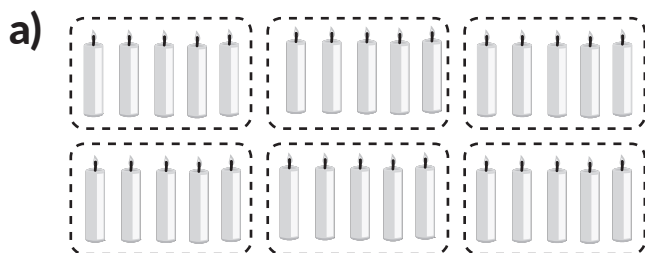
Анын канча досу бар? _____

Көрсөтүү үчүн сүрөт тарт.

Топтоштуруу жолу менен бөлүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. Боштуктарды толтур.

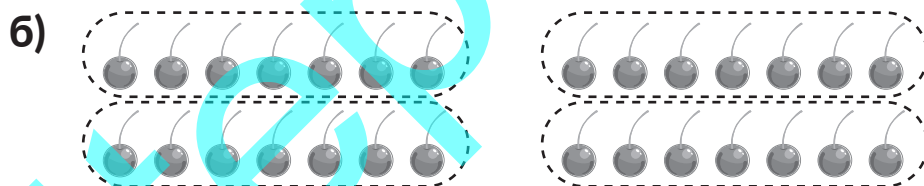

Бардыгы 30 шам.

Ар бир топто 5тен шам бар.

$$30 \div 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

Жалпы топ.

Бардыгы 28 алча.

Ар бир топто 7ден алча бар.

$$28 \div 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

Жалпы топ.

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 136-138-беттерин кара.

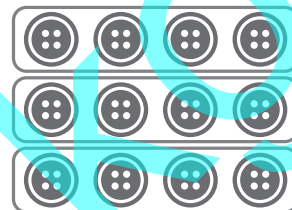
2. Боштуктарды толтур.

Андан кийин дал келтир.

Ар бир топто 4төн топчу бар.

$$16 \div 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

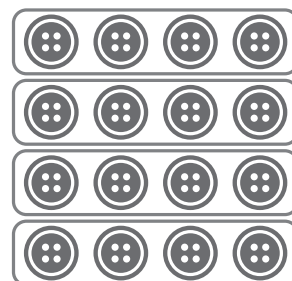
 топ.

Ар бир топто 4төн топчу бар.

$$8 \div 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

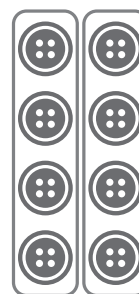
 топ.

Ар бир топто 4төн топчу бар.

$$12 \div 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

 топ.

3. Айпери ар бир себетке 6дан жумуртка салып жатат.
Ага канча себет керек?

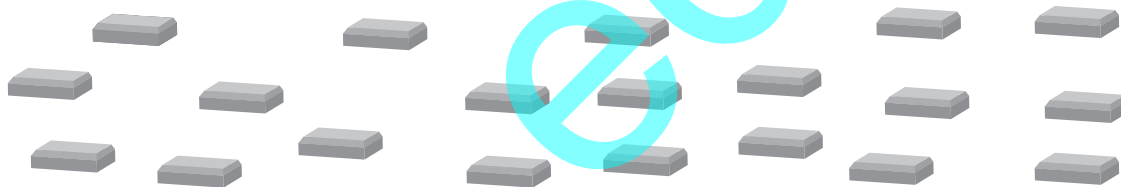
$$\underline{\hspace{2cm}} \div \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

Ага себет керек.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

4. Болот шоколаддарды баштыктарга бирдей бөлүп салат.
Ар бир баштыкта 1ден көп шоколад бар.
Ага канча баштык керек?

Шоколаддарды бөлүүнүн эки жолун тарт.

Ар бир жол үчүн бөлүү туюнтмасын жаз.

1-жол:

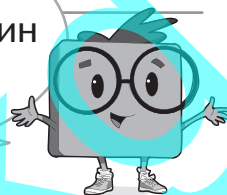
2-жол:

10В тапшырмалары

Бирдей топторду кемитүү жолу менен бөлүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 139-141-беттерин кара.

1. Объекттерди чийип сал.

Боштуктарды толтур.

а)

1 подноско сүрөттөгүдөй 3 стакан батат.

Канча поднос керек?

$$21 - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = 0$$

3 саны 21ден _____ жолу кемитилди.

$$21 \div 3 = 7$$

_____ поднос керек.

б)

Алтынай ар бир досуна 4төн момпосуй берди.

Ал момпосуйларды канча досуна берди?

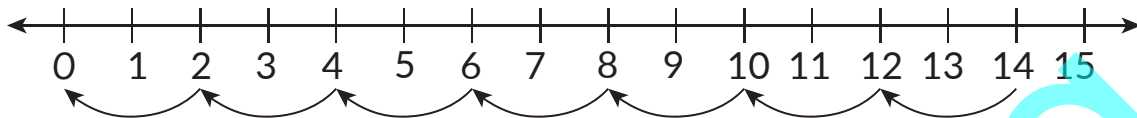
$$32 - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = 0$$

$$32 \div 4 = \underline{\quad}$$

Ал момпосуйларды _____ досуна берди.

2. Боштуктарды толтур. Бөлүүгө карата туюнтма жаз.

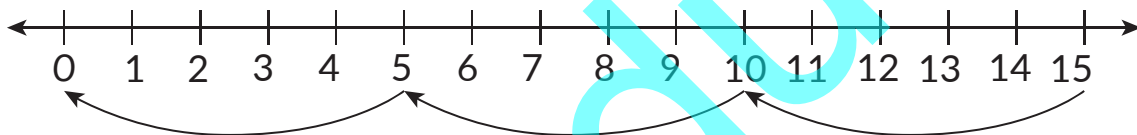
а) 14тү 2 ден кылып топторго бөл.

2ден артка _____ кадам сана.

_____ ○ _____ = _____

б) 15ти 5тен кылып топторго бөл.

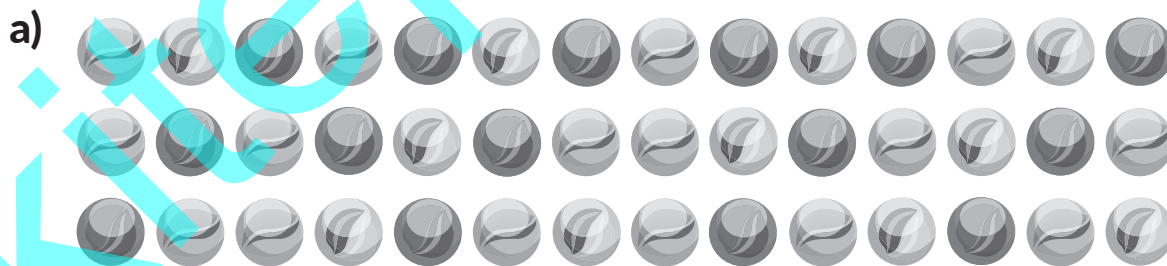

5тен артка _____ кадам сана.

_____ ○ _____ = _____

3. Боштуктарды толтур.

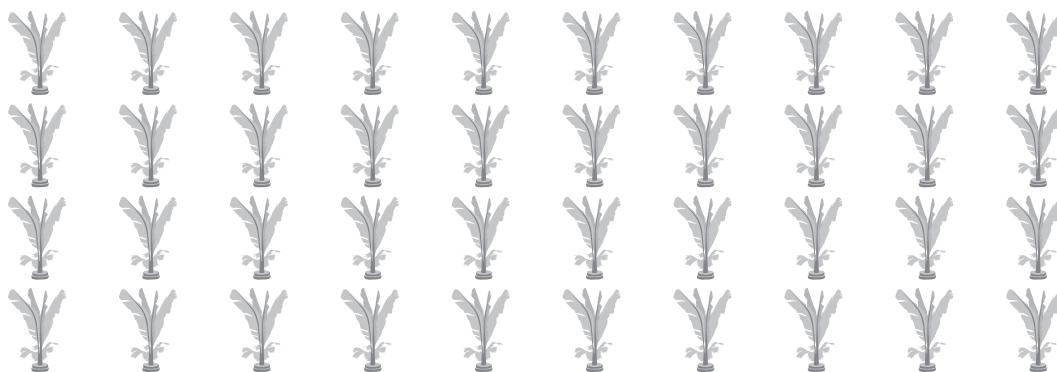
Өзүңө жардам болуш үчүн кайталап кемитүүнү колдон.

42 ÷ _____ = 7

_____ ○ _____ = _____

6)

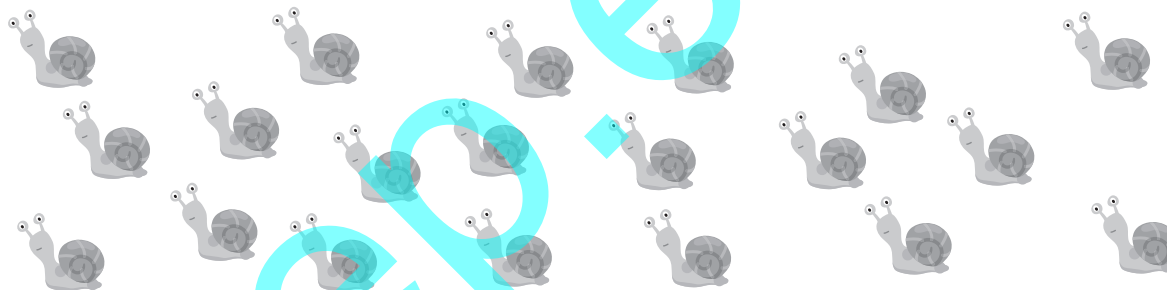
$$40 \div \underline{\hspace{2cm}} = 5$$

$$\underline{\hspace{1cm}} \bigcirc \underline{\hspace{1cm}} \bigcirc \underline{\hspace{1cm}} \bigcirc \underline{\hspace{1cm}} \bigcirc \underline{\hspace{1cm}} \bigcirc \underline{\hspace{1cm}} \bigcirc \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

4. Жамила үлүлдөрдү аквариумдарга бирдей бөлүп салат. Ага канча аквариум керек?

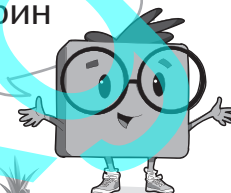
Бардык мүмкүн болгон жоопторду көрсөт.

Өзүңө жардам берүү үчүн кайталап кемитүүнү колдон.

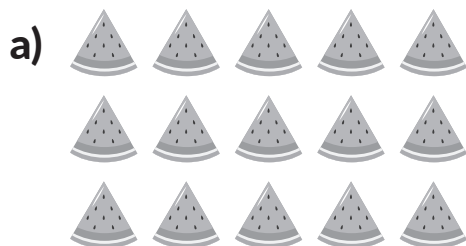
Көбөйтүү жана бөлүүнүн байланышы

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 142-144-беттерин кара.

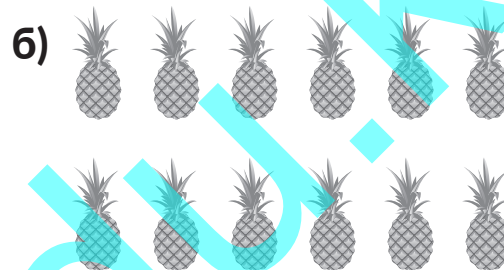

1. Боштуктарды толтур.

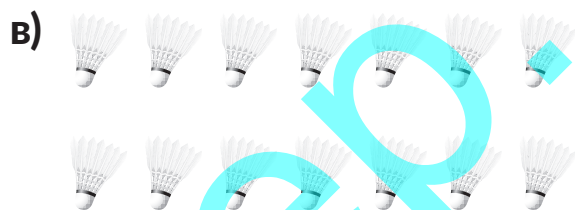
$$3 \times 5 = \underline{\quad}$$

$$15 \div 5 = \underline{\quad}$$

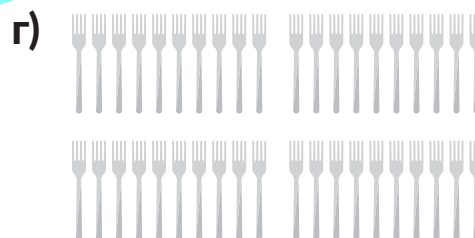
$$6 \times 2 = \underline{\quad}$$

$$12 \div 2 = \underline{\quad}$$

$$2 \times 7 = \underline{\quad}$$

$$14 \div 7 = \underline{\quad}$$

$$10 \times 4 = \underline{\quad}$$

$$40 \div 4 = \underline{\quad}$$

2. Боштуктарды толтур.

Туюнтмаларды өз ара дал келтир.

$5 \times \underline{\quad} = 35$	•	•	$16 \div \underline{\quad} = 8$
$8 \times \underline{\quad} = 16$	•	•	$\underline{\quad} \div 7 = 2$
$5 \times \underline{\quad} = 40$	•	•	$\underline{\quad} \div 7 = 5$
$7 \times \underline{\quad} = 14$	•	•	$\underline{\quad} \div 5 = 4$
$5 \times \underline{\quad} = 20$	•	•	$50 \div \underline{\quad} = 10$
$5 \times \underline{\quad} = 50$	•	•	$40 \div 5 = \underline{\quad}$

3. Бакыт 45 калемди бирдей топторго бөлдү.

Ар бир топто 5тен калем болду.

Канча бирдей топ түзүлдү?

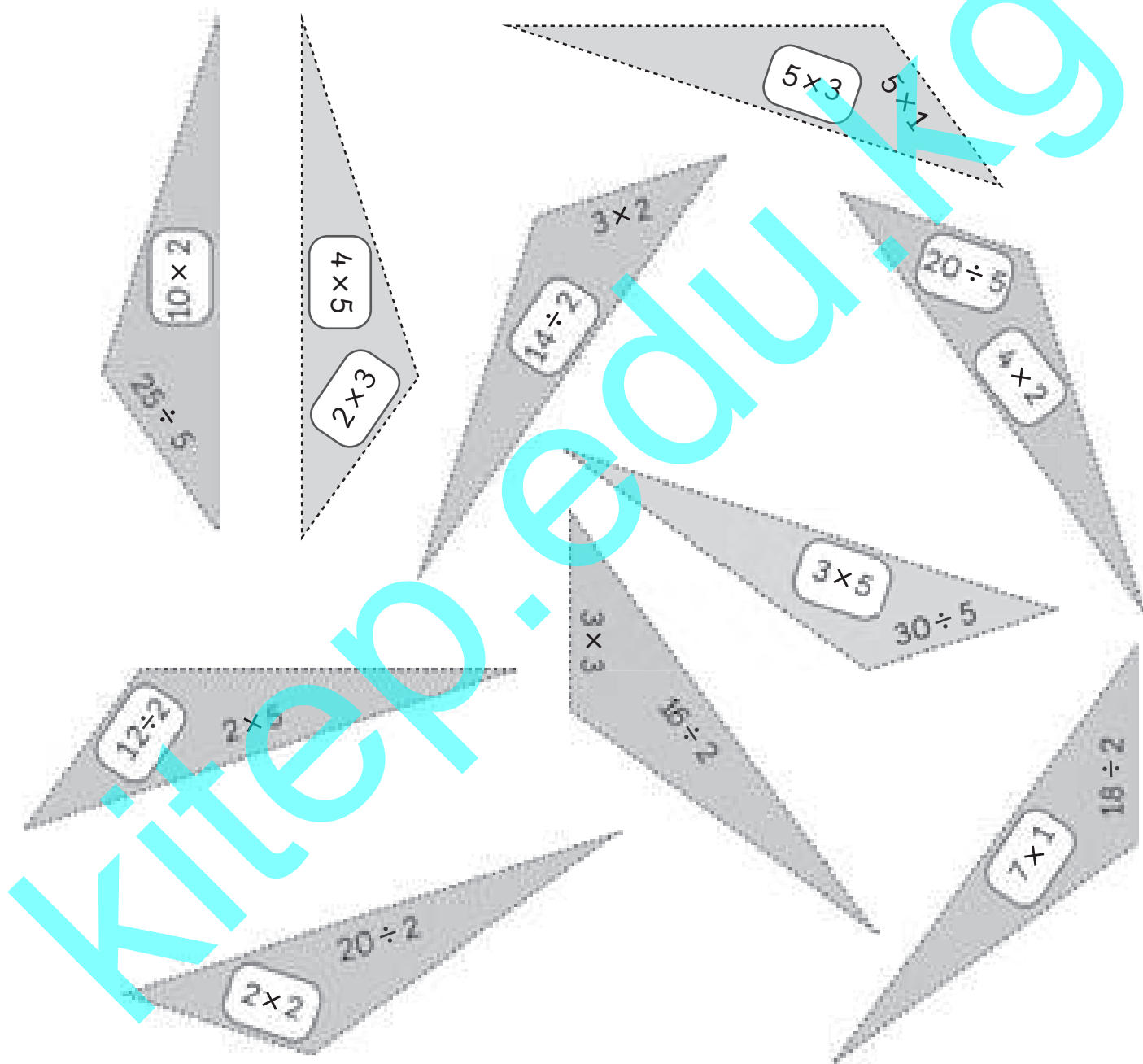
Жоопту түшүндүрүү үчүн сүрөт тарт.

$$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = 45$$

$$45 \div \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\underline{\quad}$ бирдей топ.

4. Берилген фигуралардын көчүрмөсүн кес.
 Андан кийин жооптору бирдей болгон фигуралардын
 жактарын дал келтирип, жылдыз кура.
 Жообун кийинки бетке коюп көрсөтсөң болот.

Кітeр.едu.кz

Өз жылдызыңды түзүү
үчүн дагы кандай
туюнтмалар тутумун
ойлоп таба аласың?

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
бирдей бөлүктөргө бөлгөндү;			Окуу китеби 10А Кел, окуп үйрөнөбүз
бирдей топтоштуруу аркылуу бөлүүнү;			Окуу китеби 10Б Кел, окуп үйрөнөбүз
бирдей топторду кемитүү аркылуу бөлүүнү;			Окуу китеби 10В Кел, окуп үйрөнөбүз
көбөйтүү жана бөлүүнүн байланышын.			Окуу китеби 10Г Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Парталашың менен бөлүүгө карата маселе ойлоп тап.

Аны кантип аткарганыңды түшүндүр.

Сүрөт менен көрсөт.

Парталашың өз оюн айтып жатканда, кунт коюп угуп тур.

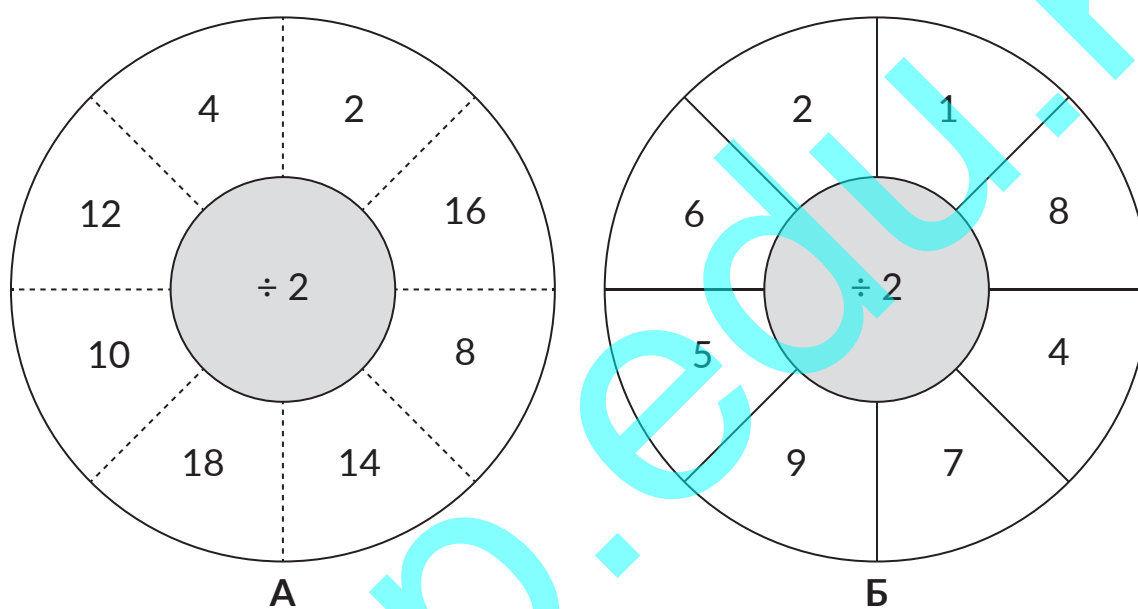
Математика изилдөөчүсү бол

Бөлүү дөңгөлөгү

Кошумча каражаттарды колдонуп, 5 же 10 сандарына бөлүнө турган бөлүү дөңгөлөгүн жаса.

Сен ал үчүн интернетти колдонсоң болот.

Төмөндө мисал көрсөтүлгөн.

1-кадам: Сүрөттө көрсөтүлгөндөй окшош эки фигура жаса.

2-кадам: А фигурасын үзүк сызыктар боюнча кес.

3-кадам: Б фигурасынын ортосуна клей сүйкө.

4-кадам: А фигурасын Б фигурасынын үстүнө чапта.

Парталашың менен ойно!

11- БӨЛҮМ

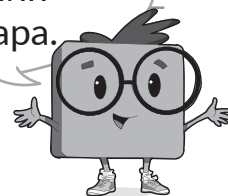
Маалыматты чагылдыруу

11А тапшырмалары

Маалыматты бөлүштүрүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

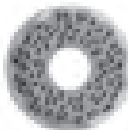
Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 148–150-беттерин кара.

1. Төмөндөгү объекттерди кара.

телевизор

май токоч

сэндвич

китеп

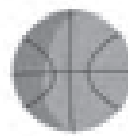
сүрөт
алкагы

токоч

балмуздак

топ

Объекттерди бөлүштүр.

Алардын аттарын жаз.

Тегерек	Үч бурчтук	Тик бурчтук
токоч	балмуздак	сүрөт алкагы

2. Атабек төмөндөгү объекттерди бөлүштүрөт.

банан

торт

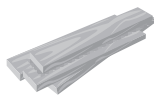
алма

жер жаңгак

таш

жыгач

мамык

пахта

Жогорудагы объекттерди эки башка жол менен бөлүштүр.
Алардын аталышын төмөндөгү таблицка жаз.

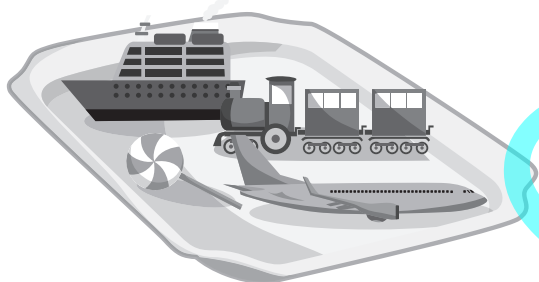
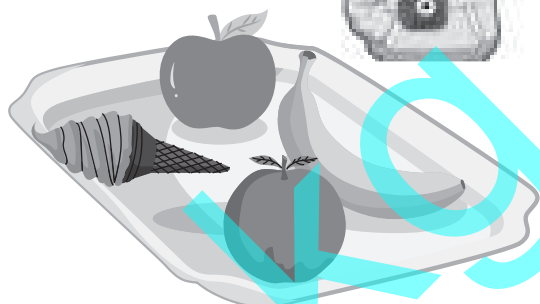
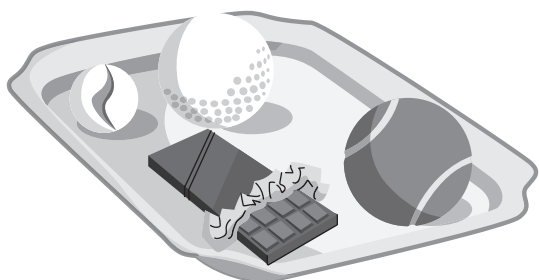
а)

б)

3. Ынтымак объекттерди бөлүштүрдү.

Мен аларды туура бөлүштүрдүмбү?

а) Ынтымак объекттерди туура бөлүштүрдүбү? Түшүндүр.

б) Жогорудагы объекттердин кээ бирин башка топторго бөлүштүрсө болобу?

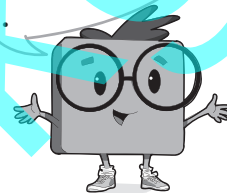
Кантип бөлүштүрөсүң?

11Б тапшырмалары

Тизмелерди, таблицаларды жана санак таблицаларын окуу жана түзүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 151-154-беттерин кара.

1. Санак таблицасында төрт баланын бир аптада окуган китептеринин саны көрсөтүлгөн. Суруолорго жооп берүү үчүн таблицаны колдон.

Балдар	Талли
Санжар	III III
Айпери	III II
Чолпон	III
Рустам	III III

- а) Бул аптада Санжар _____ китеп окуган.
- б) _____ Чолпондон 5ке көп китеп окуган.
- в) _____ Санжардан 7ге аз китеп окуду.
- г) Алар жалпы _____ китеп окуган.

2. Адилет досторунан кайсы балмуздактарды жакшы көрөрүн сурады. Ал маалыматты тизмеледи.

Менин досторума жаккан балмуздак даамдары:

Алтынай – шоколад

Саадат – шоколад

Атай – ваниль

Айдар – кулпунай

Рустам – шоколад

Санжар – кулпунай

Азамат – ваниль

Эркин – шоколад

Алия – шоколад

Чолпон – ваниль

а) Төмөндөгү таблицаны толтур.

Шоколад		
Алтынай Саадат	Атай	

б) а тапшырмасындагы таблицаны кара. Эмнени байкадың, классташың менен талкуула.

3. Алия жолдогу унааларды санады.

Ал унаалардын санын санак таблицасына белгилеп жазды.

Унаалардын түрлөрү	Талли
жеңил машина 	
велосипед 	
мотоцикл 	
автобус 	
троллейбус 	

а) Жолдо _____ жеңил машина бар.

б) Жолдо _____ велосипед бар.

в) Велосипед автобустан 4кө көп.
Санак таблицасын аягына чейин толтур.

г) Мотоцикл троллейбустан _____ көп.

4. Айжанда бир аз акча бар.

а) Анда оюнчук купюралардын канчасы бар экенин саноо үчүн санак таблицасын түз.

Бул санак таблицасын колдонуп, төмөнкү суроолорго жооп бер.

б) Айжандын жалпы _____ ₮ бар.

в) Апасы ага дагы бир нече оюнчук купюра берди. Эми анда 100 ₮ бар.

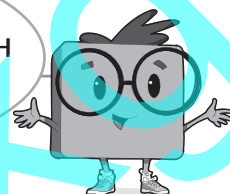
Апасы берген купюраларды тартып көрсөт.

11В тапшырмалары

Венн жана Кэрролл диаграммаларын окуу жана түзүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 155–158-беттерин кара.

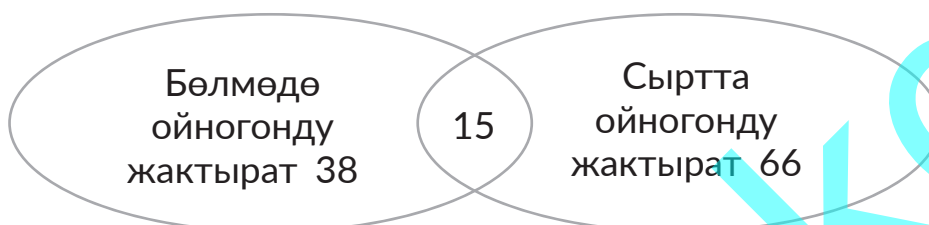
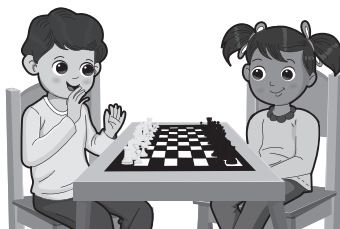

1. Боштуктарды толтур.

	Футбол ойногонду жактырат	Футбол ойногонду жактырбайт
Бейсбол ойногонду жактырат	17	35
Бейсбол ойногонду жактырбайт	11	60

- а) _____ бала футбол ойногонду жактырат, бирок бейсболду жактырбайт.
- б) _____ бала бейсбол ойногонду жактырат, бирок футболду жактырбайт.
- в) _____ бала футболду да, бейсболду да жактырат.
- г) _____ бала футболду да, бейсболду да жактырбайт.

2. Боштуктарды толтур.

- а) _____ бала бөлмөдө гана ойногонду жактырат.
- б) _____ бала сыртта гана ойногонду жактырат.
- в) _____ бала бөлмөдө да, сыртта да ойногонду жактырат.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

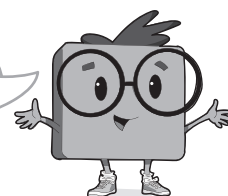

3. Төмөндөгү сандарды Кэрролл диаграммасына жаз.

5 20 14 2 50 8 30 35 45 15 16

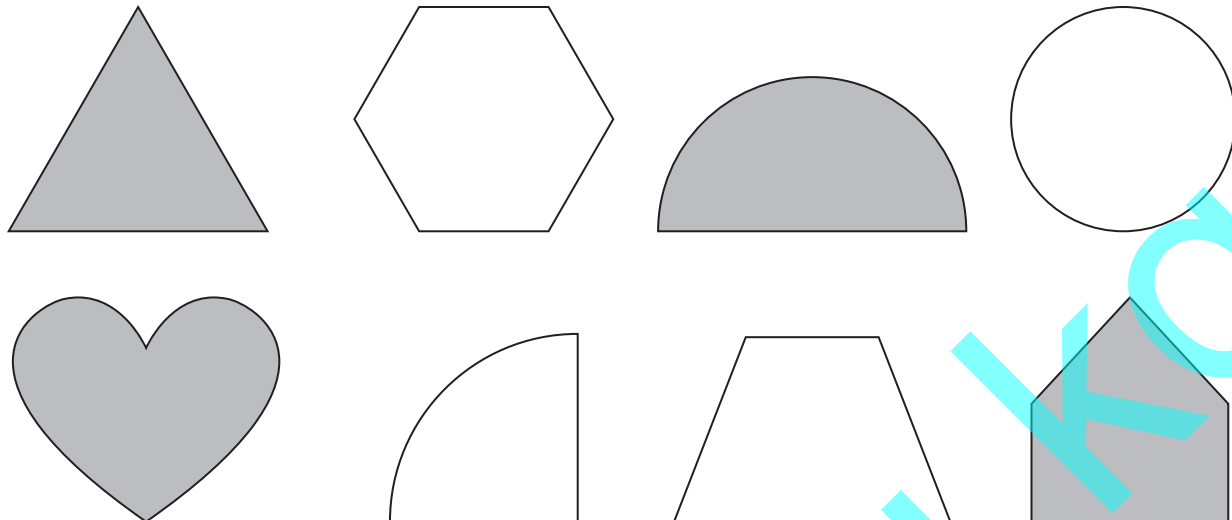
	Жуп сандар	Так сандар
25тен кичине		
25тен чоң		

Жуп сандар 0, 2, 4, 6, 8
цифралары менен аяктайт.
Так сандар 1, 3, 5, 7, 9
цифралары менен аяктайт.

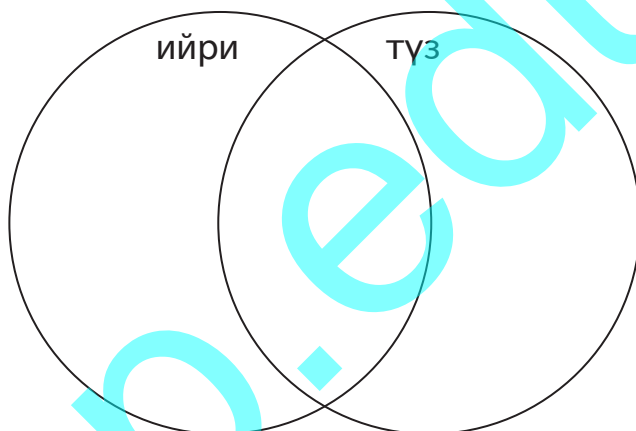

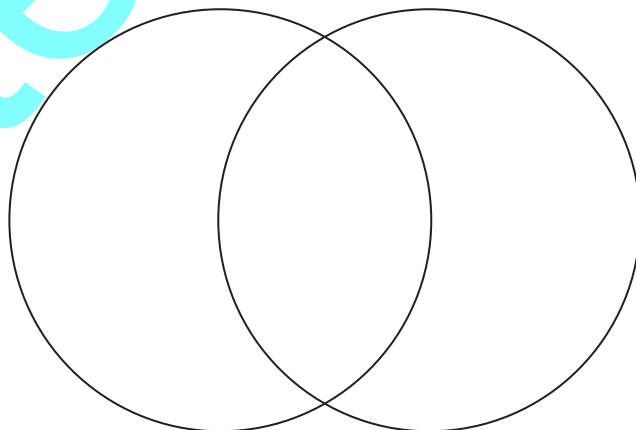
4.

а) Венн диаграммасын толуктоо үчүн бул фигураларды тарт.

б) Ушул эле фигураларды колдонуп, Венн диаграммасын башкача түз.

2. Жамила 40 окуучудан мектепке кантип барарын сурады. Ал маалыматты санак таблицасында белгиледи.

Транспорт	Талли
жөө	III II
автобус	III III I
велосипед	III
жеңил машина	III IIII

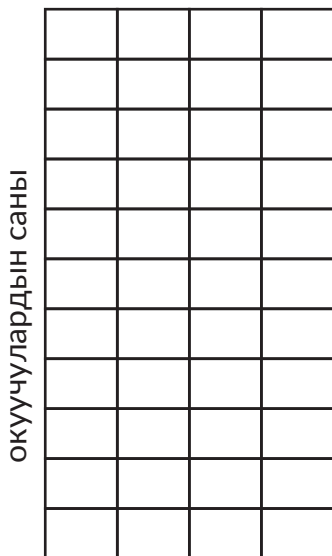
- а) Таблицадагы маалыматты пиктограмма түрүндө көрсөт. 1 окуучуну көрсөтүү үчүн ☺ сүрөттү тарт.

Транспорт	
жөө	
автобус	
велосипед	
жеңил машина	

- б) Окуучулардын көбү мектепке _____ менен барышат.
- в) _____ жана _____ менен жалпы 10 окуучу мектепке барат.

г) Маалыматты блок-диаграммада көрсөт.

Окуучулар мектепке кантип барышат?

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. Асел классташтарынан алардын жакшы көргөн жаныбарлары кайсылар экенин сурады.

Ал ар бир классташы жакшы көргөн жаныбарды жазып алды.

Жакшы көргөн жаныбарлар	
Жаныбарлар	Талли
тыйын чычкан 	III III
коён 	III
балык 	III I

Блок-диаграмма менен санак таблицасын салыштыр.

Блок-диаграмманы өзгөртүү керекпи? Түшүндүр.

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
маалыматты ар кандай топторго бөлүүнү;			Окуу китеби 11А Кел, окуп үйрөнөбүз
тизмелерди, таблицаларды жана санак таблицасын түзүүнү жана окууну;			Окуу китеби 11Б Кел, окуп үйрөнөбүз
Венн жана Кэрролл диаграммаларын окууну жана түзүүнү;			Окуу китеби 11В Кел, окуп үйрөнөбүз
пиктограммаларды жана блок-диаграммаларын окууну жана түзүүнү.			Окуу китеби 11Г Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Парталашың менен иште.
Классташтарыңдан жаккан сабагы тууралуу сура.
Жыйынтыктарды жазып ал.
Жыйынтыктарды кантип жазып аласың? Аларды классташтарың менен бөлүш.

Парталашың менен маалыматтарды талкуулагыла. Керек болгондо бири бириңе жардам бергиле.

12А тапшырмалары

Изилдөөнү пландаштыруу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 165–167-беттерин кара.

1. Аскар классташтарына эң жаккан спорттун түрүн билгиси келет.

Кадамдарды туура тартипте иретке келтир.

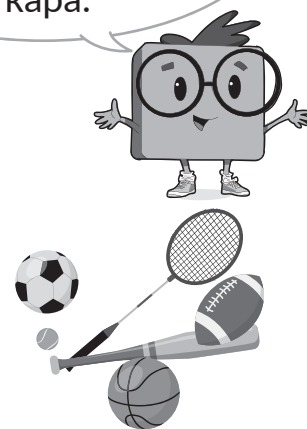
_____ Жыйынтыктарды тизмелеп жаз.

_____ Ар бир спорт түрүнө туура келген блоктун бийиктигин сүрөттөп бер.

_____ Кайсы спорт түрлөрү эң аз жана кеңири таралганын билип ал.

_____ Ар бир досундан спорттун эң жаккан түрүн тандоосун сура.

_____ Жыйынтыктарды блок-диаграммага жаз.

2. Боштукту толтур.

Алима түнкүсүн достору канча саат уктаарын билгиси келет.

Ал досторунан «түнкүсүн канча саат _____?» — деп сурайт.

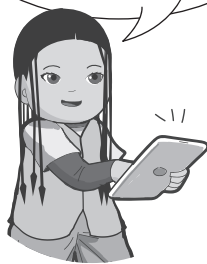

3.

Мен 2-класстын окуучулары бир күндө канча саат окушарын билгим келет.

Менин оюмча, сен 2-класстагы окуучулардан сурашың керек.

Сен ар бир окуучуга: «Сен күн сайын окуйсуңбу?» – деп суроо беришиң керек.

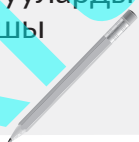
а) Акылайдын айтканына кошуласыңбы? Эмне үчүн?

б) Ынтымактын суроосун жакшыртып жаз.

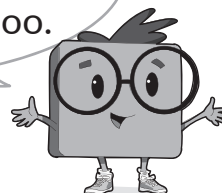
4. Рустам классташтарынын эң жакшы көргөн таттуусун билгиси келет. Ал төмөнкү эки суроону жазды:

1-суроо: Сен кайсы таттууну абдан жакшы көрөсүң?

2-суроо: Сенин классташтарың кайсы таттууларды абдан жакшы көрүшөт?

1-суроо статистикалык эмес, 2-суроо статистикалык суроо.

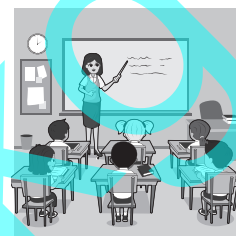
Эки суроонун айырмасы эмнеде?

5. Каныкей ар кандай изилдөөлөрдү жүргүзүүнү пландады. Эгер суроо туура болсо, боштукка белги (✓) кой. Эгер суроо туура эмес болсо, жаңы суроо жаз.

- а) Изилдөө: 2-класстардагы бардык окуучулардын саны.

Суроо: «Сенин классыңда канча окуучу бар?»

- б) Изилдөө: Анын классташтары жактырган ырлар.

Суроо: «Сен канча ыр угасың?»

- в) Изилдөө: Комедиялык фильмдерди жактырбаган окуучулардын саны.

Суроо: «Сен кандай фильмди жакшы көрөсүң?»

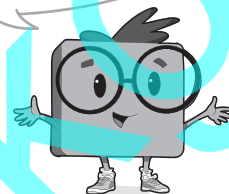

12Б тапшырмалары

Маалыматты жазуу жана чагылдыруу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

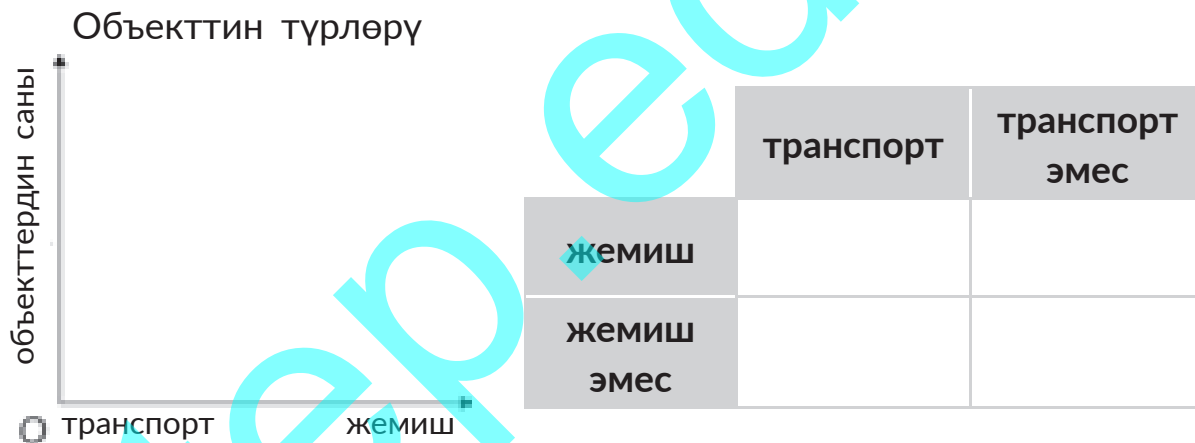
Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 168-170-беттерин кара.

1. Азамат ар кандай объекттерди тартты.

а) Азамат жогорудагы объекттерди көрсөтүү үчүн колдоно турган диаграмманы тегеректе.

Блок-диаграммасы

Кэрролл диаграммасы

Транспорт	Жемиш

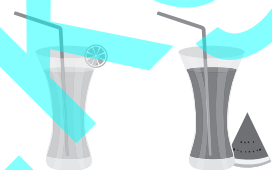
Таблица

б) а тапшырмасынан тандаган объекттерди диаграммаларга бөлүштүрүп жаз.

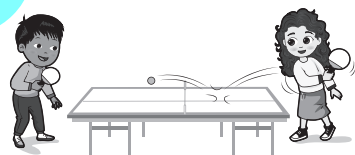
2. Төмөнкү маалыматтарды көрсөтүү үчүн ылайыктуу диаграмманы танда. Ар бир маалымат үчүн бирден көп диаграмма тандалышы мүмкүн.

Санак таблицасы Блок-диаграмма	Тизмелер жана таблицалар Венн диаграммасы	Пиктограмма
-----------------------------------	--	-------------

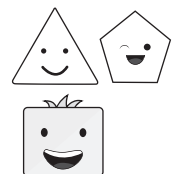
а) Туулган күндөгү ар кандай жемиш ширелеринин саны.

б) Стол теннисин жактырган классташтардын саны.

в) Үч же андан көп жагы бар жана боёлгон же боёлбогон фигуралар.

г) Бир ай ичинде сабакка келген же келбеген окуучулар.

д) Команданын ар бир жылдагы жеңген оюндарынын саны.

3. Ынтымак классташтарынын эң жакшы көргөн тамагын билгиси келет.

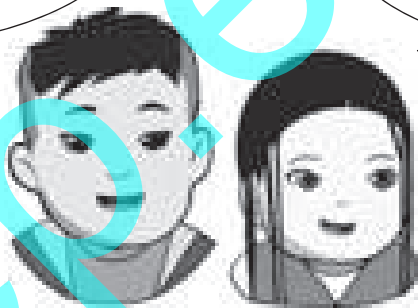
Ал классташтарынан алардын эң жакшы көргөн тамагын сурайт.

Ал маалыматтарды таблицага жазды.

Тамак	Окуучулардын саны
оромо	6
шорпо	3
пицца	4
палоо	7
кесме	1

Менимче, Ынтымак маалыматтарды көрсөтүү үчүн Кэрролл диаграммасын колдонушу керек.

Менимче, Ынтымак маалыматтарды көрсөтүү үчүн блок-диаграмманы колдонушу керек.

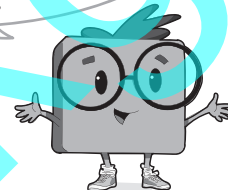
а) Кимиси туура айтты? Түшүндүрүп бер.

б) Ылайыктуу диаграмманы түз.

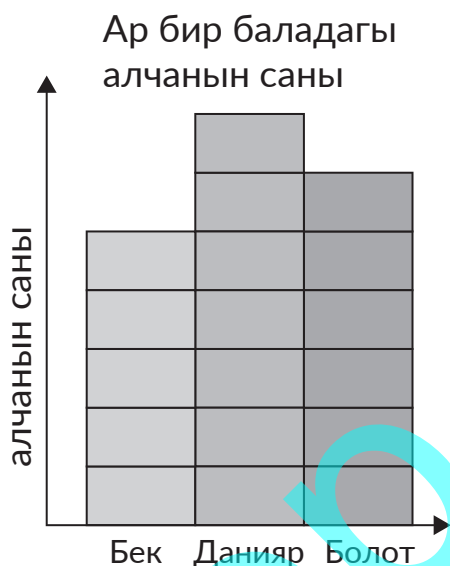
Маалыматты сүрөттөө жана суроолорго жооп берүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 171-173-беттерин кара.

- 1 Айлин изилдөөсүн көрсөтүү үчүн блок-диаграмма түздү.

Бек

Данияр

Болот

Боштуктарды толтур.

а) Бекте _____ алча бар.

б) Жалпы _____ алча бар.

в) _____ эң көп алча бар.

г) Болотто _____ караганда 1ге көп алча бар.

2. Жамал беш досу өстүргөн өсүмдүктөрдүн санын билгиси келди.

Ал маалыматтарды санап таблицасына жазды.

Аты-жөнү	Талли
Азамат	
Алымбек	
Бермет	
Эркин	
Жамила	

а) _____ менен _____ караганда Азамат 1ге көп өсүмдүк отургузду.

б) Эркин _____ караганда 1ге аз өсүмдүк отургузду.

в) Эркин отургузган өсүмдүктөрдүн санын Азамат менен Бермет отургузган өсүмдүктөрдүн саны менен салыштыр.

г) Алымбек менен Жамила отургузган өсүмдүктөрдүн санын жаз.

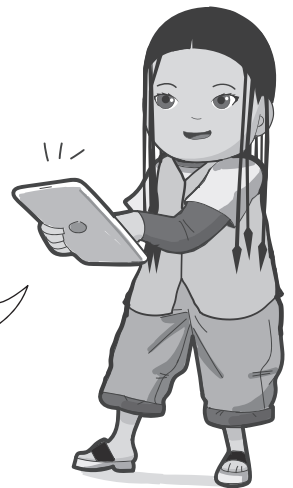

3. Айдар классташтарынын эң жакшы көргөн оюнчуктары тууралуу маалыматты пиктограмма менен көрсөттү.

Машинага караганда куурчакты көп окуучу жактырат.

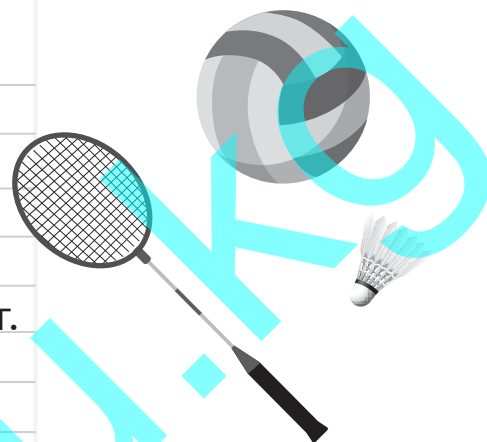
Робот — эң кеңири тараган оюнчук.

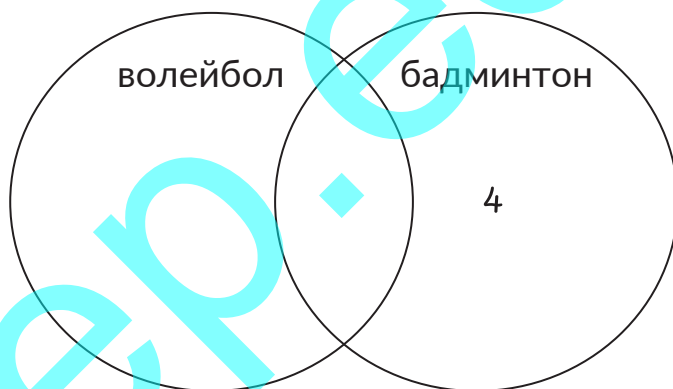
Кимдики туура эмес? Эмне үчүн?

4. Салтанат достору спорттун кайсы түрүн ойноорун билгиси келди. Ал маалыматты төмөнкү кагазга жазды.

☐	
	5 досу волейбол ойнойт.
	6 досу бадминтон ойнойт.
	2 досу спорттун эки түрүндө тең ойнойт.

а) Төмөнкү Венндин диаграммасын толтур.

б) Волейбол ойногон, бирок бадминтон ойнобогон _____ досу бар.

в) Салтанаттын бардыгы _____ досу бар.

Мен эми эмне аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
суроолорго жооп берүү үчүн изилдөөнү пландаштырууну;			Окуу китеби 12А Кел, окуп үйрөнөбүз
маалыматтарды жазуу, бөлүштүрүү жана көрсөтүү үчүн ылайыктуу диаграмма же таблицаны тандоону;			Окуу китеби 12Б Кел, окуп үйрөнөбүз
маалыматты сүрөттөөнү жана суроолорго жооп бергенди.			Окуу китеби 12В Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Сен үчүн изилдөөнүн кайсы ыкмасы эң кызыктуу?

Эмне үчүн ошондой деп ойлойсуң?

Эгер жардам керек болсо, парталашың менен сүйлөш.

Маалымат чогултуу үчүн классташтарыңа бере турган бир суроо ойлон. Ал маалыматты көрсөтүү үчүн кайсы ыкманы тандайсың?

13- БӨЛҮМ

Жарымды жана чейректи табуу

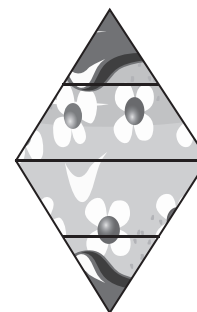
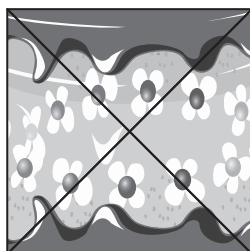
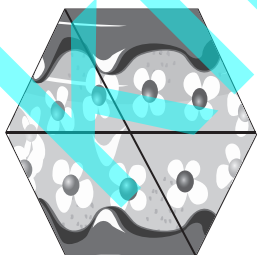
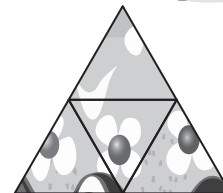
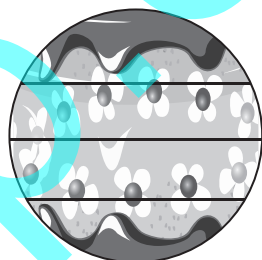
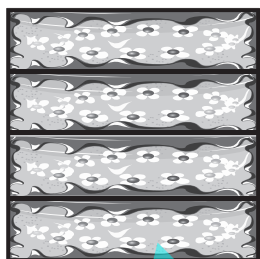
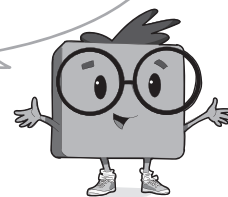
13А тапшырмалары _____

Фигуранын $\frac{1}{4}$ ин табуу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек
болсо, окуу китебинин
177-179-беттерин
кара.

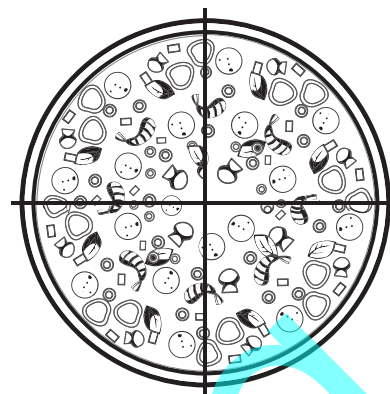
1. Бирдей эмес төрт бөлүккө
бөлүнгөн тортторду чийип сал.

2. а) Пиццанын $\frac{1}{4}$ ин боё.

б) Пицца 4 _____ бөлүккө бөлүнгөн.

в) Ар бир бөлүк _____ деп аталат.

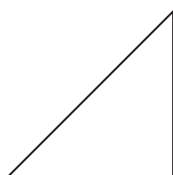
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

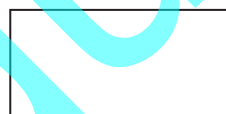
3. Фигуранын $\frac{1}{4}$ и көрсөтүлгөн.

Фигураны толуктап тарт.

а)

б)

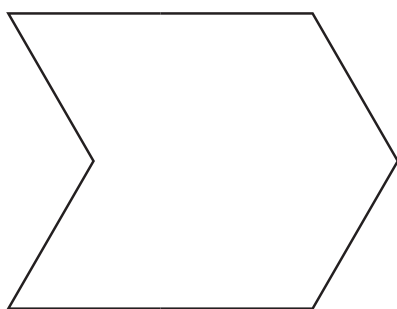
4. Ар бир фигураны чейрек бөлүктөргө бөлүү үчүн эки сызык сыз.

Эки башка ыкманы көрсөт.

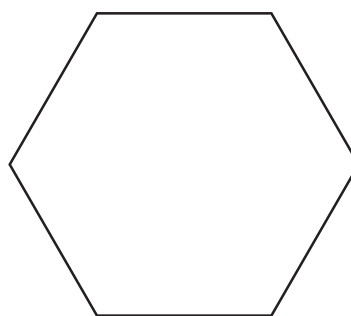

5. Ар бир фигураны чейректерге бөлүү үчүн сызыктарды сыз.

а)

б)

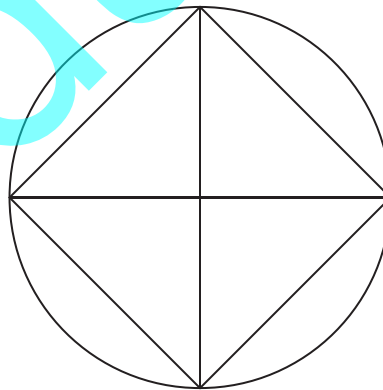
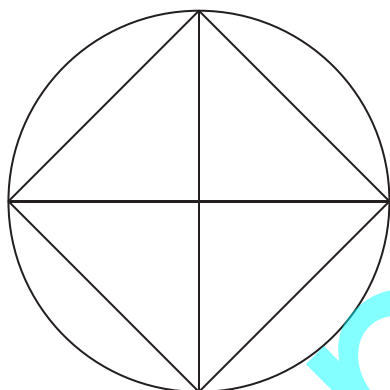

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

6. Сүрөттө тегерек жана квадрат берилген.

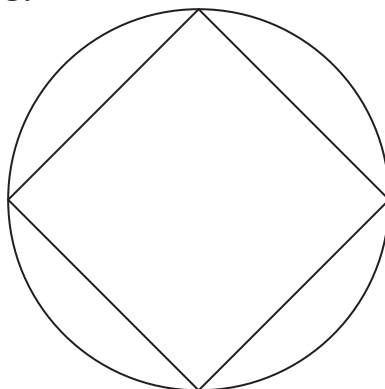
а) Тегеректин $\frac{1}{4}$ ин боё.

б) Квадраттын $\frac{1}{4}$ ин боё.

в) Квадратты башкача жол менен чейректерге бөлүш үчүн эки сызык сыз.

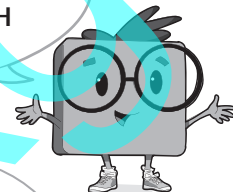
Квадраттын $\frac{1}{4}$ ин боё.

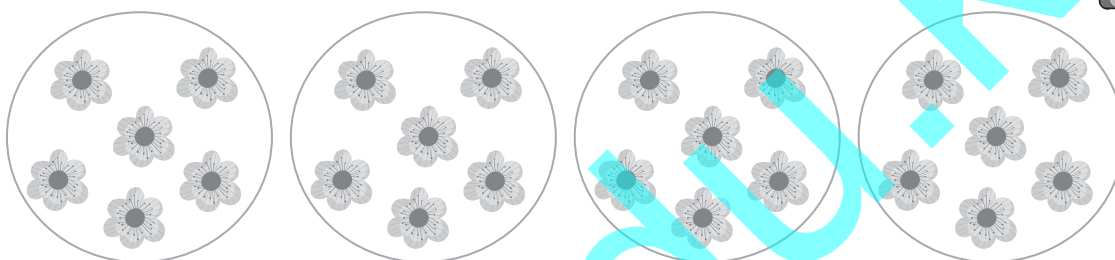
Көптүктүн $\frac{1}{4}$ ин табуу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 180-183-беттерин кара.

1. Боштуктарды толтур.

а) 24 гүл 4 _____ топко бөлүнгөн.

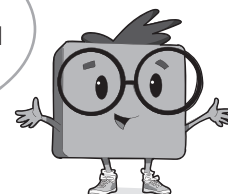
б) Ар бир топко 24түн _____ и бар.

в) 24түн $\frac{1}{4}$ и = _____

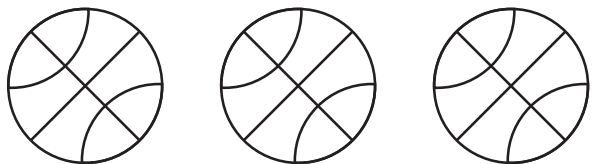
2. 16нын $\frac{1}{4}$ и канча болот? _____

Өзүңө оңой болуш үчүн шакекчелерди тегеректеп ал.

3. Сүрөттө бардык топтордун $\frac{1}{4}$ -и көрсөтүлгөн.

Бир бүтүндө канча чейрек бар?

Жалпы канча топ бар? _____
Көрсөтүү үчүн сүрөтүн тартып көр.

4. Сандын $\frac{1}{4}$ -и бул 7ге барабар.

Ал кайсы сан? _____

Өз жообуңду түшүндүр.

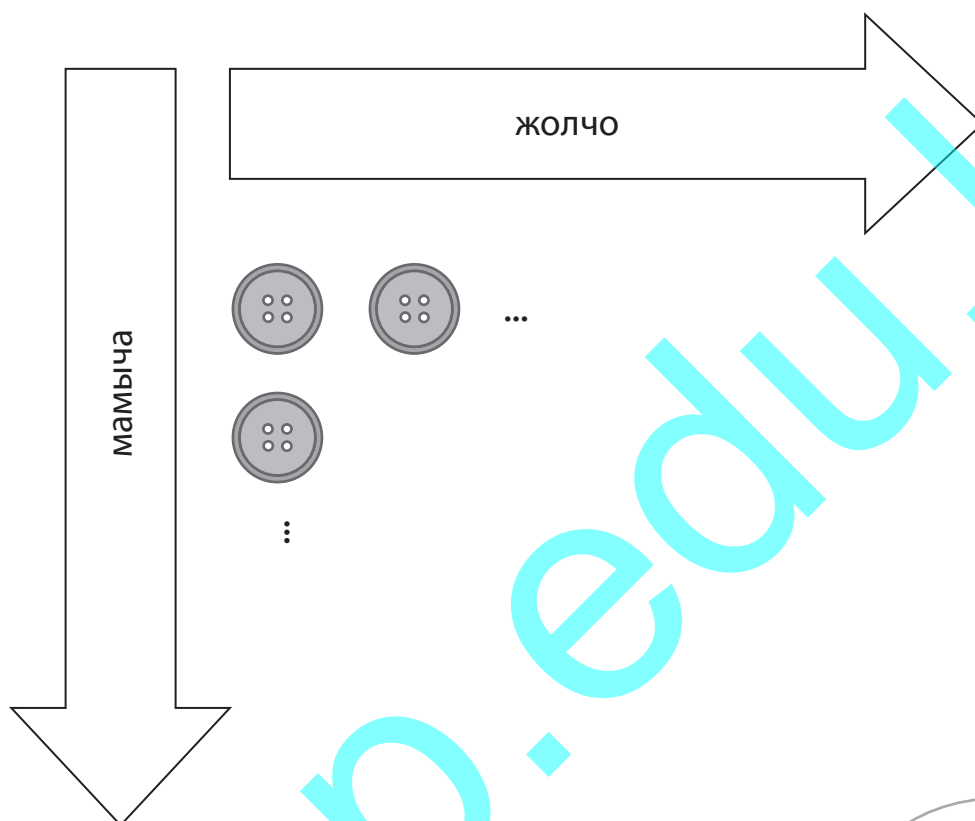
Өзүңө жардам катары сүрөтүн тарт.

5. Алтынай бир нече топчуларды тизип жатат.

Ар бир жолчодо жалпы топчулардын санынан $\frac{1}{4}$ и бар.

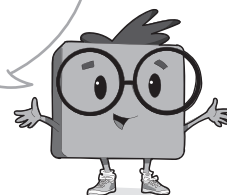
Ар бир мамычада жалпы топчулардын санынан $\frac{1}{4}$ и бар.

а) Алтынайда канча топчусу бар?

б) Жоопту кантип тапканыңды түшүндүр.

Өзүңө оңой болуш үчүн сүрөтүн тартсаң болот.

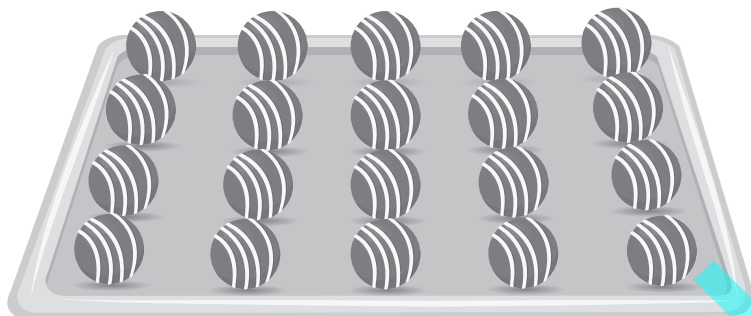

13В тапшырмалары

Бөлүү аркылуу $\frac{1}{2}$ ди жана $\frac{1}{4}$ ди табуу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1.

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 184-186-беттерин кара.

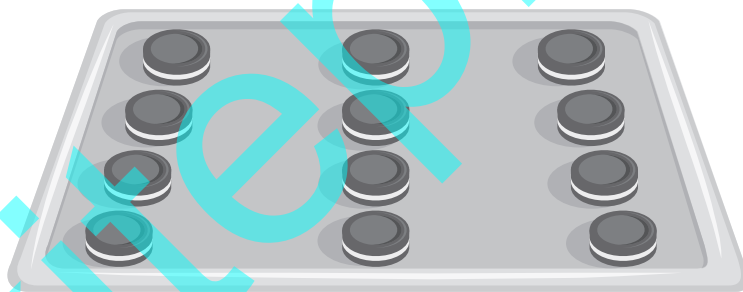

а) Акылай таттуулардын $\frac{1}{2}$ -ин Сезимге берди.

Сезим канча таттуу алды?

20 ○ 2 = _____

Сезим _____ таттуу алды.

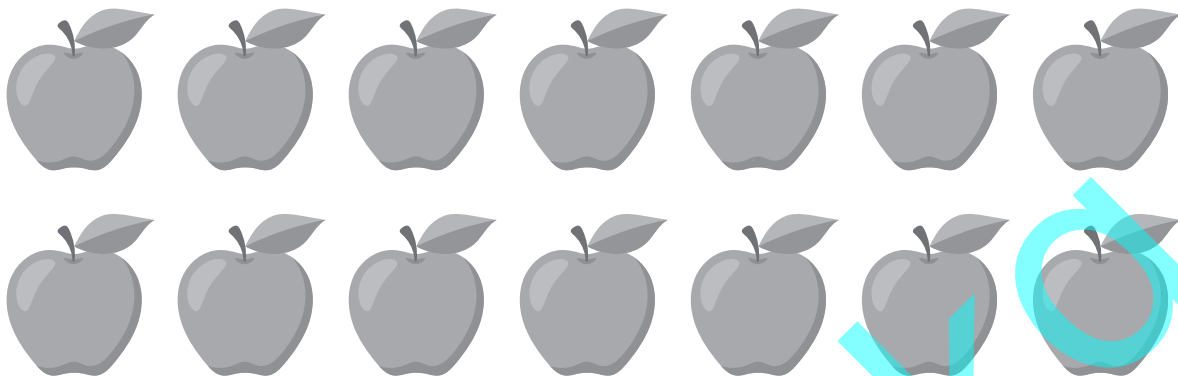
б) Акылай топочтордун $\frac{1}{4}$ -ин Ынтымакка берди.

Ынтымак канча топоч алды?

12 ○ 4 = _____

Ынтымак _____ топоч алды.

2.

а) Асел алмалардын $\frac{1}{2}$ -инен кыям жасады.

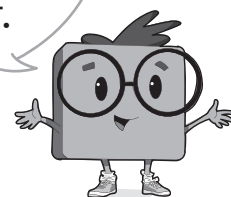
Ал канча алма сарптады.

Бөлүүгө карата туюнтма жаз.

Ал _____ алма сарптады.

б) Аселде канча алма калды? _____

Эгер бүтүндүн
 $\frac{1}{2}$ -и сарпталса,
 $\frac{1}{2}$ -и калат.

3. 16 шар бар эле.

Шарлардын төрттөн бири жарылды.

Канча шар жарылды?

Бөлүүгө карата туюнтма жаз.

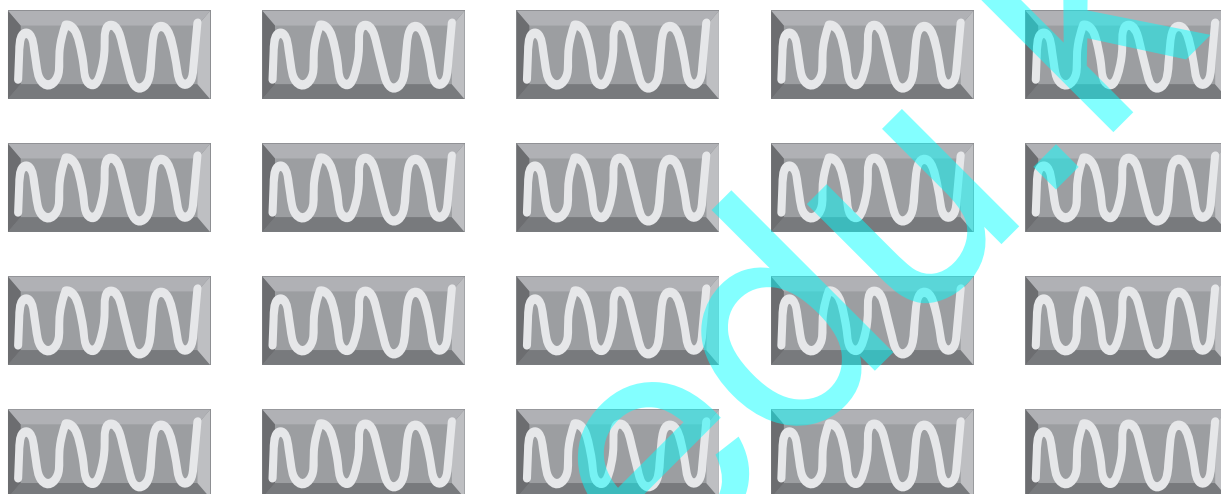
_____ шар жарылды.

4. Алтынай өз үй-бүлөсүнө 20 шоколад берди.

Анын энеси жалпы шоколаддын $\frac{1}{2}$ нен 4кө аз шоколад алды.

Анын агасы жалпы шоколаддын $\frac{1}{4}$ инен 2ге көп шоколад алды.

Анын сиңдиси атасына караганда 1ге көп шоколад алды.

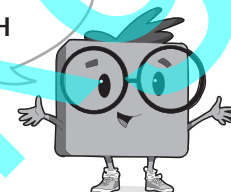
Атасы канча шоколад алды?

Жоопту кантип тапканыңды түшүндүр.

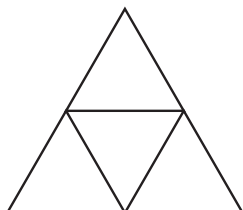
Фигуранын жана көптүктүн $\frac{3}{4}$ үн табуу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

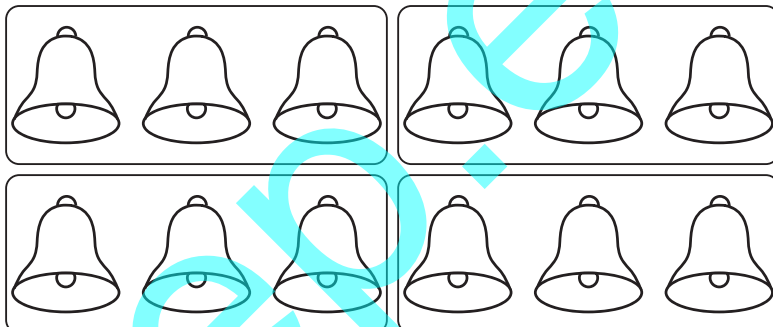
Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 187-189-беттерин кара.

1. а) Фигуранын $\frac{3}{4}$ үн боё.

б) Коңгуроонун $\frac{3}{4}$ үн боё.

2. Боштуктарды толтур.

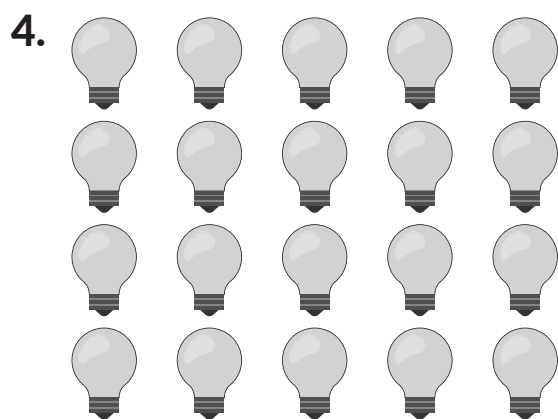
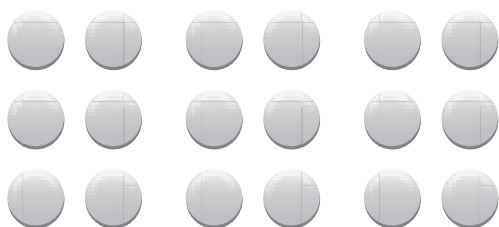
а) 8дин $\frac{1}{4}$ и _____ болот.

б) 8дин $\frac{3}{4}$ ү _____ + _____ + _____ = _____.

3. Кандайдыр бир сандын $\frac{3}{4}$ ү 18 болот.

Ал кайсы сан? _____

Сүрөттөн көрсөт.

Лампалардын $\frac{3}{4}$ ү сары түстө.

Канча лапма сары түстө? _____

Лампаларды
бирдей 4 топко
бөлүп тегеректе.

5. Баштыктагы ундун $\frac{1}{4}$ инен 5 торт жасаса болот.

Ынтымак туура айттыбы?

Жоопту түшүндүрүп бер.

Бул баштыктагы
ундун $\frac{1}{2}$ инен 10
торт жасаса болот.

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
фигураларды төрт бөлүккө бөлгөндү;			Окуу китеби 13А Кел, окуп үйрөнөбүз
көптүктүн чейрегин табууну;			Окуу китеби 13Б Кел, окуп үйрөнөбүз
бөлүү аркылуу жарымды жана чейректин бирин тапканды;			Окуу китеби 13В Кел, окуп үйрөнөбүз
сандардын жана фигуралардын $\frac{1}{3}$ -ин тапканды.			Окуу китеби 13Г Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

«У» тамгасын жазуу үчүн квадраттардын $\frac{3}{4}$ -үн боё.

Кадамдарыңды түшүндүрүп бер.

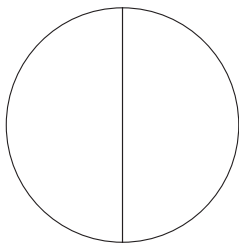
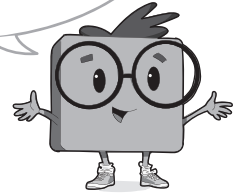
14А тапшырмалары _____

Үлүштөрдү салыштыруу

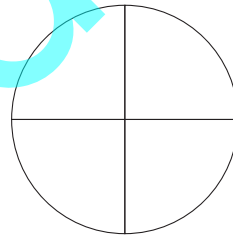
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. Үлүштөрдү көрсөтүү үчүн бөлүктөрдү боё. «Кичине», «чоң» же «барабар» сөздөрү менен боштуктарды толтур.

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 193-195-беттерин кара.

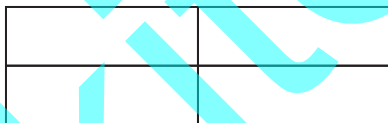
$$\frac{1}{2}$$

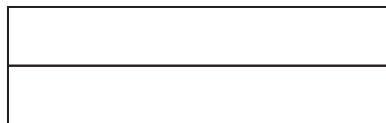
$$\frac{3}{4}$$

а) $\frac{1}{2}$ _____ $\frac{3}{4}$

б) $\frac{3}{4}$ _____ $\frac{1}{2}$

$$\frac{2}{4}$$

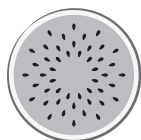
$$\frac{1}{2}$$

в) $\frac{2}{4}$ _____ $\frac{1}{2}$

2. Сезим, Ынтымак, Бакыт жана Акылай дарбыз жеп жатышат.

Сезим

Акылай

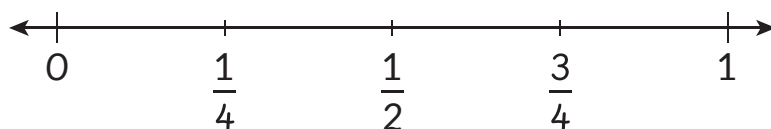

Бакыт

Ынтымак

Бош орундарды «мурда», «кийин», «көп» же «аз» сөздөрү менен толтур. Өзүңө жардам берүү үчүн сан түз сызыгын колдон.

а) $\frac{1}{2}$ ден _____ $\frac{1}{4}$ турат.

Демек, Ынтымак Сезимден _____ жеди.

б) 1 ден _____ $\frac{3}{4}$ турат.

Демек, Бакыт Акылайдан _____ жеди.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. Жайнак менен Рамистин ар биринде бирдей өлчөмдөгү пирог бар.

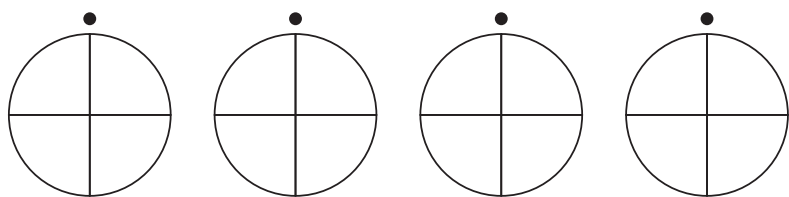
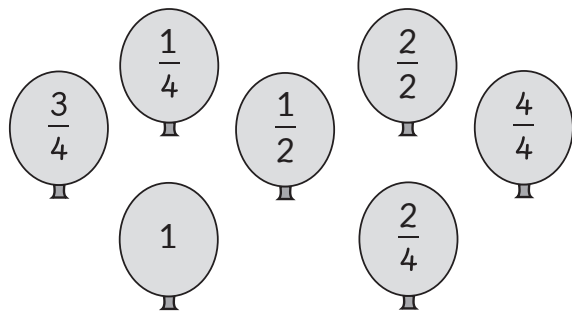
Жайнак пирогунун $\frac{3}{4}$ үн жеди.

Рамис пирогунун $\frac{1}{2}$ ин жеди.

Ким көбүрөөк пирог жеди?

Жоопту түшүндүрүү үчүн сүрөт тарт.

4. Үлүштөрдү көрсөтүү үчүн тегеректердин бөлүктөрүн боё. Бардык үлүштөрдү боёлгон тегеректер менен дал келтир.

$\frac{1}{2}$ барабар

$\frac{2}{2}$ барабар жана

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5. Сейилде, Жазгүлдө жана Кайратта бирдей өлчөмдөгү пицца бар.

Сейил пиццасынын $\frac{1}{4}$ -ин жеди.

Жазгүл пиццасынын $\frac{1}{2}$ -ин жеди.

Кайрат пиццасынын $\frac{3}{4}$ -үн жеди.

Кимде көбүрөөк пицца калды? Жообунду түшүндүр.

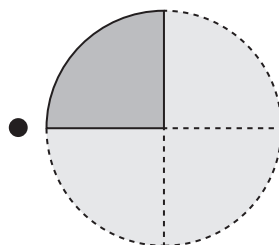
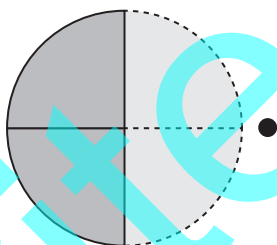
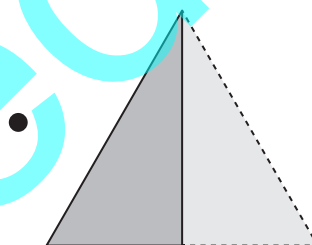
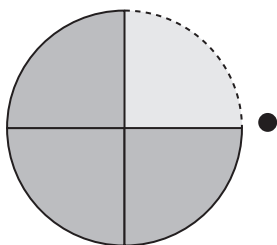
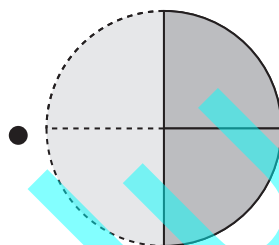
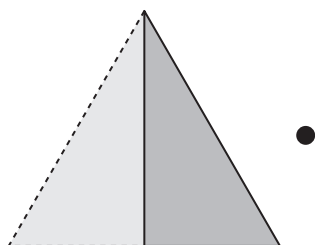
Түшүнүктүү болуш үчүн тегеректерди тартып, алардын бөлүктөрүн боё.

Үлүштөрдү бириктирүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

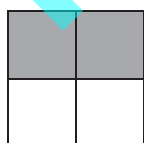
1. 1 бүтүндү түзүү үчүн дал келтир.

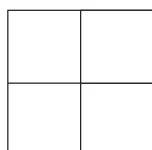
Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 196-198-беттерин кара.

2. «Эки чейрек жана бир чейрек үч чейректи түзөт» деген билдирүүнү көрсөтүү үчүн боё.

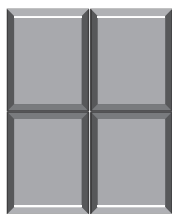
жана

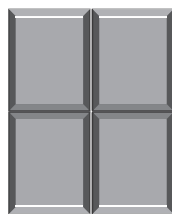
үч чейректи түзөт.

3. Боштуктарды толтур.

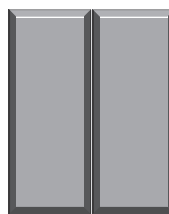
а)

бир чейрек

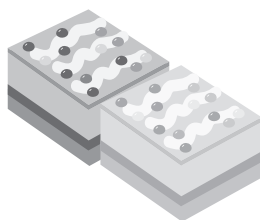
бир чейрек

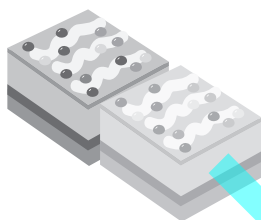
жарым

Бир чейрек менен бир чейректи бириктирсе,
_____ болот.

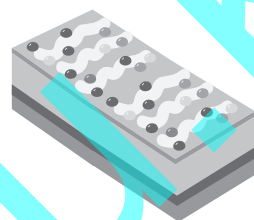
б)

жарым

жарым

бүтүн

Жарым жана жарым _____ түзөт.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

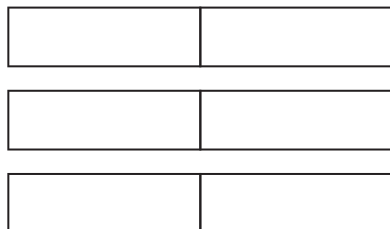
4. Боё жана бош жерлерди толтур.

а)

_____ жана _____ төрттөн үч бөлүктү түзөт.

б)

_____ бирди жана жарымды түзөт.

5. Белек бир нече чейрек кесип алды.

Боштуктарды толтур.

- а) 2 чейрек биригип _____ түзөт.
б) 3 чейрек биригип _____ түзөт.
в) 4 чейрек биригип _____ түзөт.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

6. Кутман, Сезим жана Бегимай бир челек попкорнду бөлүп алышат.

Сезим менен Бегимай ар бири попкорндун $\frac{1}{4}$ -ин алышат.
Калганын Кутман алат.

Кутман попкорндун канча үлүшүн алды?

Сүрөт тартып көрсөт.

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
$\frac{1}{4}, \frac{1}{2}, \frac{3}{4}$ жана 1ди салыштырганды;			Окуу китеби 14А Кел, окуп үйрөнөбүз
бүтүн, жарым жана чейректи бириктирип, жаңы үлүш түзгөндү.			Окуу китеби 14Б Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

1. $\frac{2}{4}$ ге барабар болгон үлүш кайсы?

Сүрөт тарт жана булар эмне үчүн барабар үлүштөр экенин түшүндүр.

$\frac{2}{2}, \frac{4}{4}$ жана 1 бүтүнгө барабар болгон башка үлүштөр кайсылар?

2. Жарым менен кайсы бөлчөк биригип бүтүндү түзөт?

Көрсөтүү үчүн сүрөт тарт.

Математика изилдөөчүсү бол

1. Интернетке кирип, өзүңдүн өлкөңдүн желегин кара.
Ар бир түс жана белги эмнени билдирет?

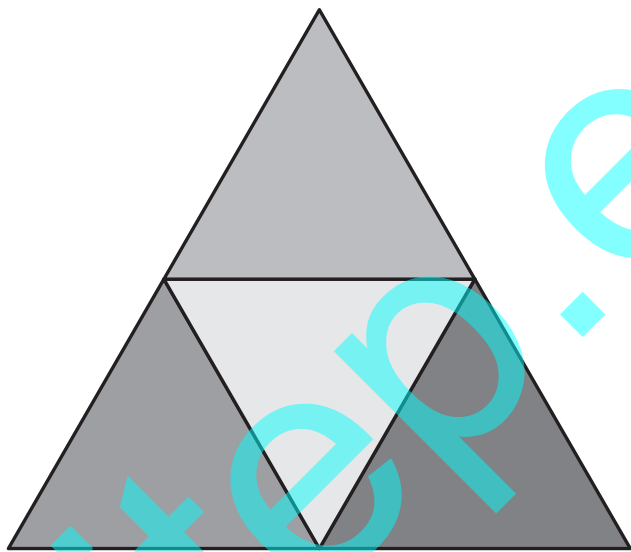
2. Классың үчүн желек жаса.

1-кадам: Фигура танда. Ал фигураны кагазга түшүр.

2-кадам: Фигураны чейректерге бөл.

3-кадам: Кандай түстөрдү колдонуу керек экенин жана алар кандай маанини билдирерин ойлон.
Чейректерди боё.

Сен ар кандай түстөрдү колдонсоң болот.

Ар бир түс эмнени билдирерин
классташтарыңа айтып бер.

Классташтарың
өз желектери
жөнүндө сүйлөп
жатканда, ук.

15А тапшырмалары

Жыл санак

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 202–205-беттерин кара.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. Бош орундарды толтур.

2025-жылдын, кулжа айы						
Дүйшөмбү	Шейшемби	Шаршемби	Бейшемби	Жума	Ишемби	Жекшемби
			1 Балдарды коргоо күнү	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21 Чолпондун туулган күнү	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

- 2025-жылдын кулжа айында _____ күн бар.
- Балдарды коргоо күнү _____ болот.
- Чолпондун туулган күнү _____.

2. Боштуктарды толтур.

2025-жыл, жетинин айы						
Дүйшөмбү	Шейшемби	Шаршемби	Бейшемби	Жума	Ишемби	Жекшемби
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

а) Жетинин айынан кийин — бештин айы.

2025-жылдын бештин айынын 1и _____ күнгө туш келет.

Бүгүн жетинин айынын 4ү.

б) Кечээ _____ болгон.

в) Бакай досу менен 5 күндөн кийин жолугат.

Ал досу менен _____ күнү жолугат.

г) Бакай келерки жума күнү балык уулоого барат.

Ал балык уулоого _____ барат.

3. Жыл санагты толтуруу үчүн берилиштерди колдон.

а)

А айы

Айдын биринчи күнү ишембиге туура келет.

Айдын акыркы күнү дүйшөмбүгө туура келет.

А айы						
Дүйшөмбү	Шейшемби	Шаршемби	Бейшемби	Жума	Ишемби	Жекшемби

б)

Б айы

Айдын биринчи күнү дүйшөмбүгө туура келет.

Айдын акыркы күнү – Шаршемби.

Б айы						
Дүйшөмбү	Шейшемби	Шаршемби	Бейшемби	Жума	Ишемби	Жекшемби

в) Бул эки айдын кандай окшоштуктары бар?

г) А айы Б айынан мурда келиши мүмкүнбү?
Эмне үчүн, ооба же жок?

д) Б айынан кийинки айдын биринчи күнү кайсы күнгө туура келет?

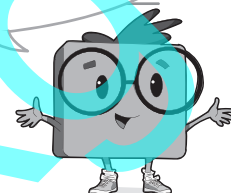
15Б тапшырмалары

Убакыт бирдиктерин иреттөө жана салыштыруу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

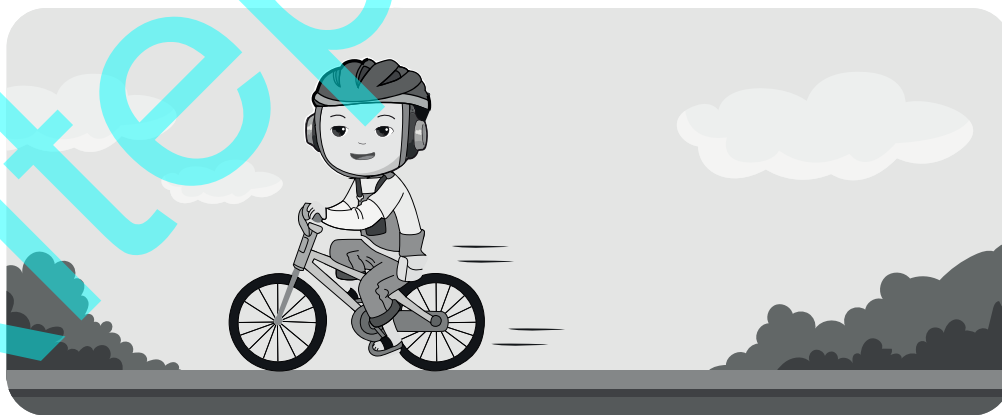
Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 206–209-беттерин кара.

1. Бош жерлерге «көп» же «аз» деген сөздөрдү жаз.

а) Ынтымак секирүүгө 1 секунд сарптады.

Ал секирүүгө 1 мүнөттөн _____ убакыт кетирди.

б) Акылай велосипед тебүүгө 1 саат сарптады.

Ал буга 1 мүнөттөн _____ убакыт кетирди.

2. а) Ар бир иш-аракетти туура убакыт менен дал келтир.

тамак бышыруу

1 секунд

1 мүнөт

өсүмдүк өстүрүү

1 ай

1 саат

чатыр жабуу

1 апта

1 күн

терең дем алууга

идиш жууганга

зоопаркка барууга

б) _____ үчүн эң аз убакыт талап кылынат.

в) _____ үчүн эң көп убакыт талап кылынат.

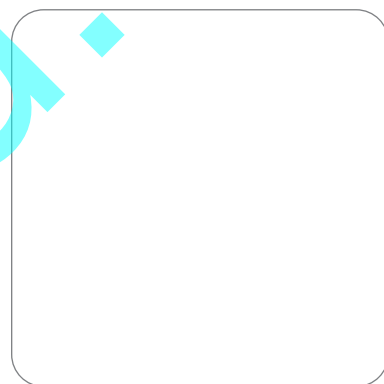
3. Бир иш-аракет ойлоп таап, сүрөтүн тарт.
Андан кийин туура жооптуу белгиле (✓).
Мисалы: «А» деген тамганы жаз.

- 1 секунддан көп.
- 1 мүнөттөн аз.

а) _____

- 1 сааттан көп убакыт кетти.
- 1 _____ аз убакыт кетти.

б) _____

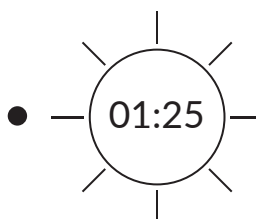
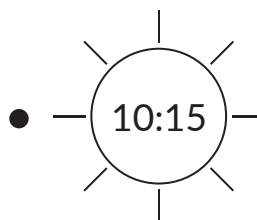
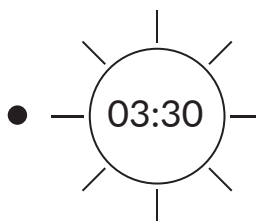
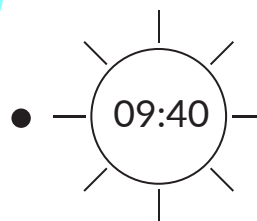
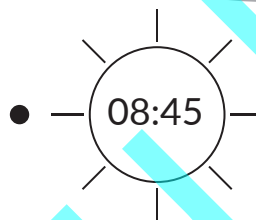
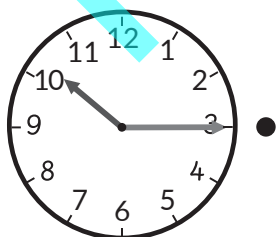
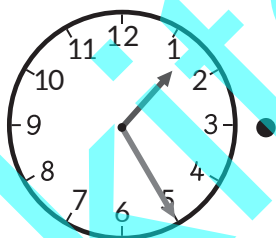
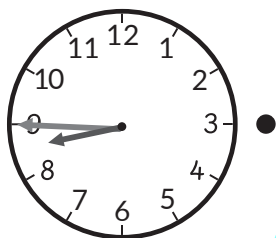
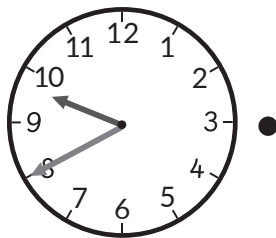
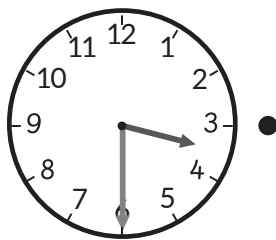
- 1 күндөн көп убакыт кетти.
- 1 _____ аз убакыт кетти.

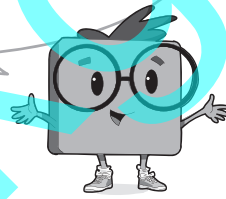
Убакытты аныктоо

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

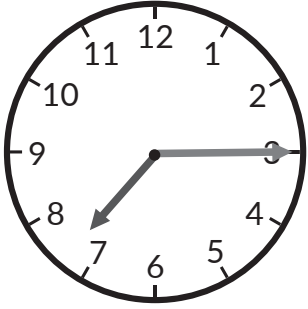
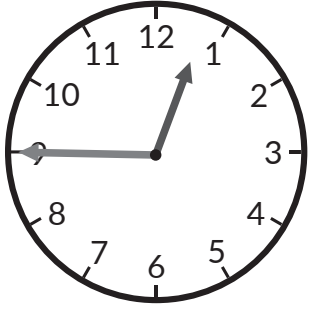
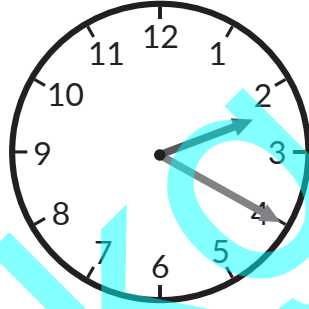
1. Дал келтир.

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 210-213-беттерин кара.

2. Убакытты эки түрдүү жаз.

<p>а) Сезим мектепке барат.</p> 	<p>б) Сезим түштөнөт.</p> 	<p>в) Сезим үй тапшырмасын аткарат.</p>
<div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 50px; margin: 0 auto; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> : </div>	<div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 50px; margin: 0 auto; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> : </div>	<div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 50px; margin: 0 auto; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> : </div>

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. «Чын» же «жалган» деп жаз.

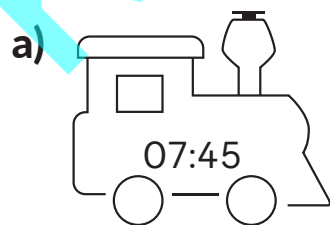
Эгер сүйлөм жалган болсо, туура убакытты жаз.

а) 3кө 15 мүнөт калды менен 03:15 бирдей. _____

б) 1ден 20 мүнөт өттү менен 01:20 бирдей. _____

в) 10го 5 мүнөт калды менен 10:05 бирдей. _____

4. Туура эмес убакытты сызып сал.

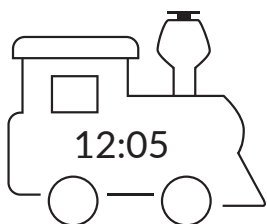

7ден 45 мүнөт өттү.

7ден 15 мүнөт өттү.

8ге 15 мүнөт калды.

б)

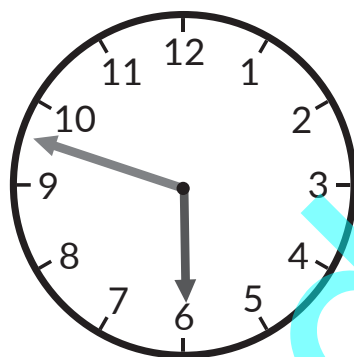
бирге 5
мүнөт
калды.

12ден
5 мүнөт
өттү.

12ге 5
мүнөт
калды.

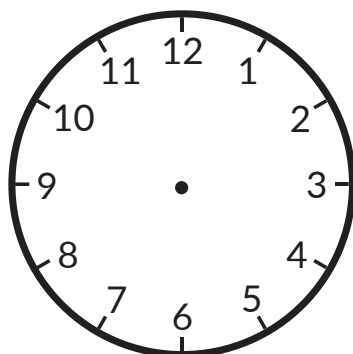
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5. Айлин сааттан 09:30ду көрсөттү.

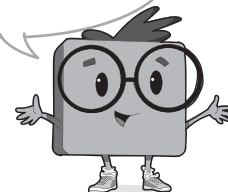

а) Кайрат сааттагы убакыт туура эмес деди. Кайрат туура айтып жатабы? Эмне үчүн мындай деп ойлойсуң?

б) Сааттан туура убакытты көрсөт.

Оңой болсун
үчүн 5тен сана.

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
жыл санагты колдонгонду;			Окуу китеби 15А Кел, окуп үйрөнөбүз
убакыт бирдиктерин салыштырганды жана иретке келтиргенди;			Окуу китеби 15Б Кел, окуп үйрөнөбүз
убакытты 5 мүнөттүк тактыкта окуганды жана жазганды.			Окуу китеби 15В Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Сен үчүн жыл ичинде өзгөчө болгон күн жөнүндө бир нече сүйлөм жаз. Бөлүмдөн үйрөнгөн кээ бир сөздөрдү колдон.

Сен кээ бир өзгөчө күндөрдү досторуң менен бирге белгилей аласың. Ар бир адам үчүн өзгөчө болгон күндөрдү урматта.

16- БӨЛҮМ

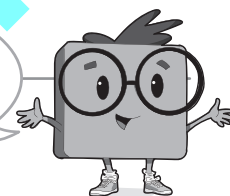
Буруу, кыймыл жана чагылуу

16А тапшырмалары

Бурууга жараша бурчтарды аныктоо

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 217-221-беттерин кара.

1. а) Сүрөттөрдү бөлүштүр.

А

Б

В

Г

Бурч түзгөн объекттер	Бурч түзбөгөн объекттер

б) А жана Г сүрөттөрүндөгү объекттер бурч түзбөгөнүн кантип билдиң?

2. Ар бир фигураны кара.

а) Фигуралардагы тик бурчтарды белгиле.

Ар бир фигурада канча тик бурч бар экенин жаз.

				
___ тик бурч	___ тик бурч	___ тик бурч	___ тик бурч	___ тик бурч

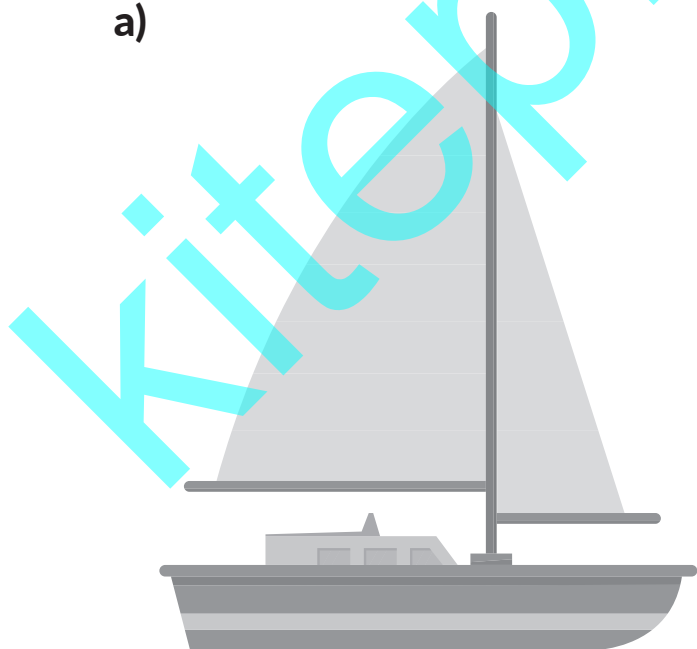

б) Бир же бир нече тик бурчу бар дагы башка фигураларды тарт.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. Төмөндөгү сүрөттөрдөн бардык тик бурчтарды белгиле.

а)

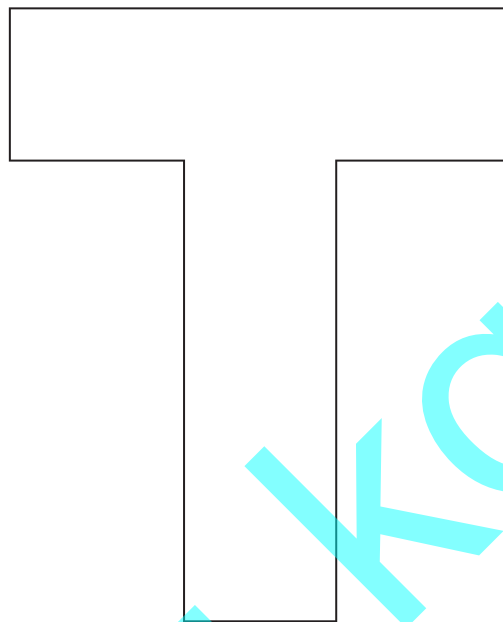
б)

в)

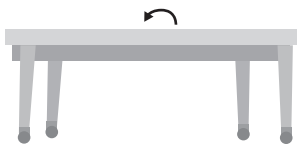
г)

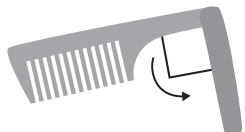
177-178-беттердеги 2- жана 3-тапшырмаларды аткаруу үчүн төмөнкү фигуралардын көчүрмөсүн кесип колдон.

4. Сүрөттөрдү сүйлөмдөр менен дал келтир.

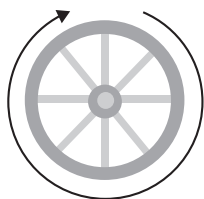
- саат жебеси боюнча чейрек буруу.

- саат жебеси боюнча толук буруу.

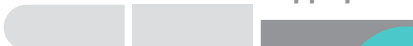

- саат жебесине каршы жарым буруу.

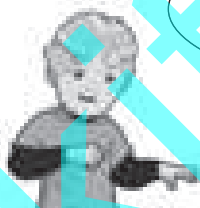

- саат жебесине каршы чейрек буруу.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5. Жебе сүрөттө көрсөтүлгөндөй бурулду.

Белек

Жебе саат жебеси боюнча чейрек буруу жасады.

Саат жебесине каршы жарым буруу жасады.

Сезим

Кимдики туура? Себебин түшүндүр.

Фигураларды жана объекттерди айландыруу

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. толук бурулуу жасайт.

Толук бурууда ал _____ жолу бирдей көрүнөт.

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 222-224-беттерин кара.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

2. Бакыт тик бурчтукту жана квадратты карап турат. Ал туура айттыбы?

Өзүңө жардам катары 175-беттеги фигуралардын кесиндилерин пайдалан.

Тик бурчтук жана квадрат толук бурууда 1 жолу бирдей көрүнөт.

3. Сeзимдe тeмөндөгүдөй үч бурчтук кагаз бар.
Ал аны толук буруу үчүн колдонуп жатат.

Бул үч бурчтук толук
бурууда болгону 1 жолу
бирдей көрүнөт.

Сeзимдики туурабы?

Өзүңө жардам катары 175-беттеги фигуралардын
кесиндилерин пайдалан.

Андан кийин жообунду түшүндүр.

Кыймылдарды сүрөттөө

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. «Алдыга» же «артка» деген сөздөрдү боштуктарга жаз.

а) Бийчи _____ А чекитине алдыга жылат.

б) Ал _____ Б чекитине артка жылат.

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 225–227-беттерин кара.

- 2) Өрдөк өзүнүн баласын издеп чыкты.

Төмөнкү сүйлөмдөрдү толукта.

1-кадам: _____ кадам алдыга/артка жылат.

(туурасын тегеректе).

2-кадам: саат жебеси

боюнча/саат жебесине каршы

_____ бурулат.

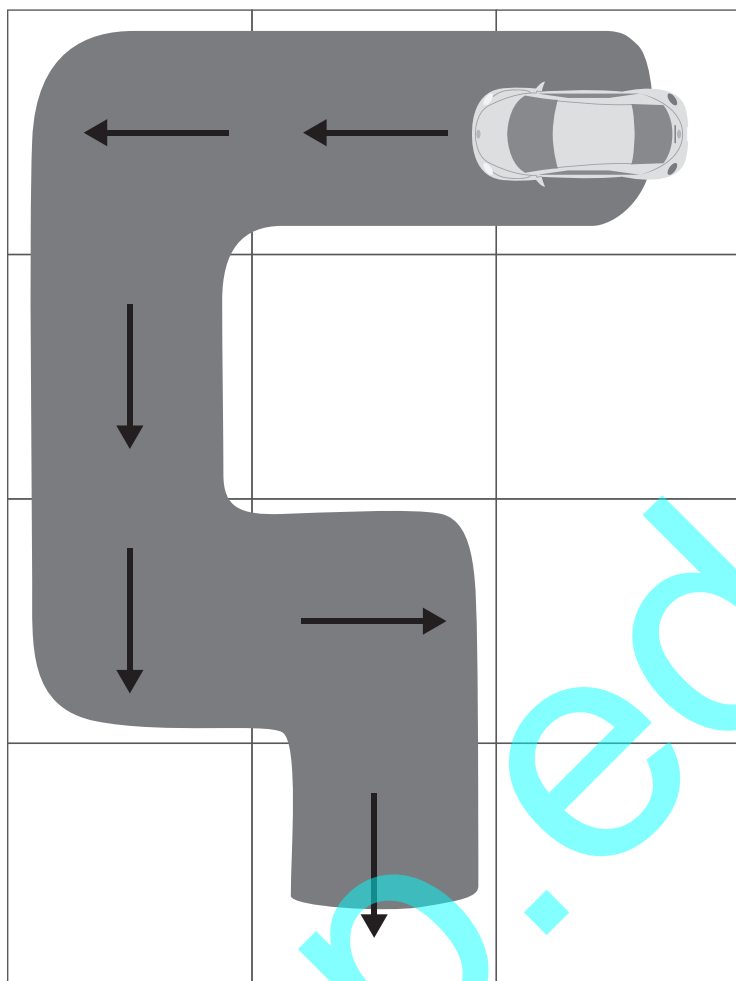
3-кадам: _____ кадам

алдыга/артка жылат (туурасын

тегеректе).

3. Төмөндө көрсөтүлгөн машинанын багыттарын көрсөтүп жаз.

Ирети менен жаса. Ушинтип улантат бер.

1-кадам: Машина _____ чакмак _____ жүрөт.

2-кадам: Машина _____ бурулат.

3-кадам: Машина _____ чакмак _____ жүрөт.

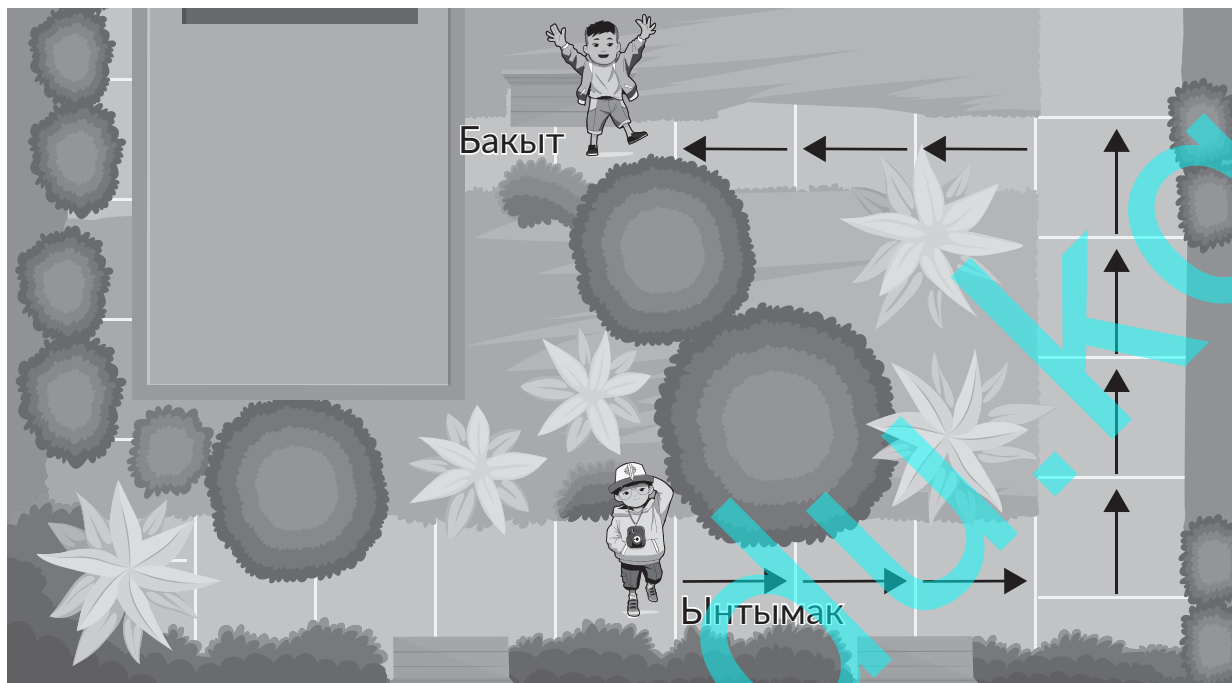
4-кадам: Машина _____.

5-кадам: Машина _____.

6-кадам: Машина _____.

7-кадам: Машина _____.

4. Бакыт бакчада өзүн кантип табууну Ынтымакка айтып жатат.

1-кадам: 3 кадам алдыга жыл.

2-кадам: 4 кадам жогору жыл.

3-кадам: 3 кадам алдыга жыл.

а) Бакыттын көрсөтмөлөрү туурабы же туура эмеспи?
Эмне үчүн?

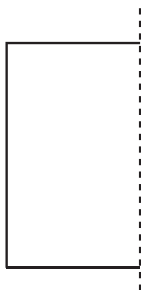
б) Бакыттын көрсөтмөлөрүн жакшырт.

Фигуралардын чагылуусу

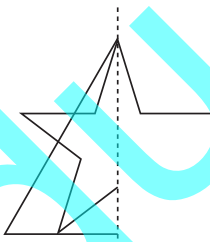
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. Төмөндөгү берилген фигуралардын чагылышын тарт.

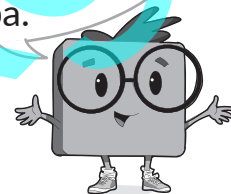
а)

б)

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 228-230-беттерин кара.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

2. Төмөндө берилген фигуралардын чагылышын тарт.

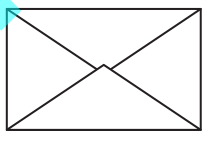
а)

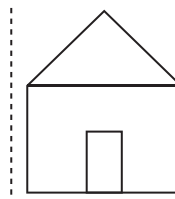
б)

в)

г)

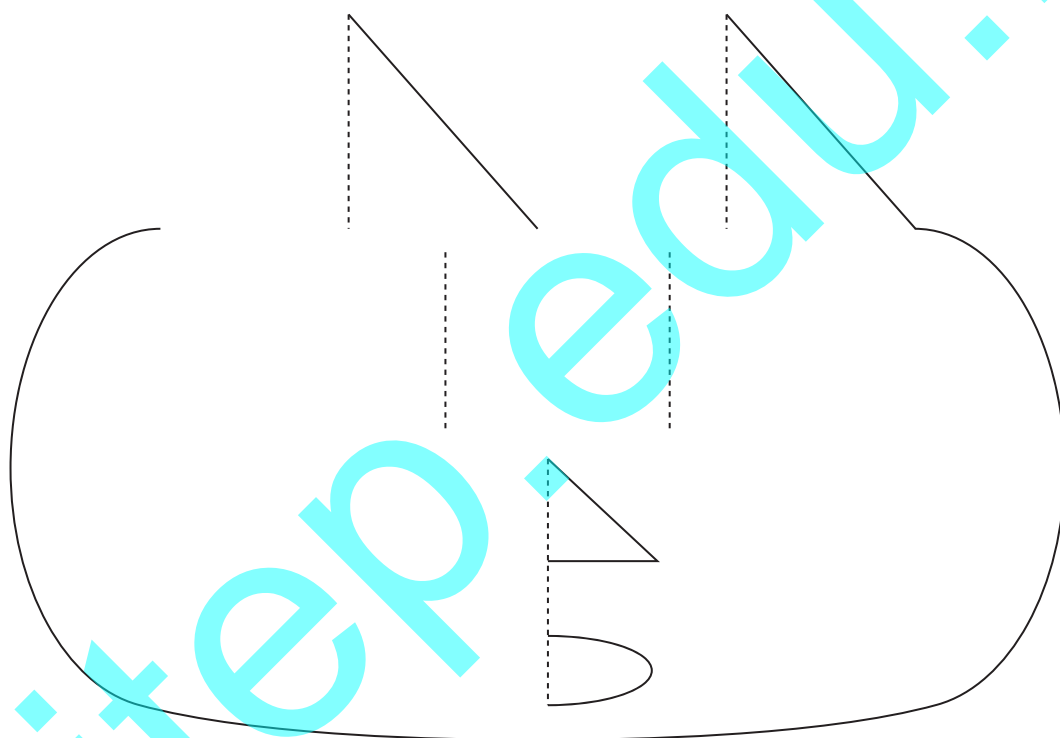
3. «КАР» деген сөздүн күзгүдөн чагылуусун тарт.

КАР

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

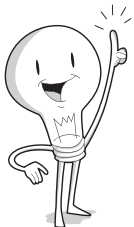
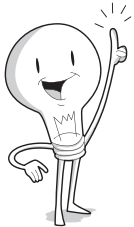
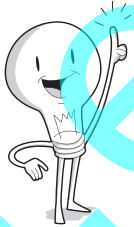

4. Сүрөттү тартып бүтүр. Көрсөтүлгөн чагылуу сызыктарына жараша чагылышты тарт.

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
бурууга жараша бурчтарды аныктаганды;			Окуу китеби 16А Кел, окуп үйрөнөбүз
фигура толук бурулганда канча жолу бирдей көрүнөрүн таба алам;			Окуу китеби 16Б Кел, окуп үйрөнөбүз
кыймылдарды жайгашуу абалы жана багыттарды колдонуп айтып бере алам;			Окуу китеби 16В Кел, окуп үйрөнөбүз
2D фигуралардын чагылууусун тарта алам.			Окуу китеби 16Г Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Үйүңдүн планын чий.

Уктоочу бөлмөдөн кире бериштеги эшикке кантип жетесиң?

Бул бөлүмдө үйрөнгөн жаңы сөздөрдү колдон.

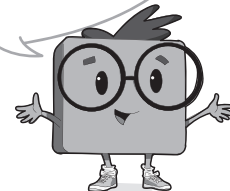
Узундук, масса жана сыйымдуулук

17А тапшырмалары _____

Узундукту чамалоо жана өлчөө

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 234-241-беттерин кара.

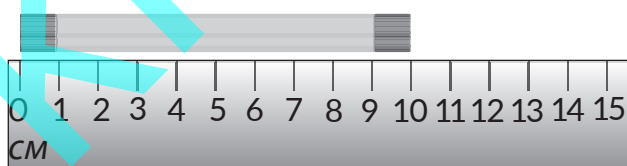
1. Боштуктарды толтур.

а) Ар бир 1 бирдик болот.
Калемдин узундугу канча?

Калемдин узундугу _____ бирдик чамасында.

б) Бул санак таякчасынын узундугу канча?

Санак таякчасынын узундугу _____ см.

2. Ар бир сызыктын узундугун чамала.

Андан кийин анын так узундугун өлчө.

а) А _____

Мен А сызыгынын узундугун болжол менен _____ см деп чамалайм.

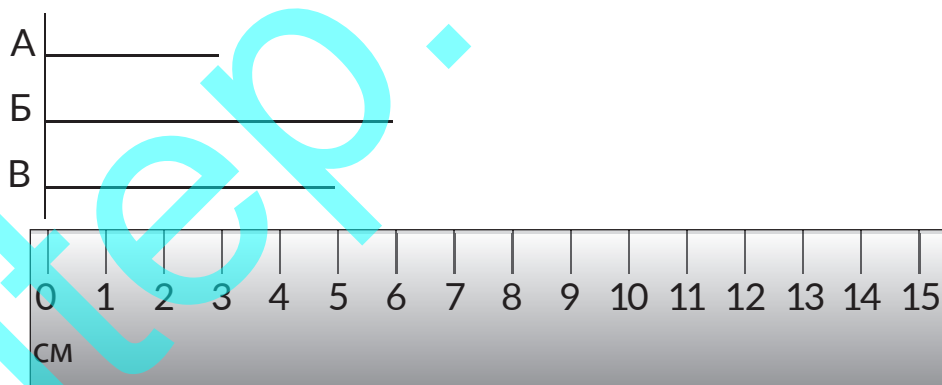
А сызыгынын узундугу _____ см.

б)

Мен Б сызыгынын узундугун болжол менен _____ см деп чамалайм.

Б сызыгынын узундугу _____ см.

3. Боштуктарды толтур.

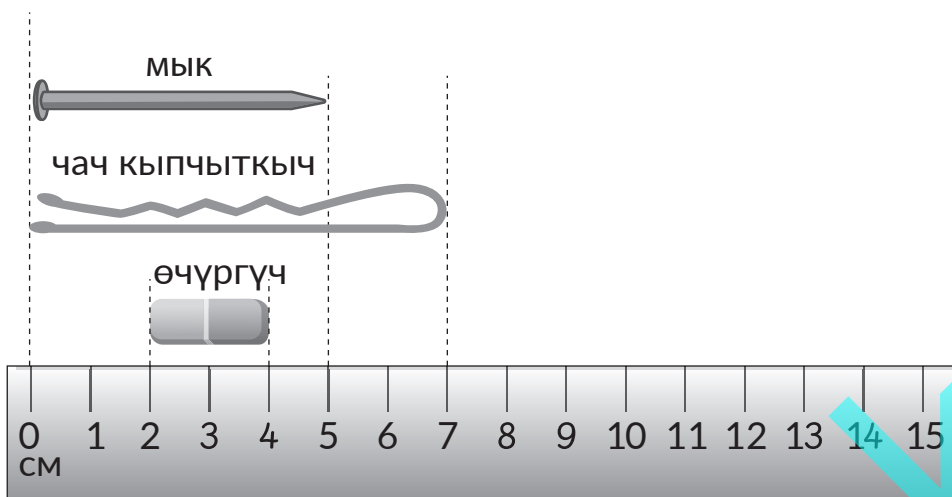

а) _____ түз сызыгы эң кыска.

б) В түз сызыгынын узундугу _____ см.

в) Эң узун түз сызыктын узундугу _____ см.

4. Боштуктарды толтур.

а) Өчүргүчтүн узундугу канча? _____ - _____ = _____

Өчүргүчтүн узундугу _____ см.

б) Үч буюмдун жалпы узундугу канча?

_____ + _____ + _____ = _____

Жалпы узундугу _____ см.

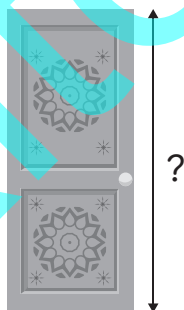
в) Чач кыпчыткыч өчүргүчтөн канчага узун?

_____ - _____ = _____

Чач кыпчыткыч өчүргүчтөн _____ см узун.

5. Боштуктарды см же м менен толтур.

а)

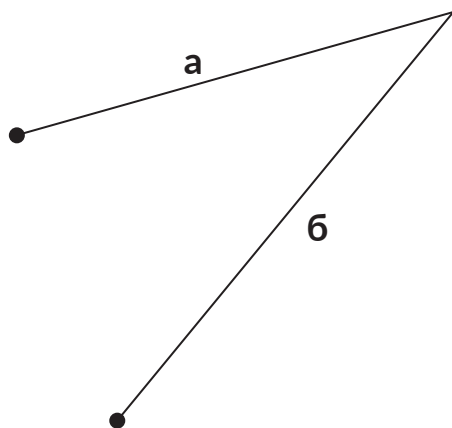
б)

Эшиктин узундугу 2 _____ чамасында.

Сумканын узундугу 10 _____ чамасында.

6. Чий жана боштуктарды толтур.

Чекиттерди туташтыруу үчүн сызгычты колдон.

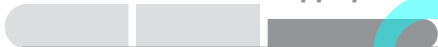

а) Чекиттерди түз сызык менен туташтырып, аны **С** түз сызыгы деп ата.

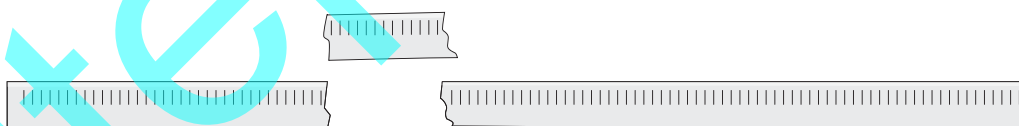
б) **С** түз сызыгынын узундугу болжол менен _____ см.

в) Акылай **С** түз сызыгы эң кыска дейт. Ал туура айттыбы?

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

7. 100 см болгон сызгыч 3 бөлүккө сынды.

Сызгычтын 3 бөлүгүнүн узундуктарын чамала.

Кантип чамалаганыңды түшүндүрүп бер.

Түз сызыктарды чийүү

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. а) Узундугу 5 см болгон түз сызык чий.

б) Узундугу 4 см болгон түз сызык чий.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

2. а) Узундугу 9 см болгон түз сызык чий.

Ал түз сызыкты а деп ата.

б) а түз сызыгынан 2 см кыска түз сызык чий.

Ал түз сызыкты с деп ата.

в) с түз сызыгынын узундугу канча? _____ см

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 242–243-беттерин кара.

3. Белек менен Акылай оюнчук машиналарын жарыштырды. Акылайдын машинасы Белектин машинасынан алдыга кетти.

- а) Белектин машинасы дагы 9 см жылды.
Анын машинасы канчалык жылганын көрсөтүү үчүн түз сызык чий.
Түз сызыкты «Белек» деп ата.

- б) Акылайдын машинасы дагы 6 см жылды.
Анын машинасы канчалык жылганын көрсөтүү үчүн түз сызык чий.
Түз сызыкты «Акылай» деп ата.

- в) Ынтымак жарышта Акылайдын оюнчук машинасы жеңди дейт.

Ынтымак туура айттыбы?

Жообуңду түшүндүр.

Массаны чамалоо жана өлчөө

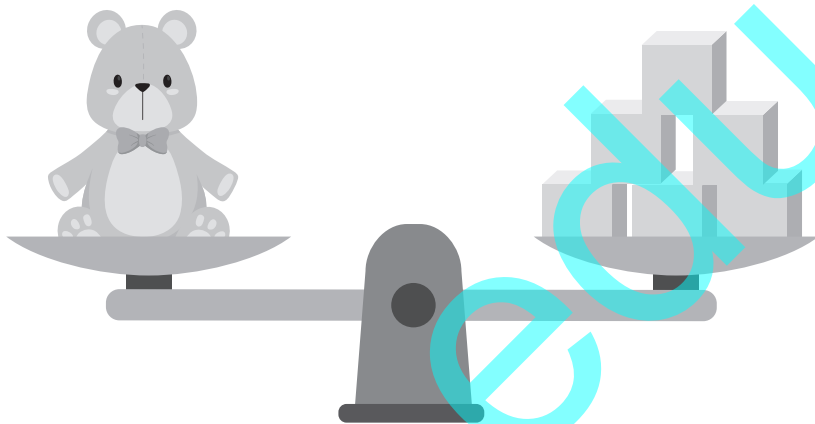
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 244-248-беттерин кара.

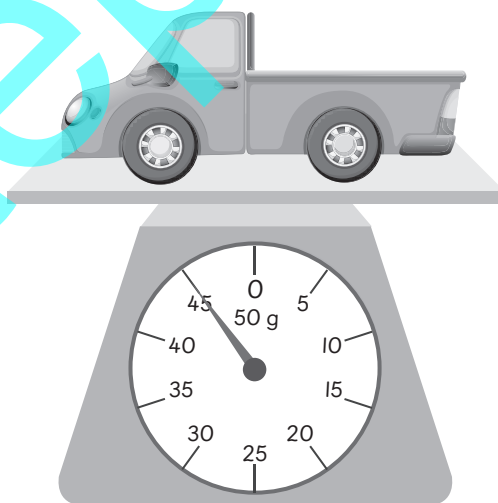
1. Боштуктарды толтур.

а) Ар бир 1 бирдикти билдирет.

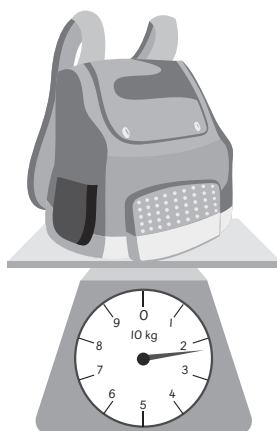
Оюнчук аюунун массасы бирдикке барабар.

б)

Оюнчук машинанын массасы _____ Г.

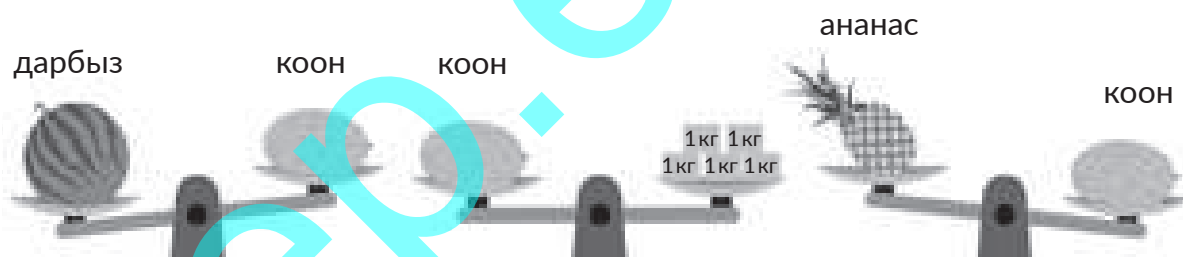
2. Боштуктарды толтур.

- а) Рюкзактын массасы _____ килограммга караганда _____ килограммга жакыныраак.
- б) Рюкзак _____ кг чамасында.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3. Боштуктарды толтур.

- а) Бир коондун массасы _____ кг.
- б) Ананастын массасы коонго караганда _____.
- в) Кайсы жемиш оор, дарбызбы же ананаспы?

Жообуңду түшүндүр.

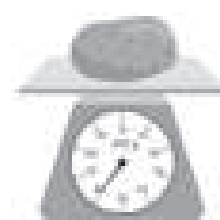
4. сабиз

козу карындар

картошка

а) Сабиз менен козу карындын жалпы массасы 90 г.

Козу карындын массасы канча? _____ г.

Таразанын жебесин тартып көрсөт.

б) Азыктарды эң оорунан эң жеңилине карай иретте.

_____, _____, _____

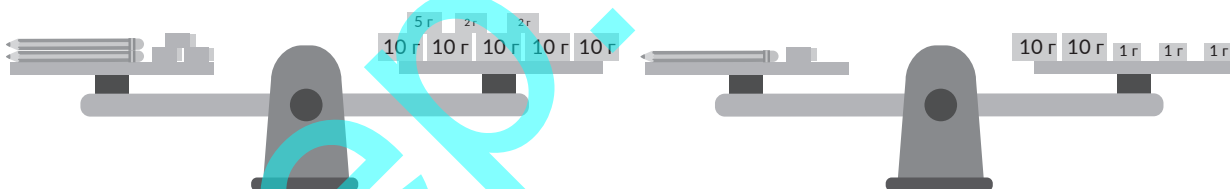
эң оор

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5. Эки калемдин массасы бирдей.

Эки өчүргүчтүн массасы бирдей.

Калемдин массасын тап.

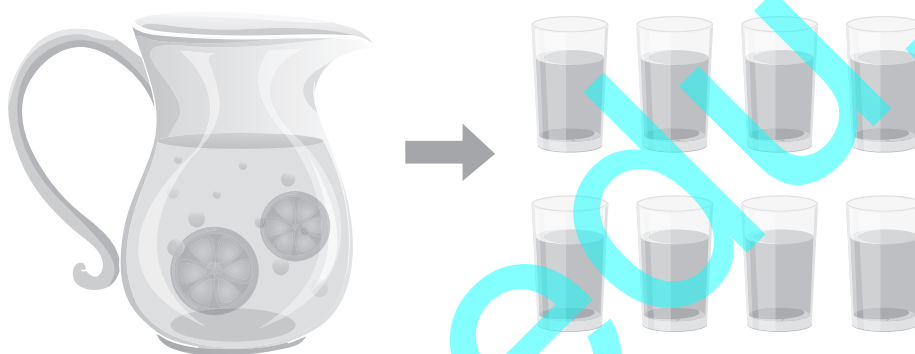
Кадамдарыңды көрсөт.

Сыйымдуулукту чамалоо жана өлчөө

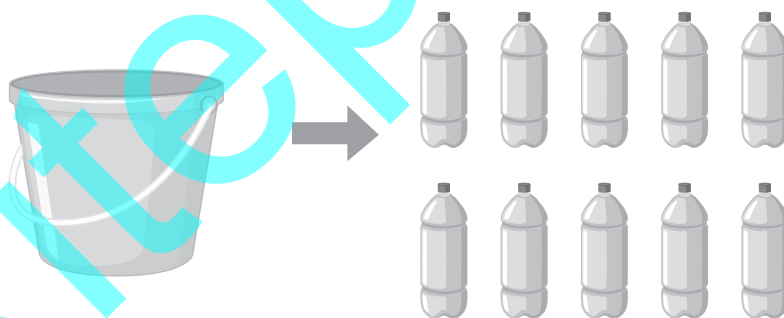
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

1. Боштуктарды толтур.

а) Ар бир 1 бирдикти билдирет.

Кумурага _____ бирдик суу батат.

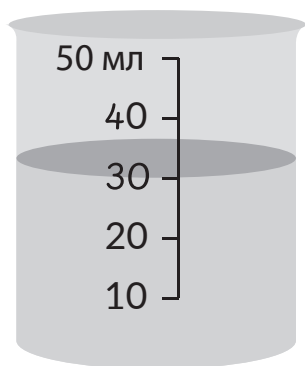

б) Чаканын сыйымдуулугу _____ бөтөлкө.

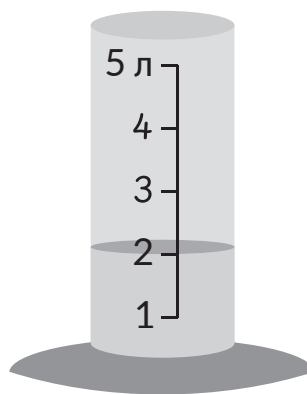
Эгер жардам керек болсо, окуу китебинин 249-253-беттерин кара.

2.

А

Б

- а) А идишинде _____ мл суу бар.
- б) Б идишинде _____ л суу бар.
- в) _____ идишинде көбүрөөк суу бар.

1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

3.

чака

кумура

мискей

Ар бир сыйымдуулугу 1 л.

- а) Эң көп суу _____ батат.
- б) Чакага караганда кумурага _____ литрге аз суу батат.
- в) Үч идишке биригип _____ л суу батат.
- г) Идиштерди сыйымдуулугуна жараша ирети менен жайгаштыр.

эң чоң

эң кичине

4.

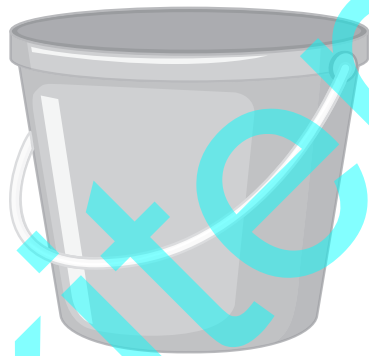

Мискейге канча кружка суюктук батат?
Жообунду түшүндүр.

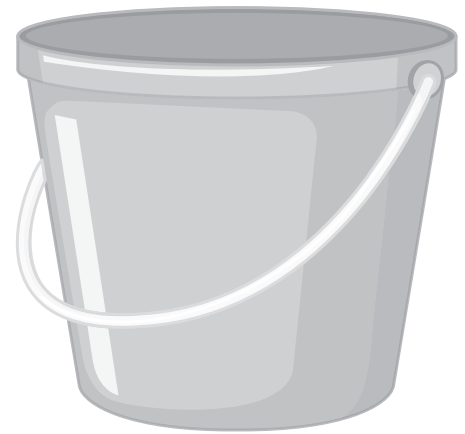
1-деңгээл 2-деңгээл 3-деңгээл

5.

4 литрлик чака

6 литрлик чака

Ширин эже бул чакалар менен 2 литр сууну кантип алса
болорун кадамдар менен жазып бер.

Мен эми эмнени аткара алам?

Эмнени аткара аларыңды лампаларды боёп көрсөт.

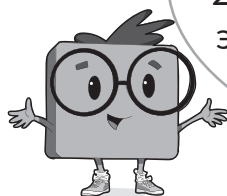
Мен окуп үйрөндүм		Азырынча түшүнбөй жатам	Кайра кайталоо үчүн
объекттин узундугун чамалаганды жана өлчөгөндү;			Окуу китеби 17А Кел, окуп үйрөнөбүз
түз сызыктарды сызганды;			Окуу китеби 17Б Кел, окуп үйрөнөбүз
массаны чамалаганды жана өлчөгөндү;			Окуу китеби 17В Кел, окуп үйрөнөбүз
сыйымдуулукту чамалаганды жана өлчөгөндү.			Окуу китеби 17Г Кел, окуп үйрөнөбүз

Математика журналы

Айланаңдан мисалдарды ойлон.

Бөлүмдөн үйрөнгөн билимдерди колдонуп, бул мисалдар жөнүндө айтып бер.

Мен айланамдан узундукту, массаны жана сыйымдуулукту көрүп турам. Менин сумкамдын массасы 2 кг. Мен күн сайын 1 литрден кем эмес суусундук ичем. Мен үйүмдөн жакын жердеги дүкөнгө чейин 85 м басам.

Ыраазычылык

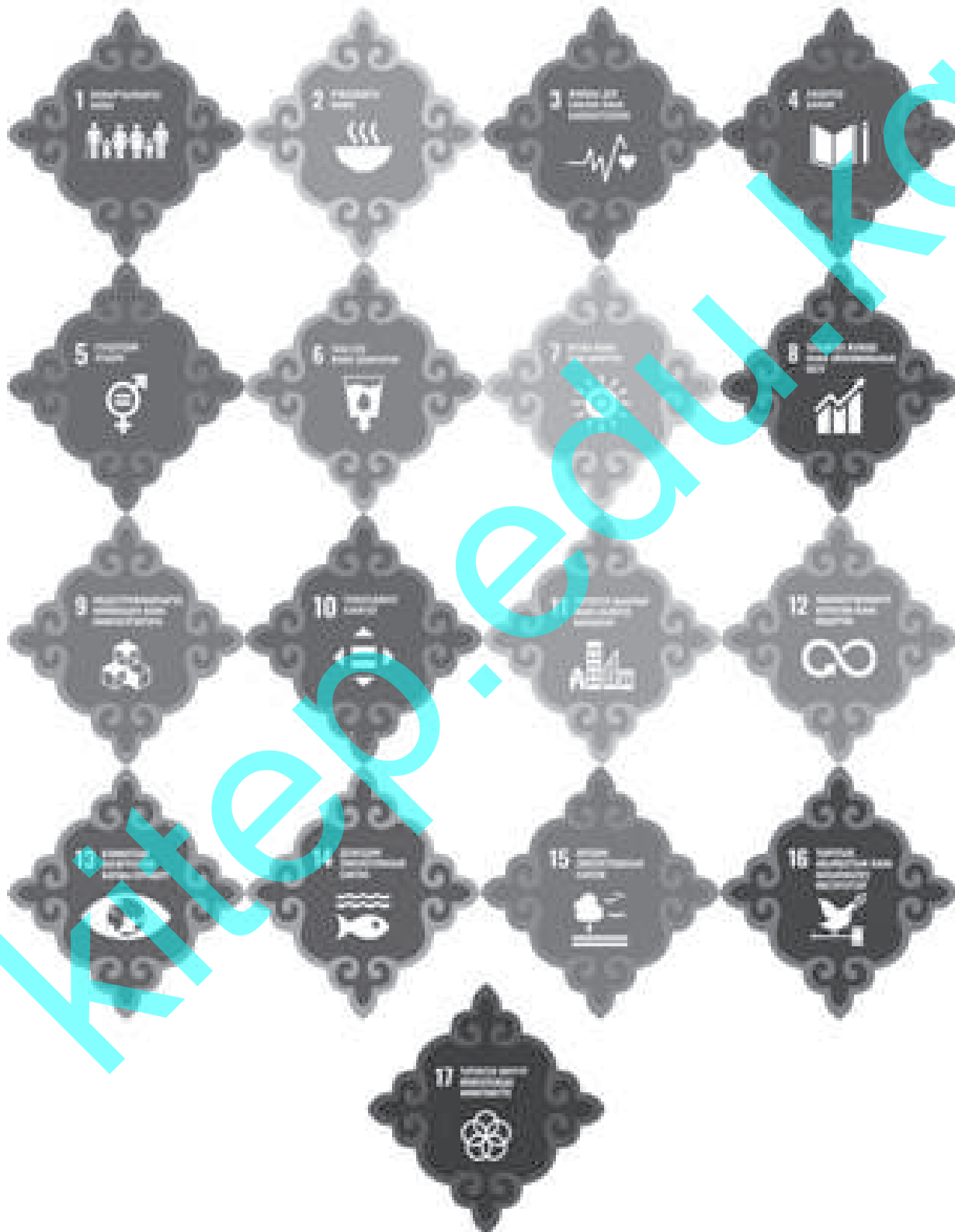
Басма үйү төмөнкү авторлорго жана уюмдарга автордук укугу корголгон материалдарды пайдаланууга уруксат бергендиги үчүн терең ыраазычылыгын билдирет:

- 37-бет: MCE
- 68-бет: MCE
- 71-бет: мончоктуу билерик 1 – ID 192486339 © George Mdivanian | Dreamstime.com, мончоктуу билерик 2 – ID 194647384 © George Mdivanian | Dreamstime.com
- 83-бет: токто деген белги – ID 135447542 © kaspri | 123rf.com, саат – ID 28201024 © pupess | 123rf.com, жөө жүргүнчү өткөөлү – ID 114726693 © michaklootwijk | 123rf.com, кагаздан жасалган конус формасындагы фигура: MCE, футбол тобу – ID 155335995 © cetkauskas | 123rf.com, аары уясы – ID 131490455 © aleksrybalko | 123rf.com
- 103-бет: MCE
- 147-бет: MCE

Адаптацияланган басылмага жогоруда көрсөтүлгөн материалдар менен катар басма үйү тарабынан даярдалган иллюстрациялар да киргизилген.

Китеп.еду.кз

 КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНДА
ТУРУКТУУ ӨНУГҮҮ
МАКСАТТАРЫ

Китеп.орг.кг

